

FACILITETERS BETYDNING FOR UNGES IDRÆTSDDELTAGELSE OG OPLEVELSER I IDRÆTTEN

EN UNDERSØGELSE AF UNGES SYN PÅ OG ØNSKER TIL
IDRÆTSFACILITETER OG MØDESTEDER

CENTER FOR UNGDOMSSTUDIER
SEPTEMBER 2022

FACILITETERS BETYDNING FOR UNGES IDRÆTSDELTAGELSE OG OPLEVELSER I IDRÆTTEN

– EN UNDERSØGELSE AF UNGES SYN PÅ OG ØNSKER TIL IDRÆTSFACILITETER OG MØDESTEDER

© Center for Ungdomsstudier, 2022

Niels Mathias Toft

Stephanie Y. M. Hougaard

Undersøgelsen kan frit citeres med kildeangivelse.

Undersøgelsen er støttet af Danmarks Idrætsforbund og Lokale og Anlægsfonden.

Center for Ungdomsstudier (CUR)

Peter Bangs Vej 7A

2000 Frederiksberg

www.cur.nu

INDHOLD

RESUME	6
1.0 INTRODUKTION.....	9
2.0 UNDERSØGELSENS METODISKE TILGANG	10
2.1 Kvantitativ dataindsamling	10
2.2 Kvalitativ dataindsamling.....	11
2.2.1 Interviews med unge brugere af idrætsfaciliteter	11
2.2.2 Interviews med voksne omkring unge i idrætten	11
2.2.3 Workshops med unge.....	11
2.2.4 Observation af unge brugere af idrætsfaciliteter	11
2.2.5 Øvelser med prioritering	12
2.2.6 Hvilke billeder finder unge mest tiltalende?	12
3.0 INFORMANTBAGGRUND – HVEM ER DE UNGE?.....	12
3.1 De unge spørgeskemarespondenter.....	12
3.1.1 Alder, køn, etnicitet og geografisk placering	12
3.2 Respondenternes sportslige baggrund.....	14
3.2.1 Fitnesscenter ved siden af sporten	15
3.2.2 Metodiske opmærksomhedspunkter	16
3.2 De unge i interviews og workshops	16
3.3 Hvem er 'de voksne stemmer' i undersøgelsen?	16
4.0 UNGES TRIVSEL OG OPLEVELSER I DERES IDRÆTSDELTAGELSE.....	17
4.1 Hvordan trives de unge i sporten?.....	17
4.2 Hvilke faktorer er vigtige for, at man har en god oplevelse, når man er til sport?.....	18
4.3 Hvilke oplevelser får de unge i sporten?.....	20
4.4 Hvad bliver årsagen til, at de unge en dag vælger sporten fra?	22
4.5 Opsummering	24
5.0 UNGES BRUG AF (IDRÆT)FACILITETER	26
5.1 Hvordan bruger de unge foreningens faciliteter inden en træning?.....	26
5.2 De unges brug af omklædningsrum	27
5.2.1 Hvorfor benytter man sig ikke af omklædningsfaciliteterne?.....	28
5.2.2 Er brugerne af omklædningsfaciliteter tilfredse med forholdene?	28
5.2.3 Voksnes perspektiv på unges brug af omklædningsfaciliteter	29
5.3 De unges brug af fitnessfaciliteter i foreningsregi	30
5.3.1 Er brugerne af fitnessfaciliteter tilfredse med forholdene?	30
5.3.2 Hvorfor benytter man sig ikke af fitnessfaciliteterne?	30
5.3.3 Ville man benytte fitnessfaciliteterne, hvis de var der?.....	31
5.3.4 Voksnes perspektiv på unges brug af fitnessfaciliteter	31
5.4 Opsummering	32

6.0 IDRÆTSFACILITETERS SOCIALE RAMMER	32
6.1 <i>De unges brug af klubhus/klublokale</i>	33
6.1.1 Er brugerne af foreningens klublokale tilfredse med forholdene?	33
6.1.2 Hvorfor benytter man sig ikke af klublokalet?	34
6.1.3 Ville man benytte klublokalet, hvis der var et?	34
6.2 <i>De unges brug af café/cafeteria</i>	35
6.2.1 Er brugerne af cafeteriet tilfredse med forholdene?	35
6.2.2 Hvorfor benytter man sig ikke af cafeteriet?	35
6.2.3 Ville man benytte cafeteriet, hvis det var der?	36
6.2.4 Voksnes perspektiv på unges brug af cafeterier	36
6.3 <i>Øvrige sociale elementer i idrætsmiljøerne</i>	37
6.3.1 Voksnes perspektiv på unges brug øvrige sociale elementer	38
6.4 <i>Opsummering</i>	38
7.0 FACILITETERS BETYDNING FOR UNGES OPLEVELSER I IDRÆTTEN	39
7.1 <i>Unge overordnede oplevelse af deres idrætsanlæg</i>	39
7.2 <i>Er de unge tilfredse med anlæggenes faciliteter?</i>	42
7.2.1 Tilfredshed med banen/hallen	43
7.2.2 Tilfredshed med redskaber/materialer	43
7.2.3 Tilfredshed med pladsen (størrelse/rummelighed)	44
7.2.4 Opsummering - Man får det til at fungere med det, man har	46
7.3 <i>Hvilken betydning har brugen af formelle sociale rammer i foreningen for unges oplevelse af trivsel og fællesskab i sporten?</i>	46
7.3.1 Hvilken betydning har brugen af omklædningsrum?	46
7.3.2 Hvilken betydning har brugen af klublokale?	47
7.3.3 Hvilken betydning har brugen af cafeteria?	48
7.3.4 Voksnes perspektiv på brugen af sociale faciliteter	48
7.3.5 Opsummering på sociale rammers betydning for oplevelsen af trivsel og fællesskab i sporten	49
8.0 STREET- OG SELVORGANISEREDE FACILITETER.....	49
8.1 <i>Unge ønske om muligheden for selvorganiserede aktiviteter</i>	49
8.2 <i>Case-miljøer – Perspektiver på unges brug af selvorganiserede faciliteter/aktiviteter</i>	50
8.2.1 GAME Streetmekka Aalborg	51
8.2.2 Hal12 ved Musicon i Roskilde	52
8.2.3 Hafnia-Hallen i Valby	54
8.2.4 Synergien i Svendborg	56
8.3 <i>Opsummerende om de fire case-miljøer og unges brug af mere selvorganiserede faciliteter</i>	57
9.0 FACILITETERNES ARKITEKTUR.....	58
9.1 <i>Har de unge en holdning til arkitekturen i deres idrætsmiljøer?</i>	58
9.2 <i>Hvad synes de unge om arkitekturen og indretningen ud fra konkrete billeder?</i>	60
9.2.1 Billeder af sociale rammer	61
9.2.2 Billeder af haller	66
9.3 <i>Opsummering af de billeder, som flest af de unge har fundet mest tiltalende</i>	68
10.0 DE IDEELLE FACILITETER FOR UNGE – IFØLGE UNGE.....	69
10.1 <i>Idrætsfaciliteters arkitektur (rammer og forhold)</i>	69

10.2 Idrætsfaciliteters sociale rammer.....	70
10.3.1 Ikke for unge, men med unge.....	71
10.3.2 Voksne omkring unge i idrætsmiljøerne oplever også værdien af at give unge ejerskab	73
10.4.1 Man tager bare det, man kan få	74
10.4.2 Erfaring med flere forskellige baner øger bevidstheden om værdien ved gode baner	74
10.4.3 Når faciliteterne "ikke spiller", går det ud over den samlede oplevelse	75
10.4.4 Opsummering: Faciliteterne understøtter den gode oplevelse i idrætten	75
10.5 Vokseninformanter: Faciliteter er med til at understøtte fællesskaber i idrætten	76
10.6 Retningen mod unges drømmefaciliteter.....	77
10.6.1 Elementer i unges drømmefacilitet (Workshop).....	77
10.6.2 Hvad skal de ideelle faciliteter kunne? (Interview).....	78
10.6.3 Voksne informanternes syn på drømmefaciliteten til unge.....	79
11.0 UNDERSØGELSENS OVERORDNEDE RESULTATER.....	80
BILAG 1	82
LITTERATUROVERBLIK	82
BILAG 2.....	85
BILAG 3.....	86
LITTERATURLISTE.....	88

RESUME

Formål med undersøgelsen

Formålet med nærværende undersøgelse er at afdække faciliteters betydning for unges idrætsdeltagelse samt unges drømme, behov og ønsker til faciliteters indretning, sociale rammer i deres idrætsmiljøer eller nye faciliteter. I undersøgelsen belyses både indendørsfaciliteter, udendørs anlæg (herunder outdoor-aktiviteter), streetfaciliteter samt elementer som omklædningsrum, cafeterier, klublokale, hænge ud-steder, farver og lysindfald.

Målgruppe og datagrundlag

Målgruppen af unge i nærværende undersøgelse er overvejende fra 6.-9. klasse, og datamaterialet, der ligger til grund for nærværende rapport, baserer sig på:

- 307 spørgeskemabesvarelser (unge)
- (Gruppe)interview af 20 unge
- Workshop med ca. 50 elever i 9. klasse
- Interview med 6 fagprofessionelle/voksne

Aldersgennemsnittet for respondenterne er 15 år, og de 15-årige unge udgør en tredjedel (32%) af spørgeskema-besvarelserne. Der er en lille overrepræsentation af drenge i undersøgelsen.

Fodbold (39%) og håndbold (30%) udgør de mest repræsenterede sportsgrene. Sportsgrene som atletik, dans, kampsport, ridning, tennis og volleyball er mindre repræsenteret

Den største gruppe af respondenterne dyrker deres sport i provinsen/på landet (64%), mens 34% dyrker deres sport i en storby.

Undersøgelsens resultater vedrørende unges trivsel og oplevelser i idrætten

De unge respondenter i undersøgelsen udtrykker generelt tilfredshed med det "produkt", de får i sporten: der er generelt høj trivsel – særligt hvad angår trivsel i sporten – og vi har erfaret, at sporten giver gode oplevelser i form af glæde, venner, muligheden for at forfølge ambitioner samt mentale pauser fra den øvrige hverdag. Derudover har vi erfaret, at når sporten potentielt en dag vælges fra, skyldes det for de fleste af de unge enten skader eller et behov for at prioritere mere tid på skole.

Til spørgsmålet om hvilke af fem faktorer, der er vigtige for én, når man er til sport, angiver flest unge fra spørgeskema og interviews, at henholdsvis 'søde holdkammerater', 'dygtige trænere' og 'træning, der bidrager til ens udvikling' er de tre vigtigste faktorer. 'At prøve nye ting' og 'faciliteternes og materialernes stand' er, ifølge de unge i undersøgelsen, mindre vigtige for dem, når de er til deres sport. En central pointe fra de unge er, at man sagtens kan have en god træning, selvom kvaliteten af faciliteter og materialer ikke er i top.

Undersøgelsens resultater vedrørende unges brug af idrætsfaciliteter

Den adfærd, der er mest udbredt blandt de unge før træningen starter, er at hænge ud på banen/i hallen. Det er kun få respondenter i spørgeskemaet, der bruger de mere formellesociale rammer eller faciliteter som cafeteriet og klublokalet.

Generelt finder vi, at størstedelen af de unge i undersøgelsen har adgang til henholdsvis omklædningsfaciliteter, fitnessfaciliteter, klublokale og cafeteria, og at størstedelen også benytter faciliteterne i en eller anden grad. Der er generelt tilfredshed med forholdene for disse faciliteter.

Omklædningsfaciliteter

I undersøgelsen finder vi, at flere unge respondenter fra provinsen/landet både benytter omklædningsfaciliteterne og er mere tilfredse med disse sammenlignet med unge fra storbyerne. Når man ikke bruger disse faciliteter skyldes det

primært, at man synes, at det er nemmere at klæde om og bade hjemme, samt at der ikke er en kultur for at bruge disse faciliteter på holdet. Konkret for omklædningsfaciliteter viser undersøgelsen, at der er en sammenhæng mellem alder og brugen af omklædningsfaciliteter, idet flere af spørgeskemaets yngre respondenter angiver, at der ikke er en kultur for at benytte omklædningsfaciliteterne på holdet.

Fitnessfaciliteter

Når de unge ikke bruger foreningens fitnessfaciliteter, men har adgang til dem, skyldes det primært, at de foretrækker at træne i et privat/kommercielt fitnesscenter ved siden af sporten.

Mere end halvdelen af de unge respondenter i spørgeskemaet, der ikke har adgang til fitnessfaciliteter i deres forening, ville benytte dem, hvis de var der.

Klublokale/klubhus

Der er ikke en udbredt tendens til, at klublokalet bruges jævnligt, men bruges mere sporadisk - eksempelvis i forbindelse med sociale arrangementer på holdet eller i foreningen. Der ses en større tendens til, at flere piger end drenge benytter klublokalet, og at flere fra provinsen/landet end storbyerne benytter denne facilitet.

Den primære årsag til at respondenterne i spørgeskemaet ikke benytter klublokalet er, at der ikke er en kultur for det på holdet/i klubben.

Cafeteria/café

Flere af de unge fra storbyer sammenlignet med unge fra provinsen/landet, og lidt flere drenge end piger er tilfredse med denne facilitet. Når de unge ikke benytter cafeteriaet, skyldes det primært, at de ikke har behov for at købe mad/drikke. Hvis de skulle bruge denne facilitet mere, skulle man sørge for, at det var mere åbent og ikke så dyrt.

Øvrige sociale elementer

Af øvrige sociale elementer i ens idrætsmiljø har en stor gruppe af respondenterne henholdsvis bløde møbler og hænge ud-steder. En stor gruppe af respondenterne har desuden spil som f.eks. bordfodbold eller bordtennis i foreningen, mens computer eller konsolspil er mindre udbredt.

Undersøgelsens resultater vedrørende faciliteters betydning for unges oplevelser i idrætten

Faciliteterne synes generelt at være tilfredsstillende, som de er, og har ikke afgørende betydning for den oplevelse, de unge generelt har af deres idrætsmiljø, selvom der nogle steder er plads til forbedring.

9 ud af 10 respondenter oplever, at de føler sig velkommen på det idrætsanlæg, de benytter, og 7 ud af 10 oplever, at der er nem adgang til anlægget, så man frit kan komme og gå. 4 ud af 10 oplever, at rammerne i anlægget indbyder til "leg" før/efter træning.

Ud fra spørgeskemabesvarelsene ses en positiv sammenhæng mellem brugen af formelle sociale rammer (herunder omklædningsrum, klublokale og cafeteria) og oplevelsen af at have 'meget god' trivsel og fællesskabsfølelse i sporten. Således synes brugen af formelle sociale rammer at have en positiv indflydelse på unges trivsel i sporten og oplevelsen af at have et godt fællesskab på holdet ('meget enig' til udsagnet 'Vi har et godt fællesskab på holdet').

Fire case-miljøer fra street- og selvorganiserede idrætsfaciliteter

Nogle af de ting, der går igen på tværs af de fire case-miljøer, der tilbyder rammer til mere selvorganiserede former for aktiviteter og faciliteter til unge, som er beskrevet i undersøgelsen er følgende: A) Faciliteterne tilbyder muligheden for, at man afprøver nye ting i trygge rammer, B) Miljøerne har unge rollemodeller og/eller frivillige, som er centrale nøglepersoner i disse miljøer, C) Der er fokus på tilgængelighed og fleksibilitet i faciliteterne, D) Der er typisk flere brugere, som er drenge end piger – men man tænker i målrettede strategier henvendt til at invitere flere piger ind i miljøerne, E) Faciliteterne tilbyder rammer, hvor de unge kan udvikle egne og nye fællesskaber sammen, F) Faciliteterne fungerer, fordi de er tiltænkt ud fra konkrete behov for faciliteterne, samt G) Miljøerne tager udgangspunkt i unges behov. Det fungerer, fordi miljøerne gøres og udvikles på de unges præmisser, og dette giver et ejerskab til de unge over rammerne og faciliteterne.

Undersøgelsens resultater vedrørende faciliteternes arkitektur

I undersøgelsen er de unge blevet bedt om at forholde sig til en række billeder, som de er blevet vist i både spørgeskema, interviews og i workshop. Opsummerende kan vi konstatere, at nogle af de parametre, som går igen i de unges beskrivelser af de billeder, som de finder mest tiltalende er, at der skal være åbent og være meget plads, (simple) farver, godt/naturligt lys, hyggeligt, pænt/flot/godt design, samt mulighed for forskellige aktiviteter. Derudover er det centralt med faciliteter, der indbyder til hygge.

Undersøgelsens resultater vedrørende retningen mod unges drømmefaciliteter

Centralt i beskrivelsen af de ideelle idrætsfaciliteter for unge ifølge unge er, at faciliteten skal være rummelig og have god plads, og det skal være et sted, hvor der dyrkes flere forskellige idrætsgrene, og hvor der er liv og mange unge samlet. Derudover skal der være store vinduer, som giver et godt lys i hallen, og der skal være områder til hygge og afslapning.

UNDERSØGELSENS OVERORDNEDE RESULTATER

Undersøgelsens overordnede konklusion

De unge vil dyrke deres idræt uanset faciliteterne. Således har faciliteter ikke betydning for, om de unge dyrker deres respektive idræt – men faciliteter er med til at understøtte en god oplevelse, når man er til sin idræt. Det vil sige, at hvis faciliteterne "ikke spiller", går det ud over den samlede oplevelse af det at være i sit idrætsmiljø.

Nedenfor skitseres fem øvrige centrale pointer:

Central pointe #1 – Hygge og mødet med vennerne er vigtigt

De unge i undersøgelsen peger på, at holdkammerater er den vigtigste faktor for dem, når de er til deres sport, og de møder typisk ind før tid til træning for at hygge sig med hinanden. 'Hygge' er nøgleordet for de unges samvær og tanker om indretning af ideelle idrætsfaciliteter med opholdssteder og sociale rammer.

Central pointe #2 – Idrætsanlæg fungerer som mødested for unge

Idrætsanlæg danner rammen om mødet mellem unge og understøtter således det fællesskab, der opleves i idrætten. Her skelnes mellem formelle sociale rammer såsom cafeteria/café, klublokale/klubhus og omklædningsrum, og uformelle sociale rammer som eksempelvis tribuner eller "bag målet".

Central pointe #3 – Brugen af sociale rammer hænger positivt sammen med trivsel i sporten og fællesskab på holdet

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at de unge, der benytter idrætsfaciliteters formelle sociale rammer (omklædningsrum, cafeteria og klublokale) oplever at trives bedre i sporten og oplever større fællesskabsfølelse end de unge, der ikke benytter disse faciliteter. Her ses altså en positiv sammenhæng mellem de unge respondenter, der har svaret, at de oplever 'meget god' trivsel i deres sport og som bruger de tre nævnte formelle sociale rammer. Tilsvarende ses en positiv sammenhæng med de unge respondenter, der har svaret, at de er 'meget enige' i, at de oplever et godt fællesskab på deres hold og hvorvidt man bruger omklædningsrum, cafeteria eller klublokale.

Central pointe #4 – Der skal være "liv" og mulighed for aktiviteter omkring sociale mødesteder

De unge ønsker "liv" (at der er liv i og omkring idrætsanlægget) og muligheder for aktiviteter såsom bordfodbold og bordtennis i forbindelse med facilitetens sociale mødesteder.

Central pointe #5 – De unge inddrages ikke i processer omkring indretning og arkitektur, men har holdninger til det

De unge accepterer typisk de vilkår, der er i og omkring deres idrætsmiljø/-anlæg, men de giver samtidig også udtryk for, at de har holdninger til, hvordan faciliteter i og omkring idrætsanlæg kunne fungere mere optimalt for dem.

I.0 INTRODUKTION

Formål og undersøgelsesspørgsmål

Undersøgelsen er støttet af Danmarks Idrætsforbund og Lokale og Anlægsfonden. Danmarks Idrætsforbund (DIF) har et mål om at styrke idrættens og foreningslivets rolle i børn og unges liv. Lokale og Anlægsfonden udvikler og støtter nyskabende og tidssvarende fritidsfaciliteter. Både Lokale og Anlægsfonden og DIF ønsker at understøtte udviklingen af attraktive rammer og fællesskaber, hvor unge får større ansvar og mulighed for at involvere sig.

Der mangler viden på området, og derfor vil vi i denne undersøgelse afdække faciliteters betydning for unges idrætsdeltagelse samt unges drømme, behov og ønsker til faciliteternes indretning, sociale rammer i deres idrætsmiljøer eller nye faciliteter: Hvordan ser unge på de idrætsfaciliteter, som de anvender i deres idræt? Har faciliteternes indretning, standard, placering og arkitektur betydning for deres idrætsdeltagelse? Bruges de sociale rammer (f.eks. cafeteriaet), og er de tiltalende? Hvordan ser unges drømmefacilitet ud? Hvad skal man kunne i faciliteten, og hvordan skal den indrettes? Det er nogle af de spørgsmål, der afdækkes i denne rapport.

I rapporten belyses både indendørsfaciliteter, udendørs anlæg (herunder outdoor-aktiviteter), streetfaciliteter samt elementer som omklædningsrum, cafeteriaer, klublokale, hænge ud-steder, farver og lysindfald.

Datagrundlag: undersøgelsens informanter og metodisk tilgang

Det datamateriale, der ligger til grund for nærværende rapport, baserer sig på 307 spørgeskemaabesvarelser, 20 unge informanter i alderen 13 til 22 år, der har deltaget i interview, og ca. 50 elever i 9. klasse, der har deltaget i workshop. Derudover har vi interviewet 6 fagprofessionelle/voksne informanter, der arbejder med unge i forskellige idrætsmiljøer. I kapitel 2.0 og 3.0 udfoldes datagrundlag og undersøgelsens metodiske tilgang.

Rapportens opbygning

Rapporten præsenterer data fra både spørgeskemaundersøgelsen, workshops og interviews med henholdsvis unge og voksne. Rapporten består af følgende overordnede afsnit, som udspringer af de temaer, der har været gennemgående i undersøgelsens spørgeskema og i interviews:

- 2.0 Undersøgelsens metodiske tilgang
- 3.0 Informantbaggrund – Hvem er de unge?
- 4.0 Unges trivsel og oplevelser i deres idrætsdeltagelse
- 5.0 Unges brug af (idræts)faciliteter
- 6.0 Idrætsfaciliteters sociale rammer
- 7.0 Faciliteters betydning for unges oplevelser i idrætten
- 8.0 Street- og selvorganiserede faciliteter
- 9.0 Faciliteternes arkitektur
- 10.0 De ideelle faciliteter for unge – ifølge unge
- 11.0 Opsummering af centrale pointer og tendenser

I rapportens bilag findes:

1. Et overordnet litteraturoverblik med en skitsering af den viden, der findes inden for området.
2. Supplerende tabel
3. En skitsering af unge informanters drømmefacilitet (tegnet af unge ved workshops)

Målgruppe for undersøgelse

Størstedelen af danske børn har på et eller andet tidspunkt været aktive i en idrætsforening, men i folkeskolens ældste klasser og særligt i overgangen til ungdomsuddannelser efter 9. klasse ses et markant fravalg af foreningsaktiviteter, og det såkaldte "teenagefravalg" sker allerede fra 6. klasse (Rask 2017; Haugegaard & Østergaard 2020). Ifølge en CUR-undersøgelse fra 2020 (Haugegaard & Østergaard) er unge mere sammen fysisk i overgangen fra 8. til 9. klasse, hvilket ligeledes er relevant at have i betragtning som perspektiv på de forskellige aldersgruppers perspektiver på brugen af og ønsker til faciliteter – såsom sociale mødesteder. Med udgangspunkt i dette er målgruppen i nærværende undersøgelse derfor overvejende unge fra 6.-9. klasse (se mere i kapitel 3.0).

2.0 UNDERSØGELSENS METODISKE TILGANG

I dette kapitel skitseres undersøgelsens metodiske tilgang, hvor der er anvendt flere metoder til indsamling af data, der ligger til grund for undersøgelsens resultater. Kapitlet beskriver først undersøgelsens kvantitative dataindsamling for dernæst at beskrive, hvordan der er indsamlet kvalitativt data.

2.1 Kvantitativ dataindsamling

Undersøgelsens kvantitative data baserer sig på 307 gennemførte spørgeskemaundersøgelser.

Formålet med spørgeskemaundersøgelsen er at kunne sige noget generelt om de unge respondenter syn på faciliteter i forhold til deres idrætsdeltagelse og pege på tendenser ud fra følgende tematikker: unges idrætsdeltagelse generelt, unges brug af forskellige idrætsfaciliteter, sociale rammer betydning for unge i idrætten, unges oplevelse af faciliteters betydning for deres idrætsdeltagelse samt unges syn på faciliteters arkitektoniske udtryk.

Spørgeskemaundersøgelsen bruges således til at få et bredt perspektiv på undersøgelsesfeltet, samt som afsæt til interviews med unge og voksne omkring unges brug af faciliteter i forskellige idrætsmiljøer.

Hvad betyder 'procentpoint'?

Undervejs i rapporten bruges 'procentpoint' til at beskrive en forskel mellem to procentsatser. Det kan f.eks. være i forhold til at beskrive forskellen i andelen af drenge og piger, der spiller fodbold: 40% af drengene spiller fodbold sammenlignet med 20% af pigerne, hvorved 20 procentpoint flere drenge end piger spiller fodbold.

Præsentation af tal undervejs i rapporten

Når procentsatser fra spørgeskema præsenteres i rapporten, præsenteres tal i tabeller/figurer med én decimal, mens tal i brødtekst præsenteres i hele tal. Procentpoint angives med én decimal.

2.2 Kvalitativ dataindsamling

2.2.1 Interviews med unge brugere af idrætsfaciliteter

Ud fra et ønske om at få mere dybdegående perspektiver på og indblik i unges oplevelser af forskellige faciliteter, som de møder i deres respektive idrætsmiljøer, har vi gennem 7 (gruppe)interviews talt med i alt 20 unge brugere af forskellige idrætsfaciliteter fra klassiske idrætter som fodbold og håndbold til mindre klassiske idrætter som skateboard og orienteringsløb. Nogle af informanterne er efterskoleelever, hvor de er omgivet af mange forskellige (idræts)faciliteter, mens andre informanter dyrker deres idræt i en storby, hvor man er udfordret på de faciliteter, man har til at dyrke sin idræt.

I interviewene er der spurgt ind til de samme tematikker som i spørgeskemaet, og de unge er blevet bedt om at forholde sig til nogle af de tendenser, som spørgeskemabesvarelsene har vist. Mere konkret er informanterne eksempelvis blevet spurgt til, om faciliteternes indretning, standard, placering og arkitektur har betydning for deres idrætsdeltagelse, om man bruger de sociale rammer (f.eks. cafeteriet), der er i foreningen, og om de er tiltalende.

Interviews med unge giver således et mere konkret indblik i, hvad de har af ønsker til (brugen af) idrætsfaciliteter og hvilken betydning, faciliteter har for deres idrætsdeltagelse og oplevelser i idrætten.

2.2.2 Interviews med voksne omkring unge i idrætten

Foruden interviews af unge brugere har vi også interviewet 6 voksne, der på forskellig vis er omkring de unge brugere af idrætsfaciliteter. Mere konkret har vi interviewet: en voksen, der repræsenterer det klassiske foreningsliv, som er *formand for et kommunalt idrætsfællesskab* i provinsen, to voksne repræsentanter for et mere *street- og selvorganiseret form for idrætsmiljø* (stifteren samt den daglige leder af stedet), en *leder af et idrætshus med fleksible muligheder* for aktiviteter, selvorganiseret træning og events, en *leder af en sportshal*, der udbyder faciliteter til forskellige idrætter i forenings-, kommercielt – og selvorganiseret regi samt *projektlederen i et idrætscenter* med fokus på fleksible idrætstilbud til unge i alderen 15-25 år.

2.2.3 Workshops med unge

Med en blanding af aktive og ikke-aktive unge brugere af idrætsfaciliteter er der afviklet to workshops i skoleregi blandt to forskellige 9. klasser. Formålet med workshopformatet er at få indblik i mere generelle perspektiver på ønsker og behov i forhold til faciliteter på tværs af unge (brugere/ikke-brugere).

Workshopdeltagerne blevet bedt om at forholde sig til tre konkrete tematikker vedrørende faciliteter: sociale rammer, arkitektur samt street-/selvorganiserede faciliteter. Derudover er de unge blevet bedt om at kommentere på udvalgte tendenser fra spørgeskemaundersøgelsen samt at forholde sig til en række billeder ud fra spørgsmålet om hvilke billeder, der tiltaler dem mest – sidstnævnte beskrives yderligere i afsnit 2.2.5. Workshopformatet har ligeledes lagt op til, at de unge selv kan udfolde sig kreativt i forhold til at designe og tilrettelægge deres drømmefaciliteter både som mødesteder, indendørs faciliteter, udendørsområder, street faciliteter mm. Dette udfoldes i kapitel 10.0.

2.2.4 Observation af unge brugere af idrætsfaciliteter

Formålet med observation af unges brug af faciliteter er at få indblik i, hvordan unge eksempelvis bruger fitnessfaciliteter eller cafeteriet i et idrætscenter. Observation af unge brugere har primært fundet sted i forbindelse med interviews af informanter – unge såvel som voksne. Der er foretaget observationer af unges brug af udvalgte faciliteter i følgende miljøer: *Smørum Idrætscenter* og *Roskilde Kongres- og Idrætscenter*, der repræsenterer et såkaldt "klassisk idrætscenter", *Hafnia-Hallen*, som det mere åbne, nytænkende og selvorganiserede miljø samt *Musicon/Hall 2*, som repræsenterer et street- og selvorganiseret miljø. Der er lavet observation af 'unge on location' i provinsen og i storbyen.

2.2.5 Øvelser med prioritering

Som en del af den kvalitative dataindsamling har vi bedt de unge informanter i interviews og workshops om at lave to konkrete øvelser. I første øvelse har informanterne prioriteret fem faktorer ud fra hvad der har størst betydning for dem i forhold til deres idrætsdeltagelse. Dernæst har de lavet en udvælgelse af en række billeder i forhold til hvilke, der tiltaler dem mest.

Disse prioriteringsøvelser er tiltænkt at give konkret indblik i hvilke faktorer og elementer, der er vigtigt, når vi skal søge at forstå, hvad der har betydning for unge i forhold til deres syn på faciliteter og deres idrætsdeltagelse mere generelt.

2.2.6 Hvilke billeder finder unge mest tiltalende?

I henholdsvis spørgeskema, interviews med unge samt i workshops er de unge informanter blevet bedt om at vurdere hvilke billeder i en række billedserier, der tiltaler dem mest. De unge er eksempelvis blevet bedt om at vurdere hvilket billede af en hal eller et hænge ud-område, der tiltaler dem mest af 2-3 billeder i én billedserie.

Denne øvelse er tiltænkt at give indblik i nogle af de umiddelbare indtryk og oplevelser, som unge har i forhold til indretning, stemning, arkitektur mv., når de ser på billederne, og som kan være svært at sætte ord på. Billeder er dermed brugt som et metodisk værktøj til at facilitere en snak om de unges oplevelser af de billeder, de er blevet vist. De unges valg af billeder siger ikke noget generelt om deres præferencer i forhold til arkitektur og indretning af idrætsfaciliteter. De unges indtryk er således kun specifikt for de billeder, de er blevet vist i billedserierne.

3.0 INFORMANTBAGGRUND – HVEM ER DE UNGE?

I dette kapitel præsenteres de unge og voksne informanter i undersøgelsen. Først præsenteres gruppen af unge respondenter i spørgeskemaundersøgelsen og dernæst gruppen af informanter i henholdsvis interviews og workshops. Afslutningsvis præsenteres hvem, de ”voksnes stemmer” i undersøgelsen er.

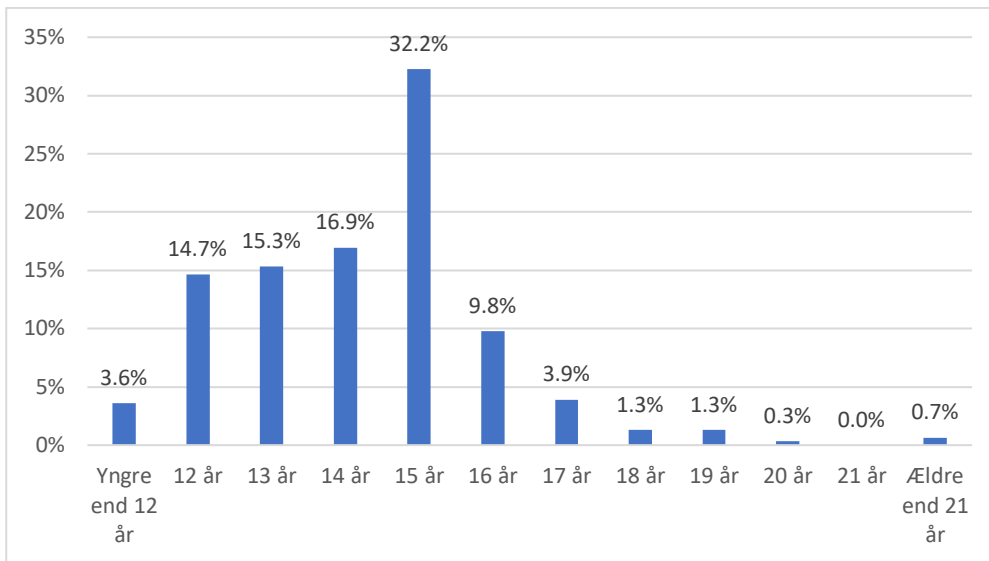
3.1 De unge spørgeskemarespondenter

307 unge har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen. I det følgende præsenteres den gruppe af unge, der har besvaret spørgeskemaundersøgelsen med udgangspunkt i alder, køn, etnicitet, geografisk placering samt deres sportslige baggrund i forhold til sportsgren og hvor meget tid, de bruger på deres sport i hverdagen.

3.1.1 Alder, køn, etnicitet og geografisk placering

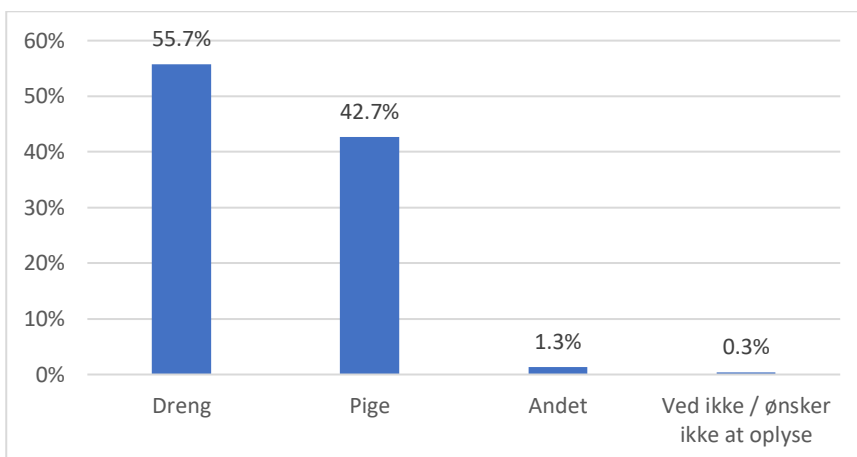
Som det fremgår af nedenstående figur 1, er den største aldersgruppe, der er repræsenteret i undersøgelsens spørgeskema, de 12-15-årige, som også har været den primære målgruppe for undersøgelsen, da det er her, man typisk ser det store fravalg af foreningsidrætten blandt unge (Rask, 2017; Haugegaard & Østergaard, 2020).

Aldersgennemsnittet for respondenterne er 15 år, og de 15-årige unge udgør en tredjedel (32%) af spørgeskema-besvarelserne – se figur 1:

Figur 1: Hvor gammel er du?

Når vi kigger på den kønsmæssige fordeling af spørgeskemarespondenterne, ser fordelingen således ud:

Figur 2: Hvilket køn identificerer du dig selv som?

Der er således en lille overrepræsentation af drenge. Da der er meget få respondenter, som angiver 'Andet' eller 'Ved ikke/ønsker ikke at oplyse', er det ikke muligt at lave kryds på disse grupper i forhold til at kunne sammenligne dem med drenge og piger. I de kryds som er lavet på køn udgår disse respondenter derfor.

Der ses en mindre forskel i aldersfordelingen mellem drenge og piger, hvor en større andel af drengene end pigerne er 12-14 år, og en større andel af pigerne end drengene er 15+ år (se tabel 1). Det betyder også, at overrepræsentationen af drenge kun ses blandt de 12-14-årige (se tabel 2).

Denne mindre skævvridning kan være relevant at være opmærksom på, da nogle af de forskelle, som ses mellem drenge og piger i analysen til en vis grad også kan skyldes forskellen i alder. Ligesom de aldersforskelle, der ses i analysen, til en vis grad kan skyldes en forskel i køn.

Alder	Dreng	Pige
12-14 år	56,7%	40,5%
15+ år	43,3%	59,5%

Tabel 1: Alder krydset med Hvilket køn identificerer du dig selv som?

Køn	12-14 år	15+ år
Dreng	62,6%	48,7%
Pige	34,2%	51,3%

Tabel 2: Hvilket køn identificerer du dig selv som? Krydset med alder.

Respondenterne i undersøgelsen er primært unge, hvis forældre begge er født i Danmark (84%). Unge med anden etnisk baggrund end dansk er således i mindre grad repræsenteret i undersøgelsen: 10% af respondenterne har én forælder, som er født uden for Danmark, og 5% af respondenterne har forældre, som begge er født uden for Danmark. 1% har svaret 'ved ikke'.

For at blive klogere på, om unges geografiske placering har indflydelse på deres oplevelser med idrætsfaciliteter, har vi i spørgeskemaet spurgt ind til, hvorvidt de dyrker deres sport i én af følgende storbyer: København, Aarhus, Aalborg, Odense eller Esbjerg. De respondenter, der svarede 'ja' til dette spørgsmål, er blevet kategoriseret til at dyrke idræt i 'storbyen', og dem, der svarede 'nej', er blevet kategoriseret til at dyrke deres sport i 'provinsen/på landet'.

Den største gruppe af respondenterne dyrker deres sport i provinsen/på landet (64%), mens 34% dyrker deres sport i én af ovennævnte storbyer. 2% af respondenterne har svaret 'ved ikke'.

Der ses en kønsmæssig forskel i forhold til geografisk placering, idet der er en væsentlig større andel af pigerne fra provinsen/landet sammenlignet med drengene (se tabel 3). Respondenter fra 'storbyer' er derfor især overrepræsenterede af drenge, hvorimod kønsfordelingen er næsten ens for 'provins/land' (se tabel 4). Denne mindre skævvridning kan være relevant at være opmærksom på, da nogle af de forskelle, som ses mellem drenge og piger i analysen til en vis grad også kan skyldes forskellen i geografisk placering. Ligeledes kan de tendenser, som ses i analysen i forhold til geografi, til en vis grad skyldes en forskel i køn.

By/land	Dreng	Pige
Storby	41,5%	23,7%
Provins/land	56,7%	75,6%
Ved ikke	1,8%	0,8%

Tabel 3: Hvor dyrker du din sport? krydset med køn.

Køn	Storby	Provins/land	Ved ikke
Dreng	67,6%	49,2%	60,0%
Pige	29,5%	50,3%	20,0%

Tabel 4: Hvilket køn identificerer du dig selv som? krydset med geografisk placering.

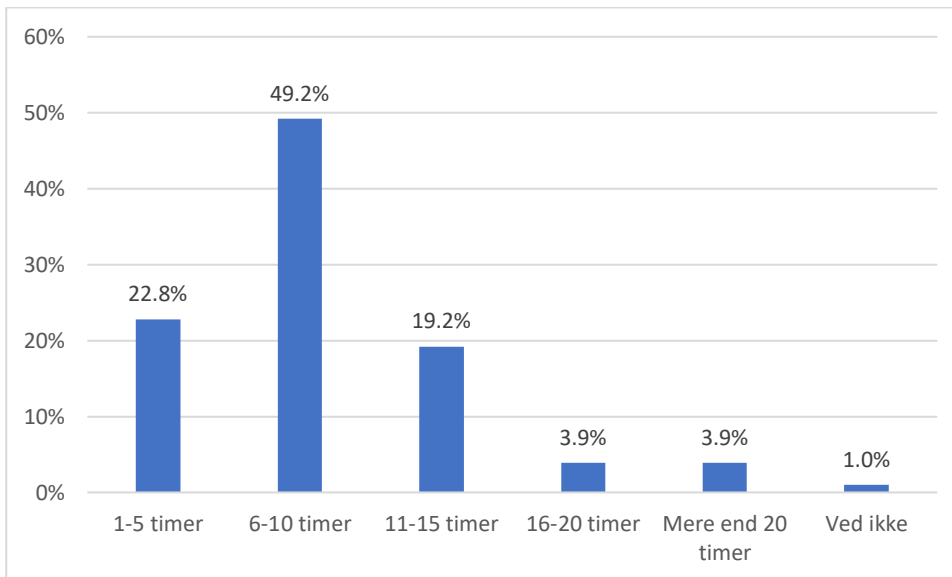
3.2 Respondenternes sportslige baggrund

Af nedenstående tabel fremgår det hvilke sportsgrene, respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen går til. Fodbold og håndbold udgør de mest repræsenterede sportsgrene, hvoraf 39% af respondenterne går til fodbold, og 30% går til håndbold. Sportsgrene som atletik, dans, kampsport, ridning, tennis og volleyball er mindre repræsenteret (se tabel 5). Der er ikke taget højde for, hvis respondenterne gik til flere sportsgrene, da de er blevet bedt om at vælge den sportsgren, hvorigennem de har skullet besvare spørgeskemaet.

Sportsgren	Procent
Fodbold	39,1%
Håndbold	30,0%
Basketball	9,4%
Skate/rulleskøjter	4,9%
Atletik	4,2%
Badminton	2,9%
Gymnastik	2,9%
Volleyball	1,3%
Dans	1,0%
Sejlads/roning	0,7%
Kampsport	0,7%
Tennis	0,7%
Ridning	0,3%
Andet	2,0%

Tabel 5: Hvilken sport går du til? Her bedes du vælge den sportsgren, hvor du har fået tildelt dette spørgeskema.

Størstedelen af de unge i spørgeskemaundersøgelsen bruger 6-10 timer om ugen på deres sport (49%), mens 23% af de unge har svaret, at de bruger 1-5 timer om ugen. For en mindre gruppe af de unge fylder sporten meget i hverdagen med mere end 20 timer (4%) – se figur 3:

Figur 3: Hvor mange timer om ugen (på en typisk uge) bruger du på din sport? Dvs. den tid du bruger på træning, kampe, stævner og opvisning, men ikke transport eller hvis du f.eks. øver hjemme.

3.2.1 Fitnesscenter ved siden af sporten

For at få et billede af hvor mange af respondenterne, der går i et kommercielt fitnesscenter ved siden af deres sport, har vi spurgt, om de er brugere af et kommercielt fitnesscenter, hvilket lidt under halvdelen (43%) af respondenterne er. 9% heraf har en ordning gennem klubben med et kommercielt fitnesscenter. Lidt over halvdelen af respondenterne (54%) går ikke i et kommercielt fitnesscenter ved siden af deres sport.

3.2.2 Metodiske opmærksomhedspunkter

Det er væsentligt at gøre opmærksom på, at spørgeskemaundersøgelsen består af besvarelser fra 307 unge. Den kvantitative analyse bør derfor ses som indikationer på tendenser frem for klare konklusioner på generelle tendenser. Derudover bør læseren have for øje, at især følgende grupper er overrepræsenterede i datasættet:

- 15-årige
- Drengene (her især blandt de 12-14-årige)
- Fodbold- og håndboldspillere

Ydermere ses der mindre kønsforskelle i aldersfordeling og geografisk placering som nævnt i afsnit 3.1.1.

3.2 De unge i interviews og workshops

Der er udført syv (gruppe)interviews med i alt 20 unge brugere af idrætsfaciliteter - heraf en lille overrepræsentation af drenge (12 drenge og 8 piger). Seks interviews er udført som gruppeinterviews med 2-6 unge i hver gruppe, og ét interview er udført med en enkelt informant. Informanterne repræsenterer forskellige typer af idræt fra outdoor (orienteringsløb, adventure, sejlads) og streetaktivitet (skate) til håndbold og fodbold.

Informanterne er fra 13 til 22 år og går således fra 6. klasse op til påbegyndt videregående uddannelse.

Nogle af informanterne bruger meget tid på deres idræt med træning (og kamp for nogen) 5-6 gange om ugen, mens andre dyrker deres idræt et par gange om ugen. Nogle af de yngre informanter går til flere faste fritidsaktiviteter.

Én af informanterne har, foruden sin egen deltagelse, en rolle som frivillig og bestyrelsesmedlem i den forening, han er aktiv i.

Som en del af den kvalitative dataindsamling har vi afholdt workshops for to 9. klasser på en kommunal folkeskole – således altså to workshops for samlet omkring 50 unge elever i 9. klasse. Disse unge informanter er en blanding af henholdsvis: *aktuelt idrætsaktive* i en forening, *tidligere idrætsaktive* i en forening og *uden erfaring med idrætsaktivitet* i en forening. Som det er tilfældet blandt informanter i henholdsvis spørgeskemaundersøgelse og interviews, ses der også her en lille overvægt af drenge repræsenteret i de to klasser.

3.3 Hvem er 'de voksne stemmer' i undersøgelsen?

Selvom ønsket med denne undersøgelse er at blive klogere på *unges* perspektiver på idrætsfaciliteter, har vi valgt også at inddrage voksne, der på forskellig vis er omkring de unge i idrætten. Dette er en del af undersøgelsen ud fra et ønske om at nuancere og give perspektiv på, hvordan voksne ser målgruppen af unge som brugere af forskellige idrætsfaciliteter ud fra et mere overordnet perspektiv.

De i alt 6 voksne i denne informantgruppe er:

- Formanden for et kommunalt idrætsfællesskab på tværs af foreninger i en provinskommune
- Stifteren af streetfaciliteter og en forening i regi heraf
- Den daglige leder af en forening, der udbyder streetaktiviteter for unge
- Leder af et idrætshus med fleksible tilbud om aktiviteter, selvorganiseret træning og events.
- Leder af en sportshal, der udbyder faciliteter til forskellige idrætter i forenings- kommercielt- og selvorganiseret regi.
- Projektleder i et idrætscenter med fokus på fleksible idrætstilbud til unge i alderen 15-25-år.

Informantgruppen repræsenterer således både voksne i de mere klassiske idrætsfaciliteter samt voksne, der har tilknytning til unge brugere af mere street-/selvorganiserede faciliteter.

4.0 UNGES TRIVSEL OG OPLEVELSER I DERES IDRÆTSDELTAGELSE

I dette afsnit vil vi se nærmere på, hvordan de unge generelt oplever deres idrætsdeltagelse – hvordan trives de? Hvad har betydning for, om de trives, når de dyrker sport? Hvad ligger til grund for deres idrætsdeltagelse? Og hvilke tanker gør de sig om fravalg af sporten?

4.1 Hvordan trives de unge i sporten?

For at få et indblik i de unges trivsel, har vi spurgt ind til både deres generelle trivsel i hverdagen og deres trivsel i sporten. Ud fra besvarelsene i spørgeskemaet fremgår det, at de unge trives bedre i sporten end i hverdagen generelt set. Hvis vi ser på de unge, der angiver, at de trives 'meget godt', ser vi følgende fordeling:

- Generel trivsel: 53,7%
- Trivsel, når man er til sport: 59,9%

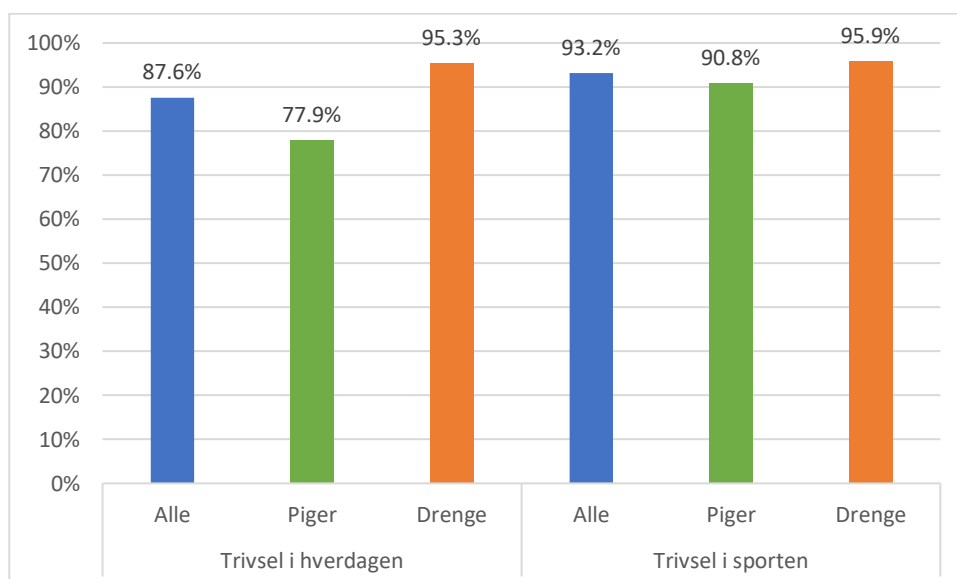
Der er altså flere unge, der angiver, at deres trivsel er 'meget god', når de er til deres respektive sport, sammenlignet med den generelle oplevelse af ens trivsel.

Hvis vi ser samlet på gruppen af unge, der har angivet, at de trives ('meget god' og 'god' trivsel), ser vi, at langt de fleste af respondenterne oplever at trives både i hverdagen generelt (88%) og i sporten (93%).

Når vi ser på, om der er en kønsmæssig forskel i, hvordan man oplever at trives i hverdagen generelt, og når man er til ens sport, kan vi se, at drengene generelt trives bedre end pigerne, hvilket stemmer overens med andre undersøgelser (se bl.a. Jensen & Østergaard, 2018; Sundhedsstyrelsen, 2022). Her er det dog værd at bemærke, at kønsforskellen ikke er særlig stor, når vi ser på trivsel i sporten – se figur 4.

Ser vi på de unges trivsel i hverdagen, er der 17,5 procentpoint flere drenge end piger, der trives enten 'meget godt' eller 'godt' i hverdagen, mens forskellen er 5,1 procentpoint hvad angår trivsel i sporten.

Figur 4 viser, hvordan drengene og pigerne oplever at trives i hverdagen og til deres sport:

Figur 4: Hvordan trives du i hverdagen? Hvordan trives du, når du er til sport? Krydset med køn. Viser andelen, som har svaret "meget godt" eller "godt".

I interviewene med unge brugere af idrætsfaciliteter har vi ligeledes spurgt, hvordan de oplever, at de trives, når de er til deres sport. Her er tilsvarende bred enighed om, at trivselen er god i sporten:

Interviewer: Hvordan trives I, når I er til træning?

Dreng 1: *Rigtig godt! Man glæder sig bare til at komme herop og være sammen med ens venner! Og lave noget nyt.*

Dette bakkes op af holdkammeraten, og de er begge også enige om, at det sted, hvor de trives bedst, er, når de er til håndbold, for:

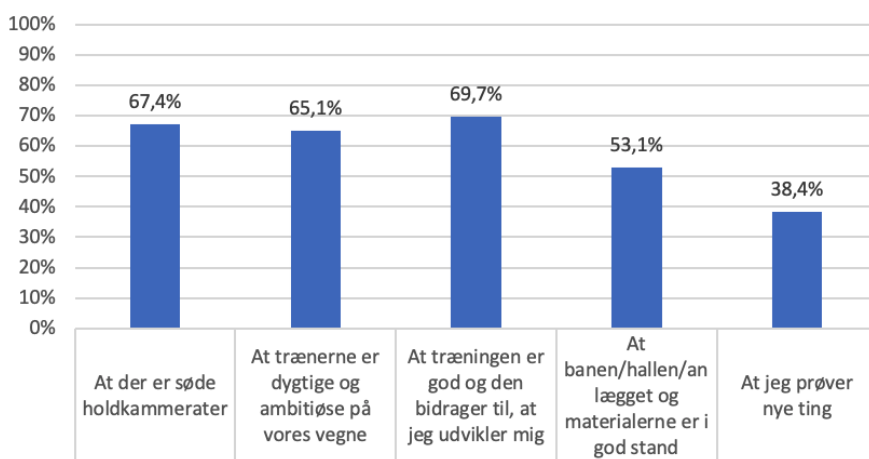
Dreng 2: *Der tænker man ikke så meget over tingene. Der tænker man bare på hyggen. Og spiller bare.*

Når de unge i interviewene forklarer, hvorfor de trives godt, når de er til deres sport, svarer de, at det er fordi, at der er et godt fællesskab, hvor man hygger sig med hinanden, har det sjovt og bakker hinanden op. En gruppe af piger forklarer, at de altid glæder sig til at komme til træning og altid er glade, når de tager fra træning. Selvom man har haft en dårlig dag, inden man skal til træning, ”så kan man blive glad, når man ser ens venner og har det sjovt til træning”, forklarer en af pigerne. Til spørgsmålet om, hvad der betyder mest for, at man er glad, når man er til træning, hvis man kun må vælge én ting, svarer en informantgruppe bestående af fire piger enstemmigt: vennerne!

I de følgende afsnit vil vi dykke mere ned i hvilke oplevelser, de unge får i deres sport, og hvad der har betydning for, at de har lyst til at blive ved med at dyrke den sport, de dyrker.

4.2 Hvilke faktorer er vigtige for, at man har en god oplevelse, når man er til sport?

I spørgeskemaundersøgelsen har vi bedt respondenterne om at forholde sig til nogle faktorer, som giver indblik i, hvad der er vigtigt for, at de har en god oplevelse, når de er til deres sport. Respondenterne er blevet bedt om at forholde sig til fem udsagn ud fra spørgsmålet om, hvor vigtig den pågældende faktor er for dem, når de er til deres respektive sport, og her fremgår det, at det, at træningen er god og den bidrager til, at jeg udvikler mig er den faktor, som flest respondenter ’i meget høj grad’ synes er vigtig, mens at jeg prøver nye ting er mindst vigtigt – se figur 5:

Figur 5: Angiv hvor vigtig følgende elementer er for dig, når du er til sport. Viser andelen, som har svaret 'I meget høj grad'.

Det er værd at være opmærksom på, at respondenterne ikke er blevet bedt om at rangere disse fem faktorer, men har frit kunnet vurdere i hvilken grad hver faktor er vigtig for dem, når de er til sport.

Figuren viser andelen af dem, der har svaret 'i meget høj grad', hvilket 70% af respondenterne har til udsagnet, at træningen er god og den bidrager til, at jeg udvikler mig som den faktor, flest respondenter har vurderet til at være meget vigtig. Dernæst følger at der er søde holdkammerater (67%), og at trænerne er dygtige og ambitiøse på vores vegne (65%). Af de mindst vigtige faktorer er, at banen/hallen/anlægget og materialerne er i god stand (53%), og at jeg prøver nye ting (38%). Der er således næsten 20 procentpoint flere, der svarer, at det er 'meget vigtigt', at træningen er god og den bidrager til, at jeg udvikler mig, end at banen/hallen og materialerne er i god stand.

I bilag 2 (tabel A) findes det samlede overblik over respondenternes vurdering af de fem udsagn.

I interviewene med de unge har vi stillet dem tilsvarende spørgsmål – dog ud fra en prioriteret rækkefølge af, hvad der er vigtigt for, om man har en god oplevelse i sin sport. Informanterne har fået fem små sedler med hver af de fem udsagn, som de er blevet bedt om at rangere. Tabel 6 nedenfor præsenterer de prioriteringer, som informanterne samlet har lavet. Tabellen skal læses på den måde, at et 1-tal i kolonne 1 (At jeg prøver nye ting) f.eks. betyder, at én informant har valgt denne faktor som sin 1. prioritet, mens 3 informanter har valgt den samme faktor som deres 3. prioritet. Tallet med fed markerer, hvor flest informanter har placeret den givne faktor i deres rangering og viser således en samlet prioriteringsrækkefølge, der ser således ud:

1. At der er søde holdkammerater
2. At trænerne er dygtige og ambitiøse på mine/holdets vegne
3. At træningen er god og den bidrager til, at jeg udvikler mig
4. At banen/hallen/anlægget og materialerne er i god stand
5. At jeg prøver nye ting (+ At banen/hallen/anlægget og materialerne er i god stand)

Udsagn	1. prioritet	2. prioritet	3. prioritet	4. prioritet	5. prioritet
At jeg prøver nye ting	1	1	3	2	6
At træningen er god og den bidrager til, at jeg udvikler mig	3	2	6	2	0
At banen/hallen/anlægget og materialerne er i god stand	0	2	0	5	(6)
At der er søde holdkammerater	8	1	2	1	1
At trænerne er dygtige og ambitiøse på mine/holdets vegne	1	7	2	3	0

Tabel 6: Prioriteret rækkefølge: Hvad er vigtigt for, om du har en god oplevelse, når du er til sport?

Der er i alt lavet 13 prioriteringer, idet nogle informanter har lavet øvelsen parvis.

Der er således flest, der har vurderet, at søde holdkammerater (8) er det vigtigste for, om man har en god oplevelse i sin sport, mens dygtige og ambitiøse trænere er valgt som anden vigtigste prioritet flest gange (7). At jeg prøver nye ting, og At banen/hallen/anlægget og materialerne er i god stand er valgt flest gange (6) som det, der er mindst vigtigt for at have en god oplevelse i sin sport.

Når vi spørger de unge, hvorfor 'søde holdkammerater' er det vigtigste for deres oplevelse i sporten, svarer de, at det ikke ville være sjovt, hvis man ikke havde gode venner i sporten, som man kunne grine med og dele sine oplevelser i sporten sammen med.

At trænerne er dygtige og ambitiøse på mine/holdets vegne har en placering i midten. Informanterne forklarer, at træningen ikke ville være lige så god, hvis ens træner var ligeglad, for man vil gerne mærke, at det betyder noget for ens træner at være der, og man vil gerne have en træner, der kan presse én til noget, man ikke selv troede, man kunne.

Når At prøve nye ting vurderes som det mindst vigtige, er det med begrundelser såsom, at de andre faktorer bare er vigtigere. En informant forklarer også, at prioriteringen er tænkt i forhold til fodbold, hvor der ikke er så mange nye ting at prøve fra træning til træning, for når man har spillet over længere tid, så har man prøvet det hele, vurderer han.

At banen/hallen/anlægget og materialerne er i god stand placeres i 11 tilfælde på henholdsvis en 4. eller 5. plads i informanternes prioriteringsrækkefølge, og når de unge forklarer, hvad årsagen er til dette, siger de f.eks.:

”Det er ikke så vigtigt, tænker jeg faktisk. Det er selvfølgelig vigtigt, man kan spille på banen, men det er vigtigere, man har det hyggeligt.”

(Dreng, 14 år)

”Så længe, det bare kan bruges... Det behøver ikke være det bedste af det bedste. Så længe, det kan bruges, og banen ikke er helt smadret, så er det fint. Så hygger man sig bare og får det bedste ud af det, man har.”

(Dreng, 14 år)

”Fordi det måske ikke betyder lige så meget. Altså det betyder jo mere, hvis der er et fællesskab og om træneren er god. Det betyder mere for, om man vil komme end standen.”

(Pige, 13 år)

”Jeg ville kunne spille på en losseplads med mine venner og have det lige så sjovt, som jeg vil have det et sted som Ryparken eller Fælledparken.”

(Pige, 13 år)

Ud fra ovenstående citater er den gennemgående pointe altså, at man sagtens kan have en god træning, selvom kvaliteten af faciliteter og materialer ikke er i top. En informant indkredser i nedenstående citat, hvilken rolle faciliteter overordnet set spiller sammenlignet med de øvrige faktorer i ens idrætsmiljø:

”Jeg vil nærmest sige, at faciliteterne er det mindst vigtige. Fordi hvis alt andet er i top, så er det lige meget. Det vigtigste er jo, at du har det godt. Jeg vil sige, hvis man skulle vælge noget, der skulle være nederst, så vil det være de materialistiske ting. Det er bare for at sige, at hvis alt, altså de fire første her, er rigtig gode, så kan du sagtens have det rigtig fedt uden at have nogen særligt fede faciliteter. Selvom det stadig ville være endnu bedre, hvis faciliteterne også er gode.”

(Dreng, 16 år)

En anden informant følger op med, at så længe de basale faciliteter er til stede, så kan du sagtens spille fodbold:

”Det kræver ikke vildt meget for at spille fodbold. Det kræver en bane, en bold og to mål. En bane handler ikke om, hvor god du er...”

(Dreng, 16 år)

De informanter, der dyrker orienteringsløb, forklarer, at de ikke er afhængige af særlige faciliteter eller materialer i deres sport, hvorfor de har placeret denne faktor nederst i deres prioriteringsrækkefølge.

Selvom der i ovenstående citater gives udtryk for, at standen af de faciliteter, man dyrker sin respektive sportsgren på, ikke er afgørende for ens oplevelse i sporten sammenlignet med andre faktorer, er der alligevel nogle nuancer omkring faciliteternes betydning, der kommer frem undervejs i interviewene, som vi vil se nærmere på i kapitel 5.0 om de unges brug af faciliteter.

4.3 Hvilke oplevelser får de unge i sporten?

Når vi ud fra de unge respondenter i spørgeskemaundersøgelsen kan konstatere, at 93% af de dem, der har besvaret spørgeskemaet, oplever at trives 'meget godt' eller 'godt', er det nærliggende at få indblik i, hvad det mere konkret er, de unge får med sig fra sporten, som gør, at de oplever at trives. Vi har derfor spurgt de unge informanter i interviewene, hvad de får ud af at dyrke deres sport, og her lyder de mest gennemgående svar:

- Glæde
- At lave noget, man synes er sjovt
- Venner
- Muligheden for at forfølge sine ambitioner

I forhold til vennerne, påpeger informanterne, at vennerne i sporten er vigtige, fordi det er nogen, man har en fælles interesse med, og informanterne forklarer, at de venskaber, som de har i sporten, ofte er tættere venskaber end dem, man har i skolen.

Foruden ovenstående understreger to drenge også, at sporten giver dem en god måde at røre sig på, hvor man får brugt noget energi, ”så man ikke ligger der hjemme og feder den”. Denne pointe bakkes også op i et andet interview, hvor en dreng forklarer, at det, han får ud af at spille håndbold, er:

”Man får vel en masse glæde ud af det, fordi man er sammen med en masse gode venner og bare sådan laver noget, så man ikke bare ligger hjemme på sit værelse og kigger. Men får lov til at røre sig lidt. Lave noget, man synes er sjovt.”

(Dreng, 16 år)

Samme pointe bakkes op af en informantgruppe med fire piger, der ligeledes ser sporten som en god måde at få rørt sig på.

Når vi spørger ind til, hvornår og hvordan glæden opstår, når man er til sin sport, forklarer informanterne, at det eksempelvis er, når man har haft en ”fed” træning, lært noget nyt, haft det sjovt med sine venner og oplever, at man bliver bedre. Til spørgsmålet om, hvad der gør sporten sjov, forklarer en ung eksempelvis:

”Når man er optaget af noget, og man løber der, og jeg synes bare hele den stemning og atmosfære, der er til træning, træningslejr og stævner den er rigtig hyggelig. Ja, så man vil gerne afsted!”

(Pige, 15 år)

Når de unge informanter svarer, at de får en masse sjov og glæde ud af at gå til deres sport, kan det altså forstås som en samlet oplevelse eller følelse af, at det, at gå til sin sport, generelt har værdi og er meningsfuldt i ens liv. To drenge forbinder også glæden ved at spille håndbold med en følelse af frihed:

Dreng 1: *Vi vil spille så lang tid, vi kan!*
 Dreng 2: *Det er glæden!*
 Dreng 1: *Det er sådan friheden!*
 Dreng 2: *Jeg elsker at spille håndbold! Jeg elsker bare at gå ind på banen for bare at vinde!*

Interviewer: *Du sagde frihed, [dreng 1]?*
 Dreng 1: *Man føler sig fri, når man spiller håndbold! I forhold til når man er andre steder, så ...*
 Dreng 2: *Man tænker ikke rigtigt over tingene...*
 Dreng 1: *Nej...*
 Dreng 1: *Man tænker bare på at spille håndbold.*

Interviewer: *Hvad er det, man er fri for?*
 Dreng 2: *Fri for alle sine andre bekymringer. Man tænker bare på at spille håndbold og ikke andet.*
 Interviewer: *Hvad er det for nogle bekymringer?*
 Dreng 2: *Det kunne være hvis man har lektier for, så tænker man ikke over dem, eller hvis man lige havde det lidt svært... Hvis man lige havde været oppe og skændes med en eller anden...*

De to drenge oplever altså, at de gennem glæden ved at være til træning oplever en frihed, hvor de ikke bekymrer sig om de ting, der kan fylde i hverdagen. Denne oplevelse af sporten som et frirum eller en mental pause stemmer overens

med andre undersøgelser (se bl.a. Haugegaard & Østergaard, 2020; Jensen & Østergaard, 2018), der ligeledes finder, at sporten er med til at give frirum i hverdagen.

I tråd med disse oplevelser af glæde og frihed, som sporten giver, understreger flere informanter, at de ikke kunne forestille sig et liv uden at dyrke deres respektive sportsgrene. Selvom nogle af informanterne ikke umiddelbart kan forestille sig et liv uden deres sport, har vi alligevel bedt informanterne både i spørgeskemaundersøgelsen og i interviewene om at forholde sig til, hvad de tror, der bliver årsagen til, at de en dag vælger sporten fra.

4.4 Hvad bliver årsagen til, at de unge en dag vælger sporten fra?

I spørgeskemaundersøgelsen har vi bedt de unge om at forholde sig til spørgsmålet *Hvis du en dag vælger sporten fra, hvad forestiller du dig er den primære årsag til dette?* med udgangspunkt i følgende årsager, som fremgår af tabel 7:

Fravalg af sporten	Procent
Jeg stopper grundet skader	23,8%
Jeg vil hellere prioritere min tid på skole	17,3%
Fordi jeg ikke gider ikke mere	12,1%
Jeg vil hellere prioritere min tid på en anden fritidsaktivitet (en anden sport, musik el.)	7,8%
Fordi venner/holdkammerater stopper	6,8%
Det er for seriøst/der er for meget fokus på kamp og konkurrence	2,6%
Jeg har ikke lyst til at være bundet af en fast aktivitet	1,6%
Det er for dyrt	1,0%
Faciliteterne lever ikke op til mine behov	0,3%
Andet	7,8%
Ved ikke	18,9%

Tabel 7: Hvis du en dag vælger sporten fra, hvad forestiller du dig er den primære årsag til dette? Procent.

Som det fremgår af tabellen vurderer flest unge, at de kommer til at stoppe med deres sport grundet skader (24%). Dernæst angiver de unge, at de forestiller sig, at de hellere vil prioritere deres tid på skole (17%). De årsager, der synes at have mindst betydning for, hvorvidt man kommer til at stoppe med sin sport, er, at faciliteterne ikke lever op til ens behov (0,3%), at det er for dyrt (1,0%), og at man ikke har lyst til at være bundet af en fast aktivitet (2%).

I interviewene har vi tilsvarende spurgt ind til, hvad de forestiller sig bliver årsagen til, at de en dag vælger sporten fra, og her svarer nogle drenge, at de generelt har svært ved at forestille sig, at de skulle stoppe med deres sport, men at det er en skade, der mest sandsynligt vil blive årsagen til det:

”En skade, tænker jeg. Hvis man bare er ude et år, kan man jo genoptræne det og komme tilbage. Jeg skulle nok have at vide, det var så slemt, at jeg ikke kunne spille mere, før jeg ville droppe det [sporten, red.]”

(Dreng, 14 år)

En anden informant er enig i dette og tilføjer, at han vil fortsætte med at spille, indtil kroppen ikke kan mere, hvilket også bakkes op af øvrige informanter i interviewene.

I forhold til årsagen *at ville prioritere sin tid på skole*, kan vi i spørgeskemaundersøgelsen se en tendens til, at jo ældre, de unge bliver, jo større fokus kommer der på prioritering af skolen, idet 11,6 procentpoint flere af de 15+-årige, sammenlignet med de 12-14-årige, forestiller sig at stoppe, fordi de hellere vil prioritere deres tid anderledes. Her ses ingen nævneværdig forskel mellem piger og drenge.

Denne pointe om at ville prioritere mere tid på skole går også igen i interviewene, men her er det pigerne, der anser behovet for at bruge mere tid på skolen, som en reel årsag til, at de en dag vælger sporten fra. Til spørgsmålet om, hvorvidt de stadig dyrker sport om 5 år, svarer en gruppe af piger på 13 år følgende:

Interviewer: *Tror I også, at I spiller fodbold om 5 år?*

Pige 1: *Måske...*

Pige 2: *I hvert fald om 2!*

Pige 3: *Ja...*

Interviewer: *Om 5 år er I 18 år og går måske i gymnasiet...*

Pige 1: *Det tror jeg ikke [at hun vil dyrke sport, når hun er 18 år, red.]...*

Pige 2: *Det kommer an på, om eksamener og sådan stresser én.*

Pige 3: *Det kommer også an på, om holdet udvikler sig!*

Pige 4: *Det kan jo også godt være, at man mister interessen.*

Pige 1: *Ja, interessen, og sådan der, at man ikke er stresset over fodbolden, fordi skolen er vigtigere for ens fremtid.*

Pige 2: *Din fremtid kunne potentielt også være fodbold [henvendt til pige 1]*

Pige 1: *Jo, men altså...*

Interviewer: *Hvad tror I bliver den primære årsag til, at I vælger fodbolden fra en dag?*

Pige 2: *Stress!*

Interviewer: *Stress?*

Pige 2: *Altså ikke, at jeg har stress, men altså, jeg har allerede sådan 3-4 dage til kl. 15.30 og lektier og kor, og jeg vil hellere til kor end til fodbold, fordi jeg har gået der i længere tid.*

Pige 1: *Altså, jeg tænker bare, hvis der pludselig er noget, der er vigtigere...*

Pige 3: *Ja, jeg tænker også bare sådan... Ja, hvis alle stopper og træningen bliver rigtig dårlig, og trænerne begynder at blive sure og sådan noget... og jeg har ikke rigtigt lyst til at starte et andet sted.*

Ifølge denne gruppe af piger er der altså flere faktorer, der kan spille ind i beslutningen om, at sporten ikke længere skal være en del af ens hverdag, hvorunder et behov for på et tidspunkt at have mere tid til skole synes at være en realitet, disse fire piger, der går i 6. klasse, allerede er begyndt at forholde sig til. Denne pointe stemmer overens med andre undersøgelser, der finder, at behovet for at prioritere sin tid anderledes, fylder meget i tanker om fravalg af foreningsidrætten (se mere i bilag I, litteraturoverblik).

Således synes skadesproblematikker samt et behov for at prioritere sin tid anderledes altså at udgøre de væsentligste årsager til, at unge i dag ser, at de en dag må vælge sporten fra. I workshopsene med de to 9. klasser fremhæves ligeledes skader og øget fokus på skolen, når vi spørger ind til potentielle årsager til fravalg af sporten generelt set. Her forklarer nogle af de unge, at sporten er en hobby, at uddannelse bliver vigtigt, og at skolen bliver sværere med tiden, så man begynder at skulle bruge mere tid på skole efterhånden, som man bliver ældre.

Det er dog også værd at bemærke, at ca. hver femte ung, der har besvaret spørgeskemaet, ikke ved, hvad der kunne blive årsagen til, at de stopper. Dette gælder især for den yngre gruppe af respondenter fra 12-14 år.

De unge i spørgeskemaet har også haft mulighed for selv at skrive, hvad de ser som årsag til, at de en dag stopper med at dyrke deres sport, og her er nogle af svarene, at man vil bruge mere tid på vennerne uden for sporten, at man skal på efterskole, at man stopper grundet job/uddannelse, starter i fitnesscenter i stedet for, fordi man ikke længere er god nok, eller fordi man kan få nogle problemer mentalt/stress og har brug for en pause. Det mest gennemgående budskab blandt dem, der selv har valgt at angive en årsag i spørgeskemaet er dog, at de ikke kommer til at stoppe med deres sport. Denne pointe kommer også frem i flere af interviewene med de unge, hvor vi eksempelvis har bedt dem om at se 5 eller 10 år frem og give et bud på, hvad de laver der:

”Der er vi på landsholdet! Eller blevet professionelle...”
(Dreng, 14 år)

Selvom denne informant nævner landholdsholdet med et smil på læben, understreger han og øvrige informanter, at en karriere inden for sporten både er en ambition og i deres optik også er realistisk. De slår i hvert fald fast, at de stadig dyrker deres sport om 10 år, og selvom de drømmer om at gøre en karriere ud af det, så er det vigtigste *”bare at fortsætte med at spille med vennerne, eller bare spille, fordi det gør én glad”*, forklarer en af informanterne.

Denne oplevelse af, at det sociale er en tiltrækning i forhold til at fortsætte med at dyrke en sport, deler en anden informant, der forklarer, at det, der skulle være årsagen til, at han ikke ville komme i sit idrætsmiljø mere, skulle være, hvis man fjernede alle de sociale rammer og dermed det fællesskab, der er omkring aktiviteten.

4.5 Opsummering

Således har vi altså fået indblik i, at der generelt er stor tilfredshed med det ”produkt”, de unge får i sporten, og at der generelt er høj trivsel blandt de unge respondenter – især hvad angår deres trivsel i sporten. Vi har erfaret, at sporten giver gode oplevelser i form af glæde, venner, muligheden for at forfølge ambitioner samt mentale pauser fra den øvrige hverdag. Derudover har vi erfaret, at når sporten potentielt en dag vælges fra, skyldes det enten skader eller et behov for at prioritere mere tid på skole.

Hvordan oplever de unge at være en del af et fællesskab i sporten?

I et af interviewene forklarer en gruppe informanter, hvad de tror, er den vigtigste årsag til, at de fortsætter med at dyrke sport om 5-10 år, og her er der bred enighed om, at fællesskabet har stor betydning for deres lyst at fortsætte. I spørgeskemaet er de unge respondenter desuden blevet bedt om at vurdere, hvor enige de er i en række udsagn – herunder 'Vi har et godt fællesskab på holdet/i træningsgruppen', hvilket størstedelen (63%) af respondenterne er 'meget enige' i, mens hver tredje er 'enige'.

Fællesskabet i sporten er altså et element, der synes at fylde meget i de unges bevidsthed om, hvad de får, når de dyrker sport, og vi vil derfor søge at få indblik i, hvad det reelt betyder at have et godt fællesskab, når man går til sin sport. Informanterne beskriver et godt fællesskab på deres hold, hvor man sørger for, at der er plads til alle:

Dreng 1: *Man bliver lukket ind i fællesskabet. Hvis vi er venner, så lukker vi jo alle de andre ind, så man ikke bare står helt alene. Lige nu har vi faktisk besøg af en fra Ukraine – han er også ved at være integreret, det går rimelig stærkt.*

Dreng 2: *Han er selvfølgelig lidt svær at snakke med, for han snakker ikke så godt engelsk, men man tager ham jo selvfølgelig med ind, og hvis han ikke lige forstår øvelsen, så prøver man at vise det, så godt man kan. Så bare hjælpe hinanden for at få alle ind.*

Foruden stærke holdfællesskaber beskriver informanterne også en stærk fællesskabskultur på tværs af hold i klubben, som understøttes af sociale arrangementer:

"Vi kender jo alle! Vi kender alle dem yngre end os og ældre. Vi har spillet med dem alle sammen og snakket med dem alle sammen. Ja, man kender alle!"

(Dreng, 16 år)

En gruppe af piger forklarer, at de føler, at holdet bliver tættere, når klubben eller holdet arrangerer hyggeaftener, hvor de f.eks. ser en fodboldkamp sammen og spiller spil. For dem er det vigtigt, at klubben også sætter rammer for, at de laver andet sammen end at spille fodbold, fordi de oplever, at de lærer hinanden at kende på en anden måde gennem arrangementer, som giver en fællesskabsfølelse på holdet.

I et af undersøgelsens streetmiljøer forklarer ung, som også er frivillig i foreningen, at det netop er fællesskabet, der er årsagen til, at han bruger så meget tid i det idrætsmiljø, han kommer i:

"Vi er rigtig gode til at inkludere hinanden, synes jeg! [...] Specielt i vores lidt lukkede miljøer – jævnaldrende, der kører på skateboard... Om du har været her i 10 år eller 2 dage, så er man ligesom på bølgelængde, fordi vi alle sammen bare er her for at have det sjovt med vores skateboards [...] Det er 100% noget af det, vi er virkelig, virkelig dygtige til herude – at omfavne hinanden og det med, at vi har det sjovt sammen. Og så laver vi jo alle mulige ting sammen. Vi holder afviklermøder [møde for alle de frivillige i foreningen, red.] cirka en gang om måneden, hvor vi eventuelt spiser noget pizza, snakker om, hvordan det er gået, hvad skal der ske i næste måned og sådan... Engang imellem, når nogen gider at arrangere det, holder vi nogle fester. Jeg har f.eks. søgt en pulje – noget, der hedder Puls-puljen, hvor vi fik 15.500 kr. til, at vi kan lave en sommertur her til sommer, så der har vi lejet to minibusser, og så skal vi bare afsted i en uge og sove i shelter, ud og filme og vise, hvor sjovt vi har det."

Der er således en gennemgående pointe blandt respondenter af spørgeskema og informanter i interviews om, at man oplever, at der er gode fællesskaber i de respektive miljøer, og at disse har en positiv indvirkning på ens oplevelse i sporten. Sociale arrangementer på holdet og i foreningen er ifølge de unge med til at understøtte det gode fællesskab.

5.0 UNGES BRUG AF (IDRÆTS)FACILITETER

Interviewer: Oplever du, om der er nogle unge, der bruger faciliteten som en form for en ”mellemstation” efter skole og inden, de skal træne? Hvor de f.eks. laver lektier...?

Formand for idrætsfællesskab: Jeg tør ikke rigtigt svare på det, for ofte ser jeg bare de unge komme til træningen. Vi har jo en ’kør til’-kultur i Danmark, hvor vi reelt ikke behøver parkeringspladser ved idrætsfaciliteterne, men derimod burde have en vendeplads med nogle måtter, hvor man kan smide ungerne af på måtterne, og så er man væk igen. Det er desværre den kultur, vi ser. De unge tager hjem [fra skole, red], laver lektier, spiller mod hinanden, og så mødes de ude ved os. Der synes jeg tit, jeg ser, at de godt kan være der 15-20 minutter før træning og sidder og hygger på tribunen inden træning, hvor man næsten skal sparke dem i gang.

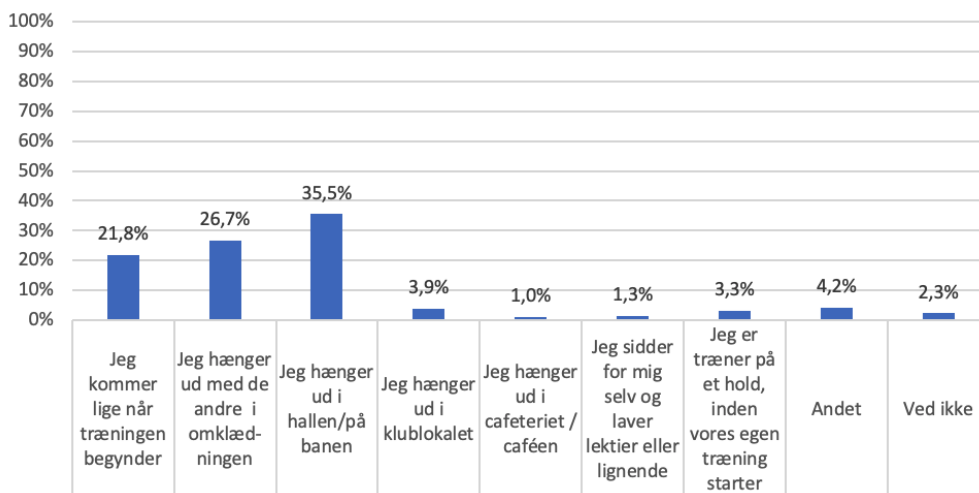
Ifølge denne formand er der sket en ændring i adfærden på og brugen af de faciliteter, der er i forbindelse med et idrætscenter eller -anlæg. Han ser ikke på samme måde som tidligere, at unge bruger de forskellige muligheder, der er for omklædning og socialt samvær, som han har set tidligere. Dog ser han, at de unge hænger ud i hallen kort tid inden deres træning starter, hvor de hygger sig med hinanden på holdet.

I følgende afsnit vil vi afdække, hvordan adfærden er ifølge de unge i forhold til brugen af specifikke idrætsfaciliteter i forbindelse med deres træning. I kapitlet kommer vi omkring følgende tematikker: de unges adfærd i forhold til brugen af specifikke (idræts)faciliteter inden træning samt brugen af omklædnings- og fitnessfaciliteter.

Perspektiver på faciliteter som banen/hallen/anlægget samt de mere sociale rammer og faciliteter præsenteres i det efterfølgende kapitel.

5.1 Hvordan bruger de unge foreningens faciliteter inden en træning?

I undersøgelsen har vi bl.a. spurgt de unge ind til deres brug af faciliteter forud for en træning, og i spørgeskemaet har vi stillet spørgsmålet 'Hvad gør du typisk, når du kommer til træningen, inden jeres træning starter?'. Som det fremgår af figur 6 nedenfor, er der flest unge (36%), der hænger ud i hallen/på banen, hvilket stemmer overens med den oplevelse, som den voksne informant har i kapitlets indledende interviewudrag. Dernæst er der størst tendens til at hænge ud med de andre i omklædningsrummet (27%). Den tredjestørste gruppe af unge (22%) svarer, at de først kommer lige, når træningen begynder:

Figur 6: Hvad gør du typisk, når du kommer til træning, inden jeres træning starter?

Ifølge respondenterne i spørgeskemaet er det ikke særlig udbredt at bruge de mere formelle sociale rammer eller faciliteter som f.eks. cafeteriet eller klublokalet. Dette kan både skyldes, at der f.eks. ikke er et cafeteria eller et klublokale der, hvor man træner, men det kan også skyldes andre faktorer, som vi kigger nærmere på i kapitlet om unges brug af sociale rammer (kapitel 6.0).

De fleste af de respondenter, der svarer 'Andet' har efterfølgende beskrevet, at de "leger", forstået som, at de spiller bold med de andre fra holdet og hygger sig sammen, inden træningen starter.

De unge informanter i interviewene har overordnet samme adfærd, som respondenterne i spørgeskemaet, idet de eksempelvis forklarer, at de måske kommer 20 minutter før træningen starter og sidder på bænken i hallen og hygger, og måske også skyder lidt på mål, hvis der er ledig hal, eller "så sidder man bare inde i hallen og kigger på nogen, der spiller inden eller efter", forklarer en af informanterne. Her er altså tale om mere uformelle sociale rammer.

5.2 De unges brug af omklædningsrum

Som det fremgår af figur 6 ovenfor, benytter ca. hver fjerde respondent i spørgeskemaet sig af omklædningsrum inden træning – til at hænge ud og/eller klæde om. Blandt informanterne i interviewene er det også forskelligt, hvorvidt man benytter sig af omklædningsfaciliteterne inden træning. En gruppe drenge forklarer, at der på deres hold mest er en kultur om, at man "bare lige hurtigt klæder om på toilettet", og at omklædningsrum mest bruges i forbindelse med kamp til taktik og bad efter kampen. Drengene forklarer, at toiletterne ligger lige ved siden af hallen, så det er hurtigere at klæde om der end at gå i omklædningsrummet, som ligger længere væk fra hallen. Dette bakkes op af en gruppe piger:

Interviewer: *Gør det noget for fællesskabet, når I bruger omklædningsrummet?*

Pige 1: *Det er meget hyggeligt...*

Pige 2: *Men alle går ind på hver deres toilet...*

Pige 3: *Det går også meget hurtigt...*

Interviewer: *Så det er mere bare for at få det gjort?*

Alle: *Ja.*

Pigerne forklarer ikke, hvorvidt det er blevet en kultur blandt dem at klæde om på toiletterne, selvom de er i omklædningsrummet, eller om det kan skyldes et ubehag ved at klæde om foran andre. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at for 7% af respondenterne, der ikke benytter foreningens omklædningsfaciliteter, er årsagen, at de ikke bryder sig om at klæde om foran andre (se tabel 8 i næste afsnit).

De informantgrupper, der træner på forskellige baner rundt i København, har oftest ingen oplagte eller nærliggende omklædningsfaciliteter, hvorfor de typisk møder op til træning omklædte og ankommer direkte til banen, hvor de skal træne.

Informantgruppen med orienteringsløbere forklarer tilsvarende, at de heller ingen omklædningsfaciliteter har, og derfor også ankommer til træning omklædte. De anser det dog ikke som noget problem, da de betragter det som et vilkår ved sporten og træningsforholdene udendørs.

Stort set alle respondenter i spørgeskemaet (94%) har adgang til bad og omklædningsrum. Ud af denne gruppe svarer størstedelen (67%), at de også benytter dem. Hvis vi ser nærmere på hvilke grupper af unge, der har større tendens til at bruge omklædningsfaciliteter, kan vi se, at flere drenge end piger benytter disse faciliteter, idet 6,8 procentpoint flere drenge svarer, at de bruger omklædningsfaciliteterne før/efter træning. Vi kan desuden se, at flere af de unge, hvor minimum én forælder er eller har været foreningsaktiv, sammenlignet med unge, hvor ingen forældre er eller har været foreningsaktive (forskul på 13,1 procentpoint), bruger omklædningsfaciliteterne i foreningen. Der er ligeledes en forskel i brugen af omklædningsfaciliteter blandt unge fra henholdsvis storby og provins/landet, hvor flere fra provinsen/landet bruger omklædningsfaciliteterne før/efter træning sammenlignet med respondenter fra storbyerne (forskul på 14,1

procentpoint). Dette stemmer overens med ovenstående pointe fra de informantgrupper, der spiller på forskellige baner rundt i København, og sjældent har nærliggende omklædningsfaciliteter i forbindelse med træningsanlæggene.

5.2.1 Hvorfor benytter man sig ikke af omklædningsfaciliteterne?

29% af respondenterne, som har adgang til omklædningsfaciliteter, angiver, at de *ikke* benytter sig af dem. Når vi spørger disse respondenter ind til, hvad der er årsag til dette, er den primære årsag (69%), at det er fordi, det er nemmere at bade og klæde om derhjemme, hvilket både gælder for pigerne og drengene, og ligeledes stemmer overens med pointer fra interviewene.

Dernæst angiver respondenterne, at de ikke benytter omklædningsfaciliteterne i foreningen, fordi der ikke er en kultur for det på holdet/i klubben (23%). Ud af den samlede gruppe af respondenter, som har omklædningsfaciliteter i foreningen, men ikke benytter dem, svarer 16% af drengene, at de ikke bruger dem, fordi der ikke er en kultur for det på holdet/i klubben, mens 32% af pigerne svarer det samme. Der er således 16 procentpoint flere piger end drenge, der ikke bruger disse faciliteter, fordi der ikke er en kultur for det. Hvis vi ser på, om alder synes at have noget at sige i forhold til, om man ikke bruger omklædningsrum, fordi der ikke er kultur for det, kan vi se, at en større andel af de 12-14-årige ikke benytter omklædningsfaciliteterne på grund af en manglende kultur på holdet/i klubben sammenlignet med de 15+-årige. Der er således flere af de yngre respondenter, der ikke benytter disse faciliteter grundet end manglende kultur på holdet.

Blandt de 13% af respondenterne, der har svaret 'Andet', er det mest gennemgående svar hertil, at det kun er i forbindelse med kamp, at man benytter sig af omklædningsrum.

13% bruger ikke omklædningsfaciliteterne, fordi de ikke har tid, mens en mindre gruppe (7%) ikke bryder sig om at bade og klæde om sammen med andre, hvorfor de ikke benytter omklædningsfaciliteterne. Her ses ikke nogen bemærkelsesværdig kønsmæssig forskel.

Den årsag, som færrest genkender (4%), skyldes, at faciliteterne er i for dårlig stand eller ikke er indbydende at bruge.

Udsagn	Procent
Jeg bryder mig ikke om at bade og klæde om sammen med andre	7,1%
Det er nemmere at bade og klæde om derhjemme	69,0%
Jeg har ikke tid til at bruge omklædnings-faciliteterne (før/efter træning)	13,1%
Omklædningsfaciliteterne er i for dårlig stand og er ikke indbydende at bruge	3,6%
Der er ikke en kultur på holdet/i klubben, hvor man bruger omklædningsfaciliteterne	22,6%
Andet?	13,1%
Ved ikke	3,6%

Tabel 8: Hvorfor benytter du dig ikke af omklædningsfaciliteterne?
Kun respondenter, der har omklædningsfaciliteter i foreningen, har fået spørgsmålet.

5.2.2 Er brugerne af omklædningsfaciliteter tilfredse med forholdene?

Blandt de respondenter, der har angivet, at de benytter foreningens omklædningsfaciliteter, giver hovedparten udtryk for tilfredshed. Således svarer 68%, at de 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' er tilfredse med omklædningsfaciliteterne. 28% svarer 'i nogen grad', mens henholdsvis 2% og 1% svarer 'i lav grad' og 'i meget lav grad'. 1% svarer 'Ved ikke'.

Når vi sammenligner unge, der dyrker deres idræt i en storby eller provinsen/landet, ser vi, at 17,6 procentpoint flere unge fra provinsen/landet i 'høj grad' eller 'meget høj grad' er tilfredse med deres omklædningsfaciliteter sammenlignet

med unge i storbyerne. Tilsvarende så vi, at flere unge respondenter fra provinsen/landet også benytter disse faciliteter sammenlignet med unge fra storbyerne.

5.2.3 Voksnes perspektiv på unges brug af omklædningsfaciliteter

De voksne, der er omkring de unge i idrætten, oplever, at brugen af omklædningsfaciliteter i klubberne er meget kulturelt betinget. En voksen informant forklarer eksempelvis følgende:

"I fodbold ser jeg f.eks., at man sætter de unge af, så går de op på banen, så henter man dem igen, og så går de i bad derhjemme. I nogle karateforeninger f.eks., der er det simpelthen kulturen, at man går i bad bagefter og klæder om. Men i dag er kulturen jo nok generelt, at man ikke gør det. At man klæder om derhjemme. Og igen, i min egen sport, der er der ikke kultur, at man gør det, for der har man ikke faciliteterne til det i forbindelse med banerne, så der har man bare ikke den kultur. Det er en kultur, som jeg synes er ærgerlig, for den hænger selvfølgelig sammen med alt det her kropsforskrækkelse, som der er i vores samfund. Og jeg tror netop, den er kommet, fordi man er gået væk fra at kunne gå i bad sammen."

(Formand i idrætsfællesskab)

Disse observationer og analyse, som formanden har gjort, stemmer overens med nogle af de perspektiver, de unge har givet både i spørgeskemaundersøgelsen og i interviews i forhold til, at der i nogle sportsgrene ikke synes at være en kultur for at bruge omklædningsfaciliteterne, og at der i hvert fald er en gruppe af respondenter i spørgeskemaet, som forbinder det at klæde om sammen med andre med ubehag. Hvorvidt en manglende kultur for fælles omklædning har indflydelse på unges kropstillfredshed kan nærværende undersøgelse ikke sige noget om.

I et mere åbent halmiljø, hvor der er fri adgang til brugen af nogle faciliteter, har en af de ansvarlige i idrætscenteret ligeledes gjort sig nogle observationer omkring brugen af omklædningsfaciliteter blandt de unge:

"Det er de faktisk rimelig gode til. Altså ja både og. Der er 2 HF-elever der kommer fast og spiller bordtennis. De spiller 2,5 time ad gangen. Altså som rigtig træning. De kalder det for "the hitten gym", fordi du må gerne bruge det, og der er ikke nogen, der afbryder eller på den måde bestemmer over det. De klæder ikke om, de kører bare hjem igen, og det er der flere af de der brugere, der gør. Særligt når det ikke er noget, der er organiseret, det frie, så tror jeg ikke, de bruger det. Jeg er ikke engang sikker på, at de er klar over, at de må [...] Altså det virker ikke så tilgængeligt, for de skal igennem to døre for at få adgang til det. Så der er stadigvæk nogle barrierer på det."

(Projektleder i idrætscenter)

Selvom der er mulighed for frit brug af omklædningsrum i dette åbne halmiljø, ses altså nogle barrierer i forhold til, at unge brugere af de mere frie aktiviteter i halmiljøet også benytter sig af omklædningsfaciliteterne, idet faciliteter er "afskærmet" fra det sted, hvor man laver aktiviteterne.

En halansvarlig i et andet åbent halmiljø ser nogle kønsmæssige forskelle i forhold til præferencer ved brugen af omklædningsrum, som han mener, bør tilgodeses i hallen:

"De bliver jo brugt i forskellige rammer, for der er jo mange unge, der ikke klæder om. Eller de klæder om i hallen eller kommer omklædt osv. [...] Vores omklædningsrum, de ligger på gangen, de er lette at iagttage. Piger f.eks. de har jo tendens til, at de rigtig gerne vil låse døren, fordi det er jo af en kultur, at det gør man jo, hvis man er bange for, at der er nogen, der kommer ind... Det vil sige, de har nogle erfaringer med, at der er nogen, der kan finde på at komme ind. Jeg kan godt huske drenge i 8. klasse, altså irriterende og umodne. Her [i hallen, red.] er problemet, at du ikke kan få dit eget omklædningsrum. Vi har to kvinde/pige-omklædningsrum, og vi har to mande/drenge-omklædningsrum. Og vi har jo diskuteret det her med, er vi nødt til at kønsopdele, og det er vi bare. For ellers er der ikke nogen, der bruger det. Kvinder klæder ikke om, hvis de er utrygge omkring, at lige pludselig, så går der en mand ind her. Det gør de ikke."

(Leder af sportshal)

Her peges altså også på, at der kan være forskellige præferencer blandt drenge og piger i forhold til forholdene omkring omklædningsfaciliteterne, som ifølge denne halansvarlige har noget at sige i forhold til, hvorvidt især unge piger benytter sig af hallens omklædningsrum.

5.3 De unges brug af fitnessfaciliteter i foreningsregi

Størstedelen af respondenterne i spørgeskemaet (64%) angiver, at der er fitnessfaciliteter i deres forening. Heraf svarer lidt over halvdelen (52%) af den gruppe af respondenter, der har fitnessfaciliteter i foreningen, at de også benytter sig af dem. Af denne gruppe, som benytter sig af fitnessfaciliteterne i deres forening, går en stor andel (76%) også i et kommercielt fitnesscenter.

Halvdelen af informanterne fra interviewene har også fitnessfaciliteter i deres forening, som de bruger et par gange om ugen – heraf nogle som en fast del af deres ugentlige træning.

En gruppe af drenge, som går på efterskole sammen, ser fitnessområdet på efterskolen som et socialt mødested, hvor man hænger ud med sine venner. De havde ikke erfaring med fitness, før de startede på efterskole, og de oplever, at fitnessområdet på skolen er et trygt sted for nybegyndere at starte med styrketræning:

Dreng 1: *Man bliver også rigtig motiveret af andre. Fordi så ser man lige en fra sit hus går derop, og så tænker man 'ved du hvad, lad mig gå med'.*

Dreng 2: *Ja, for der er mange nybegyndere her. Vi er jo teknisk set stadigvæk børn, så det giver god mening, at der er masser af nybegyndere, så der er måske et lidt bedre miljø, og det virker måske lidt mindre intimiderende, hvis alle dine venner er der sammenlignet med, hvis det er en masse store fyre i SATS f.eks.*

Dreng 3: *Præcis!*

Således har disse drenge altså oplevet, at deres første erfaring med fitnessfaciliteter har været i trygge rammer i idrætsefterskoleregiet sammen med deres venner sammenlignet med, hvad de forestiller sig, ville være oplevelsen, hvis de startede i et kommercielt fitnesscenter.

5.3.1 Er brugerne af fitnessfaciliteter tilfredse med forholdene?

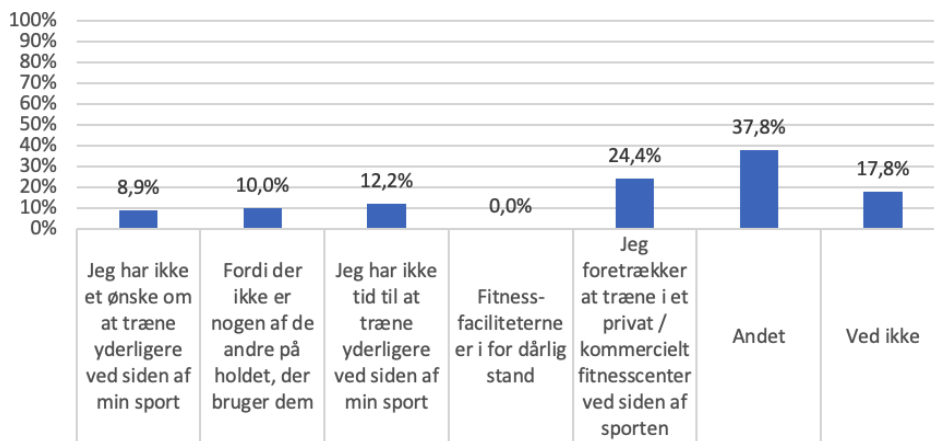
Når vi spørger den gruppe af unge, som har fitnessfaciliteter i foreningen, og som også bruger dem, svarer størstedelen, at de er tilfredse med forholdene: 27% er 'i meget høj grad' tilfredse, mens 48% 'i høj grad' er tilfredse. Hver femte respondent svarer 'i nogen grad'. 2% svarer henholdsvis 'i lav grad' og 'i meget lav grad'.

Gruppen af efterskole drenge, der har fitnessfaciliteter på skolen, understreger, at deres faciliteter er "langt over standard", men at der tit er mangel på udstyr, fordi det er så populært at bruge til fri træning om aftenen. Selvom drengene overordnet er tilfredse med forholdene, så de gerne, at man inddelte fitnessfaciliteterne i forskellige rum eller områder målrettet formålet med træningen: eksempelvis et rum til at løfte tungt og et rum til 'body weight'-træning og udstrækning. Drengenes oplevelse er, at det larmer mere, når der kastes rundt med vægte, hvorfor det kunne være optimalt, hvis man kunne søge ind i forskellige rum.

De øvrige informanter, der har adgang til fitnessfaciliteter i foreningen, og som også bruger dem, er tilsvarende tilfredse med forholdene, og har i øvrigt ikke det store sammenligningsgrundlag i forhold til at kunne vurdere, om forholdene kunne eller burde være bedre. De oplever altså, at de har adgang til de faciliteter, som de har behov for i forhold til formålet med brugen af faciliteterne som en del af deres håndboldtræning.

5.3.2 Hvorfor benytter man sig ikke af fitnessfaciliteterne?

Vi har spurgt den gruppe af respondenter, der har fitnessfaciliteter i foreningen, men som ikke benytter sig af dem, hvorfor de ikke benytter sig af faciliteterne – se figur 7:

Figur 7: Hvorfor benytter du dig ikke af fitness-faciliteterne?

Som det fremgår af figuren ovenfor angiver ca. hver fjerde respondent, at de foretrækker at træne i et privat/kommercielt fitnesscenter ved siden af sporten. Ca. hver femte svarer 'Ved ikke', mens den 38% svarer 'Andet'. Ingen respondenter angiver, at det er fordi, faciliteterne er i for dårlig stand.

Der er altså flest respondenter, der har svaret 'Andet', og her beskriver de efterfølgende, at det enten skyldes, at de ikke må eller ikke er gamle nok.

5.3.3 Ville man benytte fitnessfaciliteterne, hvis de var der?

I spørgeskemaet har vi spurgt den gruppe af unge, som ikke har angivet at have fitnessfaciliteter i deres forening, om de ville bruge dem, hvis de var der. Størstedelen af denne respondentgruppe svarer 'ja' (60%), mens de resterende svarer enten 'nej' (19%), eller at de ikke ved det (20%). Det er således mere end halvdelen af de unge respondenter i spørgeskemaet, som ikke har adgang til fitnessfaciliteter i deres forening, der ville benytte dem, hvis de var der.

En stor gruppe (76%) af de respondenter, som ikke har fitnessfaciliteter til rådighed i foreningen, men som går i et kommercielt fitnesscenter, svarer, at de ville bruge fitness-faciliteter i foreningen, hvis det var der. Her er det værd at være opmærksom på, at der er tale om en lille gruppe af respondenter (24 respondenter).

Af de informanter i interviewene, der ikke har adgang til fitnessfaciliteter, er der én informant, der giver udtryk for, at hun ville bruge fitnessfaciliteter, hvis dette var til rådighed i foreningen. En informantgruppe af yngre piger svarer, at de kun ville bruge det, hvis det var sammen med deres venner på holdet. Her betragtes fitnessrummet altså som et potentielt socialt mødested med vennerne, hvilket stemmer overens med den oplevelse, som informantgruppen af efterskole drenge gav udtryk for, hvor fitnessrummet er et sted, man hænger ud med vennerne om aftenen eksempelvis.

5.3.4 Voksnes perspektiv på unges brug af fitnessfaciliteter

I interviewene med nogle af de voksne, der er omkring unge i idrætten, har vi spurgt ind til, hvordan de ser, at unge bruger fitnessfaciliteter i deres idrætsmiljøer. Formanden for et idrætsfællesskab forklarer, at man i kommunens store idrætscenter har et fitnesscenter, som idrætsfællesskabet driver. Her kan en forening under dette fællesskab betale et medlemskab og benytte faciliteterne til deres medlemmer, som et ungdomspigehold eksempelvis gjorde, da vi var forbi dette idrætscenter for at observere de unges brug af faciliteterne:

"Det er håndboldklubben, der har sagt, at de har købt en times slot, hvis de varmer op og giver dem noget styrketræning. Og det er jo også her, hvor man giver dem det sociale. For er der noget, de unge godt kan lide, så er det at tage ghetto blasteren og fuldt drøn på den og så stå og snakke om de ting, som vi også snakkede om, da vi var unge [...] Jeg hører det jo hver eneste mandag, hvor jeg selv træner sammen med dem. Det er det, der skal til. Det er det, der trækker de unge."

(Formand for idrætsfællesskab)

Formanden forklarer yderligere, at han ser fitnessrummet som et fordybelsesrum under kontrollerede rammer, hvilket skal forstås sådan, at de unge er samlet dér og hygger sig og får lov til at være sig selv, men uden at de skejer ud. Han oplever generelt, at *” det betyder altså rigtig, rigtig meget for dem, at de kan få lov til at være unge. Vi skal ikke snakke håndbold eller softball. De skal have lov til at snakke om alt det, de har lyst til”*. I lighed med de unge informanternes oplevelse, ser han altså i høj grad træningslokalet som et socialt mødested for de unge, der dyrker idræt i dette idrætscenter.

Han vurderer desuden, at det, at man tilbyder unge sådan et fitnessrum det samme sted, som de dyrker deres idræt, er med til at gøre, at de ikke ”mister dem” til de kommercielle fitnesscentre.

5.4 Opsummering

I dette kapitel har vi erfaret, at den adfærd, der er mest udbredt blandt de unge før/efter træning er at hænge ud på banen/i hallen. Det er kun få respondenter i spørgeskemaet, der bruger de mere sociale rammer eller faciliteter som f.eks. cafeteriaet eller klublokalet før/efter træning.

I forhold til brugen af omklædningsfaciliteter ser vi, at den største gruppe af respondenter, der har adgang til disse faciliteter, også benytter dem. Når man ikke bruger faciliteterne skyldes det primært, at man synes, at det er nemmere at klæde om og bade hjemme, samt at der ikke er en kultur for at bruge disse faciliteter på holdet. Her ses en sammenhæng i alder, idet flere af spørgeskemaets yngre respondenter angiver, at der ikke er en kultur for at benytte omklædningsfaciliteterne på holdet.

Blandt de respondenter, der har angivet, at de benytter foreningens omklædningsfaciliteter, giver hovedparten udtryk for tilfredshed med forholdene. Vi ser desuden, at flere unge respondenter fra provinsen/landet både benytter omklædningsfaciliteterne og er mere tilfredse med disse sammenlignet med unge fra storbyerne.

Hvad angår fitnessfaciliteter svarer størstedelen af respondenterne i spørgeskemaet, at der findes fitnessfaciliteter i deres forening. Heraf svarer lidt over halvdelen, at de også bruger dem. Størstedelen af brugerne af foreningens fitnessfaciliteter er tilfredse med forholdene. Det er kun få respondenter, der ikke er tilfredse med foreningens fitnessfaciliteter. Når man ikke bruger foreningens fitnessfaciliteter skyldes det primært, at man foretrækker at træne i et privat/kommercielt fitnesscenter ved siden af sporten.

Mere end halvdelen af de unge respondenter i spørgeskemaet, der ikke har adgang til fitnessfaciliteter i deres forening, ville benytte dem, hvis de var der.

Interviewinformanterne, der bruger de fitnessfaciliteter, der er til rådighed i foreningen, oplever, at fitnessrummet fungerer som et socialt mødested, hvor man hygger sig og hænger ud med vennerne. Dette stemmer overens med den oplevelse, som en voksen informant har, når han observerer unges brug af idrætscenterets fitnessrum.

6.0 IDRÆTSFACILITETERS SOCIALE RAMMER

I forlængelse af forrige kapitel om unges brug af specifikke faciliteter i idrætten vil vi i dette kapitel se nærmere på unges brug og oplevelse af de mere sociale rammer og faciliteter, de møder i deres idrætsmiljøer. Mere konkret vil vi undersøge de unges brug af og tilfredshed med klubhus/klublokale samt café/cafeteria (formelle sociale rammer), samt hvilken betydning de forskellige (sociale) elementer har for deres lyst til at være i deres idrætsmiljø. Når det er relevant at få indsigt i unges brug af disse formelle sociale rammer i de respektive idrætsmiljøer, er det med udgangspunkt i viden dels fra selvbestemmelsesteorien (læs yderligere i bilag 1, litteraturoverblik), der peger på vigtigheden af fællesskabet (samhørigheden) mellem udøvere i foreningen, som kan bidrage til øget trivsel og motivation i idrætten (Ravn, 2021), og dels fra en CUR-undersøgelse, der viser, at unge er mere sammen fysisk i overgangen fra 8. til 9. klasse (Haugegaard & Østergaard, 2020).

Tidligere i rapporten har vi konstateret, at 'søde holdkammerater' har stor betydning for de unge i forhold til, om de har en god oplevelse, når de er til sport. I forlængelse af dette vil vi derudover afdække, hvorvidt de unge oplever, at faciliteter i deres idrætsmiljø er med til at understøtte det sociale sammenhold på holdet og i foreningen, som vi eksempelvis erfarede i kapitel 5.0 var tilfældet for nogle informanter med brugen af foreningens fitnessrum.

6.1 De unges brug af klubhus/klublokale

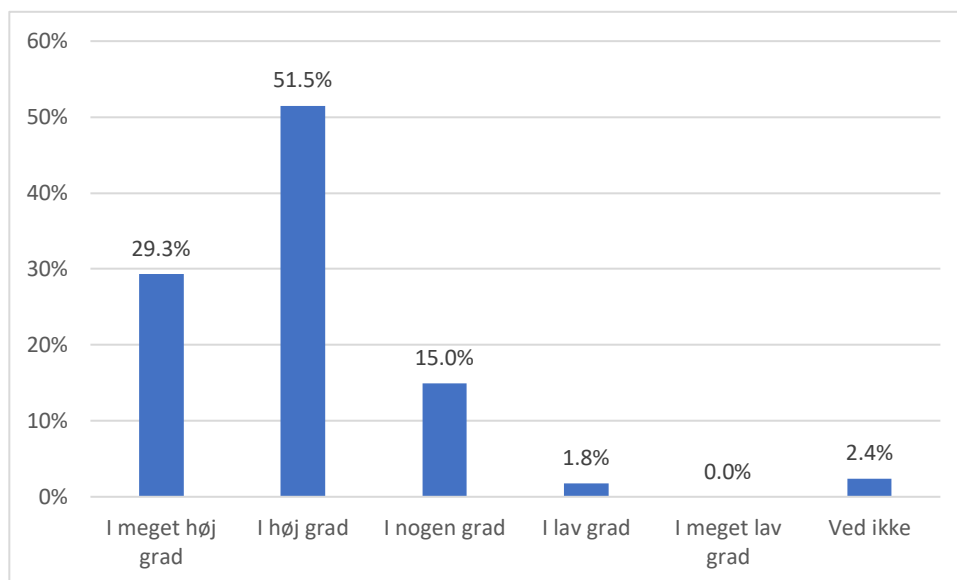
Størstedelen (85%) af respondenterne svarer i spørgeskemaet, at de har et klubhus/klublokale (herefter 'klublokale') i deres forening, mens en mindre gruppe af de unge svarer henholdsvis 'Nej' (8%) og 'Ved ikke' (7%).

Af de respondenter, der har et klublokale i deres forening, svarer størstedelen (64%), at de også bruger det, mens ca. hver fjerde (27%) unge respondent ikke benytter foreningens klublokale.

Ud fra spørgeskemabesvareelserne kan vi se, at der er større tendens til, at pigerne benytter klublokalet, idet 23 procentpoint flere piger end drenge angiver, at de benytter denne facilitet i deres forening. Derudover er der også en tendens til, at flere fra provinsen/landet end storbyerne (13 procentpoint) benytter foreningens klublokale.

6.1.1 Er brugerne af foreningens klublokale tilfredse med forholdene?

De respondenter, der benytter foreningens klublokale er blevet spurgt i hvilken grad, de er tilfredse med klublokalet – se figur 8:

Figur 8: I hvilken grad er du tilfreds med klublokalet/klubhuset?

Størstedelen af de unge respondenter er tilfredse med foreningens klublokale, idet 8 ud af 10 respondenter 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' er tilfredse.

I interviewene er der udbredt enighed blandt informanterne om, at de primært bruger deres klublokale, når der f.eks. afholdes sociale arrangementer på holdet såsom at spise morgenmad sammen efter morgentræning, se landskampe og spise sammen og til overnatninger.

En informantgruppe beskriver deres klublokale, hvor der er sofa, køkken og et stort rum med spisebord samt fladskærm, bordfodbold og højtalere, som alt sammen bliver brugt, når de er der.

Generelt er det en facilitet, som de unge informanter oplever er med til at understøtte fællesskabet på holdet:

"Jeg tror, man ligesom også lærer lidt mere om hinanden, når man også bare er social uden, at der er træning, men at man ligesom spiller bordtennis sammen eller sidder og snakker sammen."

(Pige, 13 år)

Selvom ingen af informanterne i interviewene giver udtryk for at bruge foreningens klublokale ofte, så oplever dem, der af og til bruger det i forbindelse med sociale aktiviteter på holdet, at det har en positiv indvirkning på fællesskabet.

6.1.2 Hvorfor benytter man sig ikke af klublokalet?

Den gruppe af respondenter, der ikke benytter klublokalet, angiver som den primære årsag, at de ikke bruger det, fordi der ikke er en kultur for det på holdet/i klubben (42%), mens hver fjerde respondent angiver, at det er fordi, man ikke har tid til at bruge det. Hver tiende respondent, der har klublokale i foreningen, men ikke benytter det, angiver, at det er fordi, det er kedeligt/ikke tiltaler én, mens 1% forklarer, at det skyldes dårlig stand eller ikke er indbydende – se tabel 9:

Udsagn	Procent
Der er ikke en kultur på holdet/klubben, hvor man bruger klublokalet/klubhuset	42,3%
Jeg har ikke tid til at bruge klublokalet/klubhuset	23,9%
Der er kedeligt/Det tiltaler mig ikke	11,3%
Klublokalet/klubhuset er i dårlig stand/ikke indbydende	1,4%
Andet?	15,5%
Ved ikke	11,3%

Tabel 9: Hvorfor bruger du ikke klublokalet/klubhuset?

De respondenter, der har svaret 'Andet' forklarer, at afstanden til klublokalet er for lang i forhold til hallen/banen, hvor man træner, eller at de kun benytter det, hvis der bliver afholdt noget, f.eks. taktikmøder, og således ikke på egen hånd. Dette stemmer overens med en undersøgelse af klubhusets betydning for idrætsforeningerne og deres medlemmer, som finder, at klubhusets kontekstuelle beliggenhed har betydning for medlemmernes brug af faciliteten, og at denne skal ligge tæt på/'klods op ad' det sted, hvor selve aktiviteten foregår (Petersen & Ibsen, 2015).

Hvis vi ser nærmere på den årsag, som er mest udbredt – at der ikke er en kultur for brugen af klublokalet på holdet – viser spørgeskemabesvarelserne, at 50% af pigerne og 40% af drengene, som ikke bruger klublokalet, angiver den manglende kultur som årsagen til dette. Når man kigger på alder, er der ingen aldersmæssig forskel i forhold til, hvorvidt man oplever, at der ikke er en kultur for at bruge klublokalet.

De interviewpersoner, der slet ikke benytter deres klublokale, forklarer, at det ikke har noget med selve klublokalet at gøre, men at det derimod ikke er noget "man gør" på holdet, hvilket stemmer overens med den primære årsag, der peges på i spørgeskemabesvarelserne – at der ikke er en kultur for det på holdet/i foreningen.

6.1.3 Ville man benytte klublokalet, hvis der var et?

Af de relativt få respondenter, der har svaret, at der ikke har et klublokale i deres forening (8% af den samlede gruppe af respondenter), svarer 31% 'ja' til spørgsmålet om, hvorvidt man ville benytte klublokalet, hvis der var et, mens 35% svarer 'nej', og 35% svarer 'ved ikke'. Der synes således ikke at være et stort ønske blandt denne respondentgruppe om at have et klublokale tilknyttet foreningen. Dette stemmer overens med pointer fra de unge informanter i interviewene, som heller ikke har adgang til et klublokale, hvor de forklarer, at det ikke er et behov, de har, og at de alligevel ikke er vant til at bruge det. Denne forklaring er især udbredt blandt de informanter, der dyrker en outdooridræt, idet de betragter manglende faciliteter som et vilkår ved deres sport.

6.2 De unges brug af café/cafeteria

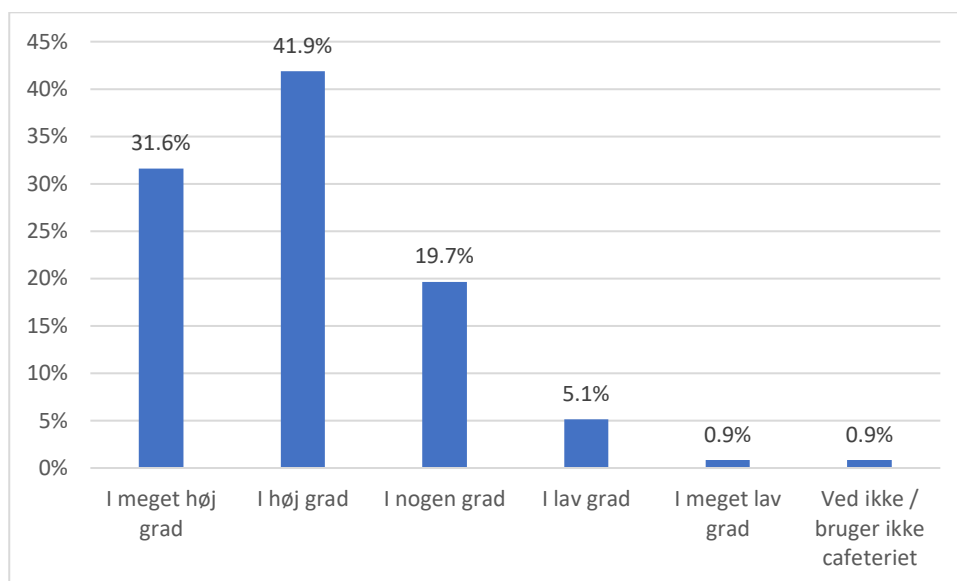
Størstedelen af respondenterne i spørgeskemaet (71%) svarer 'ja' til, at de har en café/cafeteria (herefter 'cafeteria') i tilknytning til foreningen eller der, hvor de træner. Hver femte respondent (21%) har svaret 'Nej', mens ca. hver tiende (8%) har svaret 'Ved ikke'.

Af de respondenter, der har svaret ja til, at der er et cafeteria, er det lidt over halvdelen (53%), der bruger det. 4 ud af 10 bruger ikke cafeteriaet.

Størstedelen af informanterne i interviewene har ligeledes adgang til et cafeteria, men også her er det ikke alle, der benytter sig af det.

6.2.1 Er brugerne af cafeteriaet tilfredse med forholdene?

Blandt de respondenter, der har et cafeteria tilknyttet foreningen eller der, hvor de træner, og som også benytter det, svarer 3 ud af 4, at de enten 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' er tilfredse med det – se figur 9:

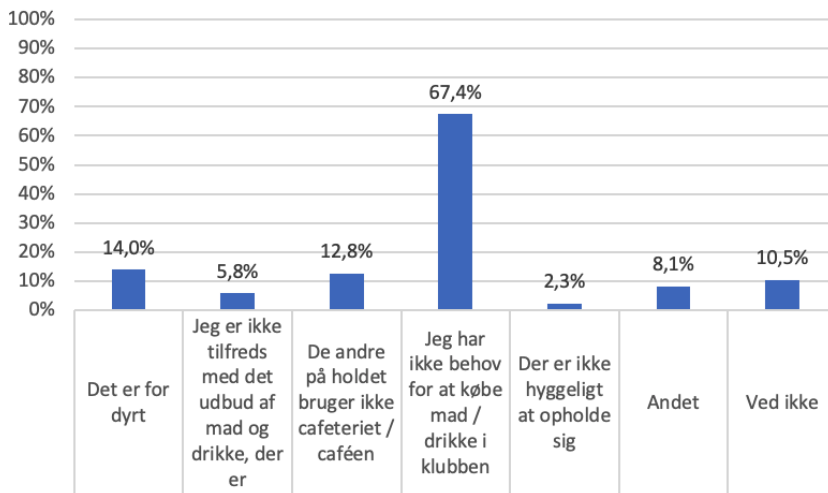
Figur 9: I hvilken grad er du tilfreds med cafeteriaet/caféen?

Som det fremgår af figuren er det altså ca. hver fjerde bruger af foreningens cafeteria, der ikke i udpræget grad er tilfredse med forholdene og altså kun 'i nogen grad' eller 'i lav grad' er tilfredse.

Hvis vi ser samlet på gruppen af unge, der er tilfredse med foreningens cafeteria ('i meget høj grad' og 'i høj grad'), kan vi se, at flere af de unge fra storbyer (80%) er tilfredse sammenlignet med unge fra provinsen/landet (69%), og at lidt flere drenge (76%) end piger (71%) er tilfredse med faciliteten.

6.2.2 Hvorfor benytter man sig ikke af cafeteriaet?

Den primære årsag til, at man ikke benytter cafeteriaet, selvom man har adgang til et, er, at man ikke har behov for at købe mad/drikke i klubben – se figur 10:

Figur 10: Hvorfor bruger du ikke cafeteriaet/caféen? (flere svar muligt)

De respondenter, der har svaret 'Andet' forklarer efterfølgende, at det skyldes, at det ikke har åbent (når de er der), hvilket stemmer overens med den oplevelse, som flere informanter har:

"Det er ikke rigtigt åbent. Det er mest kun i weekenderne. Det er virkelig sjældent, det er åbent."

(Dreng, 14 år)

Informanterne tilføjer, at de måske ville bruge det mere, hvis det var mere åbent, men konstaterer samtidig, at det også er meget dyrt, og at udvalget er begrænset:

Dreng 1: *Det er meget dyrt! Så vil man hellere gå over i Netto eller i Lidl, hvis der er noget, man skal have.*

Dreng 2: *Det er heller ikke det største udvalg, der er. Og de ting, man gerne vil have, de er bare dyre!*

Drengene fortæller samtidig, at cafeteriaet mere fungerer som en gennemgang til hallen, og at der ikke er særlig hyggeligt at være.

En anden informantgruppe forklarer, at årsagen til, at de ikke bruger deres cafeteria, er, at de sjældent er ovre ved klublokalet, hvor cafeteriaet også er, og når de er i klublokalet, så er der ofte sørget for mad og drikke til dem. De oplever altså ikke et behov for at købe noget, hvilket stemmer overens med den primære årsag blandt respondenterne i spørgeskemaet.

6.2.3 Ville man benytte cafeteriaet, hvis det var der?

Den gruppe af respondenter, der ikke har adgang til cafeteria, er blevet spurgt, om de ville benytte det, hvis der var et, og her svarer den største gruppe af respondenter (56%) 'Ja', mens 17% svarer 'Nej', og 27% svarer 'Ved ikke'.

Informanter i interviewene, som ikke har cafeteria tilknyttet der, hvor de træner, forklarer på samme måde som ved behovet for et klublokale, at det ikke er relevant for dem at have.

6.2.4 Voksnes perspektiv på unges brug af cafeteriaer

En af de voksne informanter har observeret unges brug af cafeteriaområdet og er enig i den betragtning, som en gruppe af de unge informanter kommer med, når de siger, at de kun benytter cafeteriaet i begrænset omfang, fordi det er for dyrt:

”Dem der hyppigst bruger huset f.eks. fodboldspillerne, der er lige inde ved siden af, de kommer typisk efter skole, og så er de her og spiller noget bold eller bordtennis eller sidder bare i sofaerne og snakker med hinanden indtil de skal træne kl. 18 eller sådan noget. Og det her med, at man skal være et sted mere end 1,5 time, så har du brug for en eller anden form for madsystem, og de går ikke ned og bruger 65 kr. nede i cafeteriet. De har brug for en mikrobølgeovn, hvor de kan varme deres portion pasta eller nudler, eller hvad det skal være. Så det her med at have et tekøkken eller en mikrobølgeovn, kogende vand, afvaskningsmuligheder eller et køleskab. Det er sådan noget, vi er ude i.”

(Projektleder i idrætscenter)

Denne voksne informant ser altså et behov blandt de unge brugere, der er i det idrætscenter, hvor han er, som handler om adgang til køkkenfaciliteter ud fra en konstatering af, at det udvalg, der tilbydes i cafeteriet, er for dyrt for unge mennesker.

I et andet idrætscenter forklarer en anden voksen informant, at man har formået at skabe en cafékultur, hvor der er plads til børn og unge, og hvor man i sommerhalvåret sætter pallesofaer op udenfor, så man kan sidde udendørs og hygge sig i forbindelse med sin træning, hvilket skaber liv i faciliteten. Han forklarer yderligere, at for ham at se, så skyldes succesen med cafeområdet i idrætscenteret også, at:

”Der er gode madvarer, så det ikke er pølser og fede pomfritter, man kan købe, men at det er noget ordentligt. Jeg tror faktisk, de unge er mere bevidste om den slags, end jeg var, da jeg var ung. Jeg tror, man er mere bevidst om, at man vil have noget ordentligt at spise og drikke.”

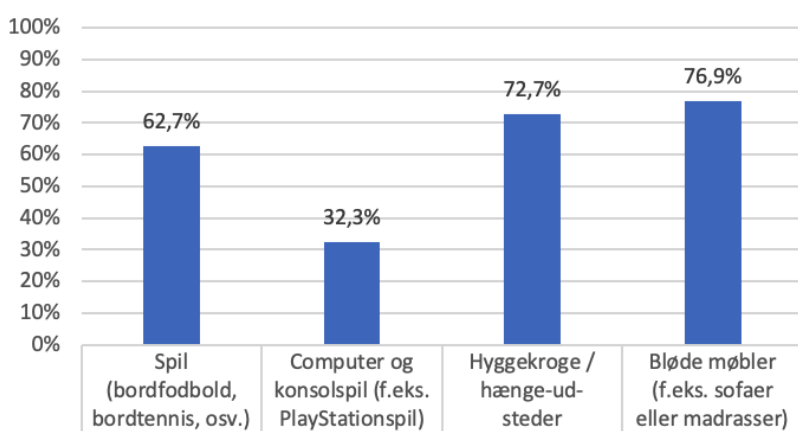
(Formand i idrætsfællesskab)

Her ses et eksempel på et idrætscenter, der har åbent, når de unge er der, og som formår at skabe hygge, og tilbyde mad og drikke, som de unge ønsker at spise, og dette medvirker ifølge denne voksne informant, at cafeteriet også bliver brugt.

I det følgende afsnit vil vi se nærmere på hvilke øvrige sociale elementer, der findes i idrætsmiljøerne, og hvorledes de unge oplever disse.

6.3 Øvrige sociale elementer i idrætsmiljøerne

I spørgeskemaet har vi spurgt de unge respondenter, om der findes en række elementer i foreningens klublokale eller i cafeteriet – se figur 11:

Figur 11: Angiv hvorvidt der findes følgende elementer i klublokalet eller i caféen/cafeteriet. Viser kun andelen, der har svaret "ja".

Som det fremgår af figuren er der en stor gruppe af de unge respondenter (ca. 75%), der har henholdsvis bløde møbler og hyggelokroge/hænge ud-steder i deres idrætsmiljø. En stor gruppe af respondenterne (63%) har også spil som f.eks. bordfodbold eller bordtennis i foreningen, mens computer eller konsolspil er mindre udbredt (32%).

6.3.1 Voksnes perspektiv på unges brug øvrige sociale elementer

Flere af de voksne informanter er ikke i tvivl om, at uformelle sociale rammer som bløde møbler og hyggelokroge er populære faciliteter blandt unge, som er med til at sætte en ramme omkring det at være sammen og dyrke det sociale før/efter træning:

”Hyggelokroge er noget, de godt kan lide. Jeg kan se det på vores anlæg på softballanlægget, vi har også sådan noget pallemøbler, der blev lavet sidste år, og der havde vi noget hyggedag, og der sad de unge i en stor klump ved de pallesofaer og snakkede. Det var som om, det var deres samlingspunkt, hvor vi andre sad ved borde og bænke. Jeg fornemmer, at de samles i grupper, hvor de kan hygge sig. Det tror jeg faktisk er meget sigende for de unge - at det er det sociale...”

(Formand i idrætsfællesskab)

Samme oplevelse deler en af de voksne, som er interviewet fra et mere åbent idrætsmiljø med streetfaciliteter – at de unge hænger ud i bløde møbler, når de ankommer, når de holder pauser, og inden de tager hjem igen. Her pointeres det, at de unge, der bruger streetfaciliteterne, kommer meget for det sociale – for at hænge ud sammen, så derfor er det også vigtigt, at der er mulighed for det, både inde ved selve faciliteterne, f.eks. ved ramperne, men også et mere afsides rum, hvor der er mere ro.

En tredje vokseninformant forklarer, at man hos dem er i gang med at se på, hvordan de kan lave flere områder med hyggelokroge og bløde møbler omkring deres facilitet både inde og ude, fordi det netop er så attraktivt.

Nogle steder har man også tænkt i at have studie zoner eller stillerum til lektier eller rum, hvor man kan spille PlayStation – alt sammen tænkt ud fra behov blandt målgruppen af unge brugere.

Senere i rapporten ser vi nærmere på, hvordan unge ser på sådan noget som indretning af de mere sociale rum, når vi kigger på idrætsfaciliteters arkitektur ud fra et ungeperspektiv.

6.4 Opsummering

I dette kapitel har vi erfaret, at størstedelen af respondenterne har adgang til både klublokale og cafeteria i foreningen, og det er også størstedelen, der benytter sig af faciliteterne, hvis de har dem. Der er generelt tilfredshed med både klublokale og cafeteria.

Når interviewinformanterne benytter foreningens klublokale er det til sociale arrangementer på holdet. Der er således ikke en udbredt tendens blandt disse unge til, at man bruger klublokalet jævnligt. Dog oplever de, at når de bruger klublokalet, så er det med til at understøtte fællesskabet på holdet. Derudover har vi erfaret, at der er større tendens til, at flere piger benytter klublokalet, og at flere fra provinsen/landet end storbyerne benytter denne facilitet.

Den primære årsag til, at respondenterne i spørgeskemaet ikke benytter klublokalet er, at der ikke er en kultur for det på holdet/i klubben. Blandt de respondenter, der ikke har et klublokale, er der ikke stor opbakning til, at man ville benytte det, hvis man havde et i foreningen.

I forhold til tilfredsheden med cafeteriaet finder vi, at flere af de unge fra storbyer er tilfredse sammenlignet med unge fra provinsen/landet, og at lidt flere drenge end piger er tilfredse med faciliteten.

Når man ikke benytter det cafeteria, der er tilknyttet ens idrætsfacilitet, skyldes det primært, at man ikke har behov for at købe mad/drikke. Hvis man skulle bruge denne facilitet mere, skulle man sørge for, at det var mere åbent og ikke så dyrt.

Af øvrige sociale elementer i ens idrætsmiljø har en stor gruppe af respondenterne henholdsvis bløde møbler og hænge ud-steder. En stor gruppe af respondenterne har desuden spil som f.eks. bordfodbold eller bordtennis i foreningen, mens computer eller konsolspil er mindre udbredt.

Flere af de voksne informanter har erfaret, at bløde møbler og hyggelokke er populære faciliteter blandt unge, som er med til at sætte en ramme omkring det at være sammen og dyrke det sociale før/efter træning, som ligeledes er den oplevelse, de unge informanter i interviewene har af de sociale rammer i forhold til at understøtte fællesskabet på holdet.

7.0 FACILITETERS BETYDNING FOR UNGES OPLEVELSER I IDRÆTTEN

I de foregående kapitler har vi beskrevet, hvordan unge bruger forskellige faciliteter i deres respektive idrætsmiljø, og i hvilken grad de unge er tilfredse med disse faciliteter. Vi har indtil videre erfaret, at faciliteter, ifølge de unge, ikke spiller nogen stor rolle i forhold til deres idrætsdeltagelse, hvilket vi vil forsøge at nuancere og få mere konkrete perspektiver på i dette kapitel. Vi vil derfor kigge nærmere på *hvilken betydning* faciliteter har for unges oplevelser i deres idræt – først i forhold til deres overordnede oplevelse af anlægget samt hvilke forhold, der er vigtige for, at de har lyst til at komme på anlægget, og dernæst i hvilken grad de er tilfredse med disse faciliteter. Til sidst vil vi afdække betydningen af idrætsmiljøers sociale rammer sammenholdt med de unges oplevelse af trivsel og fællesskab i idrætten.

7.1 Unges overordnede oplevelse af deres idrætsanlæg

Ud fra et ønske om at få mere konkret viden om unges tilfredshed med og oplevelse af deres idrætsfaciliteter, har vi bl.a. spurgt ind til, hvorvidt de unge føler sig velkommen på anlægget/i hallen, når de kommer før og efter egen træningstid, hvorvidt rammerne indbyder til "leg" før/efter træning, samt om der er nem adgang til hallen/anlægget (se tabel 10).

	Jeg føler mig velkommen på anlægget/i hallen, når jeg kommer før og efter egen træningstid.	Der er nem adgang til hallen/anlægget, hvor man frit kan komme og gå.	Rammerne indbyder til "leg" (egen udfoldelse med bold, trampolin mm.) før/efter træning.
Meget enig	57,7%	32,6%	11,7%
Enig	31,9%	38,1%	31,3%
Hverken eller	6,5%	12,1%	29,0%
Uenig	0,7%	8,5%	11,4%
Meget uenig	0,7%	3,6%	2,6%
Ved ikke / ikke relevant	2,6%	5,2%	14,0%

Tabel 10: Angiv hvor enig du er i følgende udsagn: Procent.

Størstedelen af de unge respondenter oplever at føle sig velkommen på anlægget og oplever, at der er nem adgang til anlægget. 9 ud af 10 angiver at være 'meget enig' eller 'enig' i, at man føler sig velkommen på anlægget/i hallen, når man kommer før og efter egen træning. 7 ud af 10 respondenter er 'meget enig' eller 'enig' i, at der er nem adgang til hallen/anlægget, hvor man frit kan komme og gå. 12% angiver at være 'uenig' eller 'meget uenig' i dette udsagn.

Respondenterne synes derimod at have mere forskellige opfattelser af, hvorvidt rammerne i deres forening indbyder til "leg", idet 43% svarer 'meget enig' eller 'enig', mens 29% svarer 'hverken eller' og 14% svarer 'uenig' eller 'meget uenig'.

Vi har desuden bedt respondenterne om at forholde sig til en række udsagn vedrørende forskellige elementer i og omkring deres idrætsfacilitet i forhold til, hvor vigtige disse er for deres lyst til at komme på anlægget, banen, i hallen eller i klubben generelt. Udsagnene handler både om konkrete faciliteter og mere uformelle rammer. Ud fra nedenstående figur 12 kan vi konstatere, at der er flere ting, der er vigtige for, at de unge respondenter har lyst til at komme i deres respektive idrætsmiljø:

Figur 12: Angiv hvor vigtig følgende elementer er for din generelle lyst til at komme på anlægget, banen, i hallen eller i klubben. Procent.

Når vi kigger på respondenternes vurdering af, hvad der er vigtigt, er det værd at være opmærksom på, at de ikke er blevet bedt om at rangere elementerne i forhold til, hvad der har størst betydning for deres lyst til at komme i deres idrætsmiljø. Respondenterne har således frit kunnet svare, at flere elementer er 'meget vigtige' for deres lyst til at være der. Besvarelserne kan imidlertid hjælpe til at give et billede af hvilke elementer, der synes at have større betydning end andre. Hvis vi eksempel tager et blik på respondenternes samlede top-10 over de faktorer, som er angivet som værende 'meget vigtig' for deres lyst til at komme på anlægget, banen, i hallen eller i klubben, ser en rangering således ud:

Udsagn/element	Procent besvarelse 'meget vigtig'
At banen/hallen/anlægget er velstandsatsat	61%
At der er hyggeligt at være	52%
At materialerne er i god stand	50%
At der er ordentlige omklædnings- og badeforhold	49%
At der er mulighed for at dyrke fitness/styrketræning	33%
At der er mulighed for at høre musik	32%
At der er godt lysindfald i hallen	32%
At der afholdes events og arrangementer	29%
At der er liv og meget aktivitet i hallen/på anlægget	28%
At der er nem adgang til faciliteten, hvor man frit kan komme og gå	28%

Tabel 11: Rangering af top-10 over de elementer, som flest respondenter har angivet som 'meget vigtig' i forhold til ens lyst til at komme på anlægget. Procent.

Det element, som flest respondenter angiver som værende 'meget vigtig', er således 'At banen/hallen/anlægget er velstandsatsat'. Ca. halvdelen af de unge respondenter vurderer, at det er 'meget vigtigt', at der er hyggeligt at være, at materialerne er i god stand, og at der er ordentlige omklædnings- og badeforhold. Således synes faciliteternes og materiales stand altså at have noget at sige i forhold til de unge respondentes lyst til at komme på anlægget, banen, i hallen eller i klubben.

I forlængelse af de unges vurdering af vigtigheden af, at det skal være hyggeligt at opholde sig på idrætsanlægget, er respondenterne spurgt ind til, hvorvidt muligheder for at hænge ud før/efter træning har betydning for ens generelle lyst til at være i klubben, hvilket nedenstående tabel 12 giver indblik i:

Grad af enighed i udsagn	Procent
Meget enig	38,4%
Enig	33,9%
Hverken eller	19,5%
Uenig	4,2%
Meget uenig	0,7%
Ved ikke	3,3%

Tabel 12: Det er vigtigt for min generelle lyst til at være i klubben, at der er muligheder for at hænge ud (før/efter træning).

Her fremgår det, at det har stor betydning for de unges lyst til at være i klubben, at der er muligheder for at hænge ud, idet knap 3 ud af 4 angiver at være 'meget enig' eller 'enig' i dette.

Når vi sammenligner piger og drenge, ser vi en tendens til, at hænge ud-steder har større betydning for drenges lyst til at komme på anlægget, idet spørgeskemabesvarelsenerne viser, at en større andel af drengene (77%) end pigerne (66%) er 'meget enig' eller 'enig' i, at hænge ud-steder er vigtigt for deres generelle lyst til at være i klubben. Der ses ingen nævneværdige aldersforskelle.

En vokseninformant har bemærket de unges ønske om eller behov for sociale områder. Han forklarer, at de unge, som han har talt med, har ydret ønske om muligheden for små og store sociale områder således, at der både er mulighed for at afskærme sig fra andre og at sidde sammen i større grupper.

En gruppe af unge informanter forklarer i et interview, at de ikke har behov noget særligt omkring hallen, som ville gøre det mere hyggeligt for dem at være i klubben, idet de synes, at de har det, de har brug for, når de sætter sig ind i hallen og hygger før/efter træning. Flere af de unge mandlige informanter forklarer, at deres hænge ud-steder, hvor de hygger sig med hinanden før/efter træning, findes i forbindelse med den specifikke facilitet (hallen/banen), hvor de skal træne – f.eks. på tribuner eller bag målet i hallen. Dette bakkes op af en anden vokseninformant, der har bemærket, at unge tit kommer lidt før træning og hænger ud sammen på tribunen, inden deres træning starter, hvorved de får "plejet" det sociale, inden træningen starter.

7.2 Er de unge tilfredse med anlæggenes faciliteter?

"Hvis vi bare har vores egen bold og en hal og nogle mål, så klarer vi den nok!"
(Dreng, 16 år)

Ifølge denne dreng skal der ikke meget til, før man er klar til at kunne træne, og der stilles ikke høje krav til, hvad faciliteterne skal kunne for, at man er tilfreds og har en god oplevelse i sporten. Ud fra et ønske om at blive klogere på, om de unge i undersøgelsen ser nogle forbedringspotentialer ved deres respektive idrætsfaciliteter, der kan være med til at understøtte en positiv oplevelse i deres idræt, vil vi i dette afsnit se nærmere på, i hvilken grad de unge respondenter er tilfredse med faciliteterne hvad angår selve anlægget, materialerne samt pladsen. Vi vil afdække, om der er nogle særlige kønsmæssige forskelle, og om der er forskel på, hvorvidt man dyrker sin sport i en storby eller provinsen/landet.

Indledningsvist for dette afsnit vil vi introducere til interviewinformanternes oplevelser af deres idrætsfaciliteter og i hvilken grad, de synes at være tilfredse med disse. Der er bred enighed blandt interviewgrupperne om, at faciliteterne er gode, hvilket en gruppe af efterskolelever forklarer således:

Interviewer: *Er I generelt tilfredse med de idrætsfaciliteter, I har til rådighed?*

Dreng 1: *Ja, altså det kan jo altid blive bedre, men det kunne også have været meget værre, kunne man sige. Der er tilstrækkeligt, vil jeg sige.*

Dreng 2: *Hvis man skal sammenligne med andre efterskoler, så er det helt klart en af de bedste efterskoler til fodbold, den her. Der er alle de faciliteter, man godt kunne tænke sig. Der er også kommet den her nye bane heroppe. De siger, at nogle af de andre år, der har de trænet fire hold på en fodboldbane på samme tid, så der har de kun haft en kvart bane. Så det er også godt, at vi har mere plads.*

Dreng 3: *Også at vi har både græs og kunstgræs til om vinteren f.eks., det er ret fedt. Og så er der også mange små steder f.eks. så har vi også en multibane, der går vi også nogle gange ned og spiller fodbold for sjov.*

Selvom der ifølge en af informanterne altid er plads til forbedring, er informantgruppen generelt tilfredse med de facilitetsforhold, de har til rådighed. Særligt pladsen, man træner på, optager drengene. Det er netop dette forhold, der

viser sig at være mest utilfredshed med blandt respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen, hvilket vi vil se nærmere på i afsnit 7.2.3 efter, at vi har afdækket tilfredsheden med henholdsvis banen/hallen og redskaber/materialer.

7.2.1 Tilfredshed med banen/hallen

Som det fremgår af nedenstående tabel 13, er cirka hver tredje unge respondent 'i meget høj grad' tilfredse med banen eller hallen, hvor de træner. 44% er 'i høj grad' tilfredse, mens cirka hver femte 'i nogen grad' er tilfredse. Samlet set er 2% af respondenterne kun 'i lav grad' eller 'i meget lav grad' tilfredse med deres bane/hal. Det er således den største gruppe af de unge respondenter i spørgeskemaet, der er tilfredse med banen/hallen.

Banen/hallen	Alle	Dreng	Pige	Storby	Land/provins
I meget høj grad	31,9%	30,4%	34,4%	24,8%	36,0%
I høj grad	44,3%	45,6%	42,7%	46,7%	43,1%
I nogen grad	18,9%	18,1%	20,6%	22,9%	16,8%
I lav grad	1,3%	1,8%	0,8%	1,9%	1,0%
I meget lav grad	0,7%	1,2%	0,0%	1,0%	0,5%
Ved ikke / ikke relevant	2,9%	2,9%	1,5%	2,9%	2,5%

Tabel 13: I hvilken grad er du tilfreds med følgende elementer i din forening?

Vi ser ingen nævneværdig kønsmæssig forskel i forhold til, hvorvidt man er tilfreds med banen/hallen.

Når vi ser på forskellen blandt unge idrætsudøvere i henholdsvis storby og landet/provinsen, kan vi konstatere, at flere unge respondenter fra landet/provinsen (36%) 'i meget høj grad' er tilfredse med deres hal/bane sammenlignet med unge fra storbyer (25%).

I et interview påpeger en informant, at hvis man skulle pege på noget, der ikke er tilfredsstillende ved deres anlæg, så vil det være hallens utætte tag, hvor det drypper ned, når det regner, hvilket informanten forklarer kan være farligt for udøvernes færden på anlægget. Derudover ser informanten også, at der generelt trænger til nye faciliteter indendørs, idet de nuværende har været brugt i "rigtig, rigtig mange år, og vi gad godt se et lidt friskt pus på det hele. Og så er her bare pissekoldt om vinteren! Hele vinterhalvåret stort set, der står vi med varmeblæsere og sweatre og står og fryser ude i baren. Og i sommerhalvåret er det næsten for varmt at være herinde". På trods af disse forbedringspunkter i hallen forklarer informanten, at han alligevel er tilfreds med faciliteterne.

7.2.2 Tilfredshed med redskaber/materialer

Hvad angår tilfredsheden med faciliteter som redskaber og materialer kan vi ud fra nedenstående tabel 14 se, at færre af de unge respondenter er tilfredse med disse sammenlignet med tilfredsheden af selve anlægget i form af banen/hallen. Lidt mere end hver femte respondent er 'i meget høj grad' tilfredse med de redskaber/materialer, der er tilgængelige i idrætsmiljøet, mens knap halvdelen 'i høj grad' er tilfredse – se tabel 14:

Redskaber/materialer	Alle	Dreng	Pige	Storby	Land/provins
I meget høj grad	22,1%	18,7%	26,0%	18,1%	24,9%
I høj grad	48,5%	51,5%	45,8%	54,3%	45,7%
I nogen grad	19,9%	20,5%	19,8%	17,1%	21,3%
I lav grad	2,3%	2,9%	1,5%	3,8%	1,5%
I meget lav grad	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ved ikke / ikke relevant	7,2%	6,4%	6,9%	6,7%	6,6%

Tabel 14: I hvilken grad er du tilfreds med følgende elementer i din forening?

Her ses heller ingen nævneværdig kønsmæssig forskel hvad angår tilfredsheden med redskaber/materialer.

Når vi ser på, om der er en forskel blandt unge fra henholdsvis storby og landet/provinsen, ser vi, at lidt flere unge fra landet/provinsen 'i meget høj grad' er tilfredse med anlæggets redskaber/materialer. Denne forskel udgligner sig dog mellem land/provins og storby, når vi ser samlet på gruppen af respondenter, der enten har svaret, at de 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' er tilfredse med faciliteterne.

7.2.3 Tilfredshed med pladsen (størrelse/rummelighed)

Det sidste forhold, som vedrører respondenternes tilfredshed med faciliteterne i de respektive idrætsmiljøer er i forhold til den plads (forstået som størrelse eller rummelighed), som de oplever, at der er. Ifølge nedenstående tabel 15 angiver hver tredje respondent 'i meget høj grad' at være tilfreds med pladsen, mens 37% 'i høj grad' er tilfredse, og 17% 'i nogen grad' er tilfredse. 11% angiver, at de 'i meget lav grad' eller 'i lav grad' er tilfredse med pladsen i eller omkring deres idrætsmiljø. Den største gruppe af unge respondenter er således tilfredse med den plads, der er ved deres idrætsanlæg.

Plads	Alle	Dreng	Pige	Storby	Land/provins
I meget høj grad	32,6%	28,1%	38,2%	26,7%	36,5%
I høj grad	37,1%	38,6%	35,9%	27,6%	42,6%
I nogen grad	16,6%	19,3%	13,7%	19,0%	14,7%
I lav grad	7,8%	8,2%	7,6%	15,2%	3,6%
I meget lav grad	3,3%	3,5%	3,1%	9,5%	0,0%
Ved ikke / ikke relevant	2,6%	2,3%	1,5%	1,9%	2,5%

Tabel 15: I hvilken grad er du tilfreds med følgende elementer i din forening?

7,4 procentpoint flere piger end drenge angiver, at de 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' er tilfredse med pladsen.

Når vi sammenligner svar fra unge fra storbyer og landet/provinsen, ser vi en stor forskel i forhold til, hvor tilfredse de to grupper af unge er, idet flere unge fra landet/provinsen angiver at være tilfredse med pladsen: 24,8 procentpoint flere unge respondenter, der dyrker deres idræt på landet/i provinsen er 'i meget høj grad' eller 'i høj grad' tilfredse med pladsen. 25% af respondenterne fra en storby er 'i lav grad' eller 'i meget lav grad' tilfredse med pladsen sammenlignet med 4% af dem, der dyrker deres sport på landet/i provinsen.

Således synes pladsen omkring faciliteterne altså at være det, som respondenterne er mest utilfredse med sammenlignet med forholdene ved selve anlægget i form af banen/hallen og redskaberne/materialerne. Særligt de unge respondenter,

der dyrker deres respektive idræt i en storby angiver at være utilfredse med pladsforholdene i deres idrætsmiljø. Denne oplevelse stemmer overens med det, vi ser i andre undersøgelser vedrørende idrætsfaciliteter, hvor vi f.eks. ser, at små kommuner generelt har flere idrætsfaciliteter pr. indbygger end de større kommuner (Idans facilitetsdatabase).

Blandt nogle informanter er det ligeledes pladsen, der rettes kritik mod, når der i interviewene bliver spurgt ind til, om de synes, at der mangler noget i eller omkring deres nuværende faciliteter:

Interviewer: *Hvor træner I henne, når I møder ind til træning?*

Pige 1: *Her i vinterhalvåret har vi trænet fire forskellige steder på fire forskellige dage.*

Interviewer: *Hvorfor er det fire forskellige steder i vinterhalvåret?*

Pige 2: *Jeg tror, det er fordi, vi skal spille indenfor, og der er ret mange, der vil have banerne.*

Interviewer: *I forhold til, at I træner forskellige steder – har det nogen indflydelse på jeres oplevelse af det at komme til træning?*

Pige 1: *Ja, jeg har i hvert fald synes, at det var ret irriterende!*

Pige 2: *Man har været sådan lidt, at man vil hellere til den ene træning end den anden træning.*

Pige 1: *Ja, hvis man synes, det er en bedre hal eller et eller andet.*

Pige 3: *Også fordi, at man skal gå meget tidligere, fordi det tager lang tid at komme derud.*

Øvrige: *Ja!*

En anden informantgruppe, der står i samme situation med skift af træningssted, når de i vinterhalvåret træner inde, oplever, at det er forvirrende med de skiftende træningssteder, og at det går ud over kvaliteten af træningen, når eksempelvis pladsen bliver mindre og akustikken er dårligere på de indendørs anlæg:

”Fordi nogle gange bliver det meget klumpet sammen og nogle af de indendørs steder kan der godt være meget ekko. Så hvis der er nogen, der kommer til at tale imens trænerne også taler, så kan man godt blive lidt forstyrret i at prøve at høre, hvad træneren siger, når han prøver at forklare en øvelse, fordi der er nogen, der står og snakker.”

(Pige, 13 år)

Ligeledes oplever yderligere to informantgrupper, at det er frustrerende, når der er aflysninger af træninger i den hal, de normalt træner i, og de skal træne i andre haller. Informanterne forklarer, at de skal bruge mere tid på transport, og det kan f.eks. være en udfordring, når man har sent fri fra skole. Derudover forklarer de også, at det kan være udfordrende at træne i haller, der er indrettet til andre sportsgrene:

Dreng 1: *I [by] er der en stor hal og en lille hal, der ikke er så god til håndbold. Hvis man virkelig skulle bruge den, kunne man godt, men den er ikke så god. Det er sådan en lille hal med bender til indendørs fodbold. Den er lidt svær at være i.*

Dreng 2: *Og basket-kurve... Så hvis man laver et hop, kan man slå hovedet... Så man skal lige passe lidt på!*

Disse to drenge understreger i interviewet, at forholdene i de mindre haller, som de nogle gange skal træne i, påvirker deres lyst til at træne, fordi det eksempelvis også kræver mere logistik at nå til træning efter skole.

7.2.4 Opsummering - Man får det til at fungere med det, man har

Gennemgående i både spørgeskemaundersøgelsen og i interviewene med de unge informanter er, at der generelt er tilfredshed med de faciliteter, man har i sit idrætsmiljø – også selvom der er nogle punkter, der ifølge de unge ikke er helt optimale hvad angår kvalitet eller plads (størrelse/rummelighed):

”Vi kunne godt bruge lidt mere plads, men det går. Det er ikke fordi, vi mangler noget som sådan. Selvfølgelig er der mange ting, som ville være fede at have, men jeg tror også, at det er meget sådan – man får det til at du med det, man har.”

(Dreng, 22 år)

Som det pointeres i det indledende citat ved afsnit 7.2, skal der ikke mere til end en bold, en hal og nogle mål for, at man kan dyrke sin sport, og faciliteterne synes således at være tilfredsstillende, som de er, og har ikke afgørende betydning for den oplevelse, de unge generelt har af deres idrætsmiljø generelt set, selvom der nogle steder er plads til forbedring ifølge de unge.

7.3 Hvilken betydning har brugen af formelle sociale rammer i foreningen for unges oplevelse af trivsel og fællesskab i sporten?

Hvis vi ser på, om der er nogle facilitetsfaktorer i idrætsmiljøerne, som helt konkret kan have indflydelse på de unges oplevelser i sporten, kan vi ud fra spørgeskemabesvareelserne se, at brugen af formelle sociale rammer (herunder omklædningsrum, klublokale og cafeteria) kan have en positiv indflydelse på unges trivsel og fællesskabsfølelse i sporten. Spørgeskemabesvareelserne viser eksempelvis en tendens til, at de unge, der benytter sig af omklædningsfaciliteterne før og/eller efter deres træning, er mere tilbøjelige til at vurdere deres trivsel som 'meget god', når de er til sport. I dette afsnit vil vi se nærmere på i hvilken grad idrætsmiljøernes sociale rammer understøtter de unge respondents oplevelser i idrætten.

7.3.1 Hvilken betydning har brugen af omklædningsrum?

Spørgeskemabesvareelserne viser en positiv sammenhæng mellem respondenternes oplevelse af trivsel i sporten og brugen af omklædningsrum. Sammenligner vi de respondenter, som bruger faciliteten, med dem, som ikke bruger faciliteten, ses en tendens til, at flere af dem, der bruger omklædningsrum, oplever større trivsel i sporten. Således angiver 63% af dem, som bruger omklædningsrum, at de har det 'meget godt', hvorimod det gælder 51% af dem, som ikke bruger omklædningsrum – se tabel 16:

Trivsel i sporten	Bruger omklædningsrummet	Bruger ikke omklædningsrummet
Meget godt	63,0%	51,2%
Godt	31,3%	38,1%
Nogenlunde	5,2%	7,1%
Dårligt	0,5%	3,6%
Meget dårligt	0,0%	0,0%
Ved ikke	0,0%	0,0%

Tabel 16: Hvordan trives du, når du er til sport?
Krydset med 'Bruger du omklædningsfaciliteterne?'

Der er således ca. 12 procentpoint flere af de unge, der benytter omklædningsfaciliteterne end dem, der ikke gør, som svarer, at de trives 'meget godt', når de er til sport.

Vi kan ud fra dette ikke sige, at det, at benytte omklædningsrum, nødvendigvis giver bedre trivsel, da denne sammenhæng også kan skyldes andre forhold som f.eks., at man netop bruger omklædningsfaciliteterne, fordi man har det godt med hinanden.

Hvis vi ser på, om der er en sammenhæng mellem brugen af omklædningsrum og respondenternes oplevelse af, at der er et godt fællesskab på ens hold, ser vi samme tendens som ved respondenternes oplevelse af trivsel i sporten, selvom sammenhængen er mindre, hvad angår fællesskabsfølelsen end trivslen i sporten – se tabel 17:

Fællesskab på holdet	Bruger omklædningsrummet	Bruger ikke omklædningsrummet
Meget enig	65,1%	59,5%
Enig	31,8%	35,7%
Hverken eller	2,1%	2,4%
Uenig	0,0%	1,2%
Meget uenig	0,0%	0,0%
Ved ikke	1,0%	1,2%

Tabel 17: Vi har et godt fællesskab på holdet/i træningsgruppen. Krydset med 'Bruger du omklædningsfaciliteterne før/efter træning?'

Af tabellen fremgår det, at 5,6 procentpoint flere af dem, der bruger omklædningsfaciliteterne end dem, der ikke bruger faciliteterne, svarer 'meget enig' til, at der er et godt fællesskab på holdet/i træningsgruppen.

7.3.2 Hvilken betydning har brugen af klublokale?

Samme tendens som ved brugen af omklædningsfaciliteter ses i forhold til brugen af foreningens klublokale – både hvad angår oplevelsen af trivsel i sporten og oplevelsen af at have et godt fællesskab på holdet – se tabel 18 A og B:

A.			B.		
Trivsel i sporten	Bruger klublokalet	Bruger ikke klublokalet	Fællesskab på holdet	Bruger klublokale	Bruger ikke klublokale
Meget godt	66,5%	52,1%	Meget enig	70,1%	52,1%
Godt	28,1%	40,8%	Enig	28,1%	39,4%
Nogenlunde	4,8%	4,2%	Hverken eller	1,8%	4,2%
Dårligt	0,6%	2,8%	Uenig	0,0%	1,4%
Meget dårligt	0,0%	0,0%	Meget uenig	0,0%	0,0%
Ved ikke	0,0%	0,0%	Ved ikke	0,0%	2,8%

Tabel 18:

A. Hvordan trives du, når du er til sport? Krydset med 'Bruger du klubhuset/klublokalet?'

B. Vi har et godt fællesskab på holdet/i træningsgruppen. Krydset med 'Bruger du klubhuset/klublokalet?'

Når vi ser på betydningen af sociale rammer i foreningen i form af foreningens klublokale, er der således flere af de unge respondenter, der benytter klublokalet end dem, der ikke gør, som svarer, at de trives 'meget godt', når de er til sport. Tilsvarende er der flere af de unge respondenter (18 procentpoint), der bruger klublokalet sammenlignet med dem, der ikke gør, som er 'meget enig' i, at der er et godt fællesskab på holdet/i træningsgruppen.

Således synes brugen af klublokale altså at have en større betydning for respondenternes trivsel og fællesskabsfølelse i sporten end brugen af omklædningsrum, selvom vi også så en positiv sammenhæng med trivsel og fællesskabsfølelse ved brugen af denne facilitet.

7.3.3 Hvilken betydning har brugen af cafeteria?

Den sidste facilitet, der er kategoriseret som en social ramme, cafeteriet, har ligesom de to øvrige sociale rammer også en positiv sammenhæng med både trivslen i sporten og oplevelsen af et godt fællesskab på holdet – se tabel 19 A og B:

A.			B.		
Trivsel i sporten	Bruger cafeteria	Bruger ikke cafeteria	Fællesskab på holdet	Bruger cafeteria	Bruger ikke cafeteria
Meget godt	70,1%	50,0%	Meget enig	73,5%	57,0%
Godt	27,4%	37,2%	Enig	25,6%	39,5%
Nogenlunde	2,6%	8,1%	Hverken eller	0,9%	2,3%
Dårligt	0,0%	4,7%	Uenig	0,0%	1,2%
Meget dårligt	0,0%	0,0%	Meget uenig	0,0%	0,0%
Ved ikke	0,0%	0,0%	Ved ikke	0,0%	0,0%

Tabel 19:

A: Hvordan trives du, når du er til sport? Krydset med 'Bruger du caféen/cafeteriet?'

B: Vi har et godt fællesskab på holdet/i træningsgruppen. Krydset med 'Bruger du caféen/cafeteriet?'

Af tabellen fremgår det, at 20 procentpoint flere af dem, som bruger cafeteriet end dem, som ikke bruger cafeteriet, svarer, at de trives 'meget godt', når de er til sport.

16,5 procentpoint flere af dem, som bruger cafeteriet end dem, som ikke bruger det, svarer 'meget enig' til, at der er et godt fællesskab på holdet eller i træningsgruppen.

Som det var tilfældet for henholdsvis omklædningsrum og klublokale synes brugen af cafeteria altså at have en betydning for respondenternes trivsel og fællesskabsfølelse i sporten.

7.3.4 Voksnes perspektiv på brugen af sociale faciliteter

Flere vokseninformanter peger på cafeteriet som et socialt mødested blandt unge i de respektive idrætsmiljøer, de repræsenterer. Én forklarer eksempelvis, at der ofte er uorganiserede arrangementer f.eks. i forbindelse med landskampe, hvor man mødes der. Derudover arrangeres der også loppemarked ved idrætsanlægget, hvor mange af de unge kommer. En informant fremhæver en pointe om, at det ifølge ham er vigtigt, at der er gode ledere i idrætsmiljøerne til at animere til klubsamværet, som skal understøtte det sociale på holdet og på tværs i klubben:

"Der tror jeg, man nok skal være lidt bedre generelt til at lave lidt klubsamvær, så det ikke bare er den her 'nu er træningen forbi, hej hej!', men 'nu samles vi, og nu sidder vi her og spiser noget mad eller drikker en sodavand eller gør et eller andet, hvor man ligesom prøver at holde fast i de unge. Det kan jeg jo se... De unge synes, det er fantastisk, når man gør det! For noget tid siden så jeg, at fodboldklubben havde holdmøde og samledes om at spise først og sad og hyggede sig, inden de gik op til mødet. Men der har du jo også caféen i [idrætscenteret], der er med til at underbygge, at du kan gøre de her ting, uden at man ruinerer foreningerne."

(Formand for idrætsfællesskab)

Her peges således på, at en facilitet som cafeteriet i et idrætscenter kan være med til at understøtte muligheden for socialt samvær på et hold, men samtidig også at dette samvær med fordel kan faciliteres af trænere, som kan bidrage til at fremme det sociale på et hold eller på tværs i foreningen.

En anden vokseninformant bakker dette perspektiv op, at små sociale tiltag såsom at spise mad sammen, inden man går ud og spiller bold, gør noget godt for fællesskabet.

7.3.5 Opsummering på sociale rammers betydning for oplevelsen af trivsel og fællesskab i sporten

Spørgeskemabesvareelserne viser generelt en tendens til, at der er en større andel af dem, som benytter sig af de sociale rammer end dem, som ikke benytter de sociale rammer, der trives 'meget godt', når de er til sport. Ligeledes ses der generelt en tendens til, at der er en større andel af dem, som benytter sig af de sociale rammer end dem, som ikke benytter de sociale rammer, der er 'meget enige' i, at der er et godt fællesskab på holdet/i træningsgruppen.

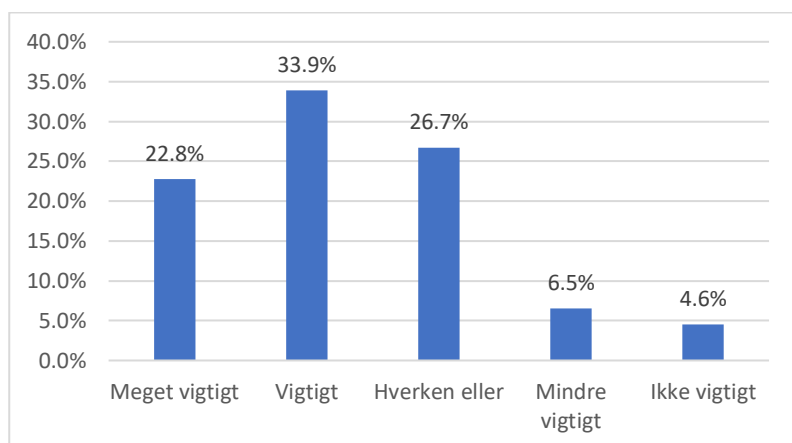
Brugen af idrætsmiljøers sociale rammer som omklædningsfaciliteter, klublokale og cafeteria synes altså at have en positiv indflydelse på de unges trivsel og fællesskabsfølelse, når de dyrker deres respektive idrætter.

8.0 STREET- OG SELVORGANISEREDE FACILITETER

I dette kapitel vil vi se nærmere på nogle miljøer, der på forskellig vis afviger fra de mere klassiske idrætsfaciliteter, vi normalvis kender fra traditionelle idrætter som fodbold, håndbold, gymnastik osv. I kapitlet vil vi indledningsvist afdække unges ønske om muligheden for selvorganiserede aktiviteter for dernæst at belyse perspektiver på unges brug af selvorganiserede faciliteter og aktiviteter. Dette gøres ved case-præsentation af fire miljøer, som er kendetegnet ved at tiltrække unge brugere af mere selvorganiserede former for aktiviteter.

8.1 Unges ønske om muligheden for selvorganiserede aktiviteter

I spørgeskemaundersøgelsen har vi spurgt respondenterne, om det er vigtigt for dem, at der er mulighed for spontane og selvorganiserede aktiviteter som f.eks. beachvolley, basket, street fodbold og lignende i forhold til ens generelle lyst til at komme på anlægget, hvilket er 'meget vigtigt' eller 'vigtigt' for mere end halvdelen af respondenterne (57%) – se figur 13 nedenfor:

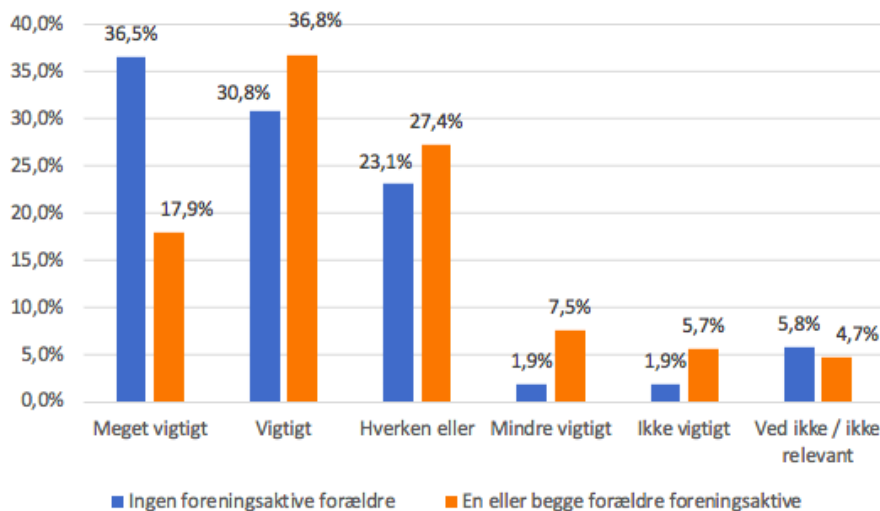
Figur 13: Angiv hvor vigtig følgende element er for din generelle lyst til at komme på anlægget: At der er mulighed for spontane og selvorganiserede aktiviteter (f.eks. beachvolley, basket, street fodbold og lign.)

Ud fra spørgeskemabesvareelserne kan vi se, at en lidt større andel af drenge (25%) end piger (19%) mener, at det er 'meget vigtigt' med muligheden for selvorganiserede aktiviteter.

Vi ser ligeledes en forskel blandt de unge, der kommer fra henholdsvis en storby og provinsen/landet, idet 19 procentpoint flere fra storbyerne end landet/provinsen mener, at det er 'meget vigtigt', at der er mulighed for selvorganiserede aktiviteter i forhold til ens generelle lyst til at komme på anlægget.

Der ses ingen større aldersforskel.

Derudover ser vi, at det har betydning, hvorvidt ens forældre er foreningsaktive i forhold til, hvorvidt man vurderer, at det er 'meget vigtigt' med muligheden for selvorganiserede aktiviteter: Flere unge (18,6 procentpoint), hvis forældre ikke er foreningsaktive mener, at det er vigtigt, at der mulighed for spontane og selvorganiserede aktiviteter i forhold til ens lyst til at komme på anlægget – se figur 14:

Figur 14: Angiv hvor vigtig følgende er for din generelle lyst til at komme på anlægget: At der er mulighed for spontane og selvorganiserede aktiviteter (f.eks. beachvolley, basket, street fodbold og lign.). Krydset med forældres foreningsbaggrund.

Blandt de unge, hvor ingen af forældrene er født i Danmark, mener næsten halvdelen (47%), at det er 'meget vigtigt' for deres generelle lyst til at komme på anlægget, at der er mulighed for spontane og selvorganiserede aktiviteter. Blandt de unge, hvor henholdsvis den ene eller begge forældre er født i Danmark, mener tilsvarende 22%, at det er 'meget vigtigt' med muligheden for selvorganiserede aktiviteter.

Således synes de unge respondenteres køn, forældrenes foreningsbaggrund samt etnicitet altså at have noget at sige i forhold til, hvor vigtig de unge respondenter mener, at muligheden for selvorganiserede aktiviteter i forhold til ens lyst til at komme på anlægget er.

I det følgende afsnit vil vi se nærmere på unges brug af selvorganiserede faciliteter/aktiviteter. Disse perspektiver præsenteres gennem en beskrivelse af fire case-miljøer.

8.2 Case-miljøer – Perspektiver på unges brug af selvorganiserede faciliteter/aktiviteter

En formand for et idrætsfællesskab i en provinskommune forklarer i interviewet, at der ikke er så mange muligheder for selvorganiserede aktiviteter i kommunen. Han ser, at nogle unge trækker ud i hallerne om aftenen for at være sig selv og spille lidt fodbold, selvom de reelt ikke må være i hallen. Hvis man vil benytte muligheden for selvorganiseret aktivitet, skal man ud i naturen eller bruge skolernes boldbure. Det eneste uorganiserede, der umiddelbart findes i denne kommune, er ifølge formanden nogle skate-baner. Hertil pointerer han dog, at disse områder tiltrækker unge på både godt og ondt, idet der er nogen, som har svært ved at opføre sig på en hensigtsmæssig måde. Han tror derfor på, at man skal tænke i modeller, hvor unge kan dyrke selvorganiserede aktiviteter i organiserede rammer, hvilket netop er det, vi ser i de case-miljøer, som er med i nærværende undersøgelse: GAME Streetmekka Aalborg, Hal12 i Roskilde, Hafnia-Hallen i Valby og Synergien i Svendborg.

Disse miljøer beskrives enkeltvis sammen med deres erfaringer i forhold til unges brug af faciliteterne i de følgende afsnit. Dernæst ser vi på de fællestræk, der er ved de fire miljøer i forhold til unges brug af faciliteterne ud fra et ønske om at få indblik i unges brug af mere selvorganiserede (idræts)faciliteter.

8.2.1 GAME Streetmekka Aalborg

Konceptet omkring GAME startede for 20 år siden i forskellige boligområder, hvorefter der er kommet en række faciliteter til. Lederen af idrætshuset i Aalborg forklarer, at de arbejder meget med at sænke tærsklen til idræt, så alle kan være med, fordi GAME både er et billigt og let tilgængeligt tilbud, og samtidig arbejder på at få børn og unge ind i sunde fællesskaber, ”så de kan komme og hænge ud her hos os i stedet for at hænge på gadehjørnerne fredag aften”.

Konceptet i GAME er, at det er ungestyret, hvor man bl.a. arbejder med rollemodeller og det gode værtskab. Man forsøger at sikre, at dem, der er ansatte og er frivillige i husene, kan gå ind og varetage opgaver i forhold til at vise andre børn og unge en vej til mere bevægelse.

Et inkluderende miljø

Ifølge lederen af idrætshuset er det vigtigt, at GAME-huset bliver et sted, hvor man kan slippe bekymringer og problemer ude foran døren og komme ind og være i huset på lige vilkår med andre børn og unge uanset hvilke vilkår, man kommer fra derhjemme i forhold til ressourcer. Det er centralt for konceptet, at de unge kan komme, som de er, og hvis der er noget udstyr, man ikke har, så kan man låne det i huset, og det gør ifølge lederen, at ”alle har den samme yogamatte, alle har de samme bolde, de samme klatresko osv., hvilket gør, at man bliver en del af noget på en anden måde”.

Hun forklarer yderligere, at der er blevet skabt en kultur, hvor man hjælper hinanden, og hvor man hjælper hinanden ind i fællesskabet. Men hun vurderer også, at GAME's faciliteter, i den måde, huset er bygget på, er med til at understøtte det inkluderende miljø, der er. Hun forklarer, at det f.eks. er nemt at se, om der sidder nogen alene, som har brug for at blive hjulpet ind i et fællesskab.

Hun oplever også, at de kan rumme børn med psykosociale udfordringer qua de rammer, der er i huset, fordi faciliteterne giver mulighed for at skærme af og lave mindre miljøer, som giver tryghed for nogen.

Nytænkning af idrætsfaciliteter

Lederen af huset forklarer, at det, som faciliteterne i GAME-husene kan, er, at det skubber til nogle grænser i forhold til den mere normale idrætsfacilitet:

”Når man går ind og nytænker idrætsfaciliteter, som man har gjort i GAME-husene, så går vi jo ind og skubber til nogle grænser ved den ”normale” idrætsfacilitet og noget af det, vi oplever, det er det her med, at det bliver simpelthen så inkluderende. Det her med, at alt er så tilgængeligt, og man kan se det hele. Det er sådan meget åbent og gennemsigtigt, og det gør jo også, så kan det godt være, du kommer ind og så tænker ”jeg skal bare ind og spille fodbold”, men så bliver man måske så bidt af det og får nogle venner ovre på klatrevæggen, og så ender man på klatrevæggen, og så ender man på parkour og street workout. Så vi oplever ret meget det her med, fordi det hele er så tilgængeligt, så får folk prøvet flere ting af.”

For at sikre gennemsigtigheden har man bevidst valgt, at huset skal være meget åbent, så alle føler sig som en del af noget, når man træder ind. Det sikrer samtidig, at man hurtigt får et overblik over, hvilke muligheder der er for aktiviteter inde i huset, hvor de fleste af aktiviteterne er selvorganiserede. Derudover er der også 18 ugentlige åbne træninger, hvor alle kan deltage. Det kræver blot, at man betaler en entré, og derved kan man deltage i alle husets træninger og aktiviteter. Disse åbne træninger er primært båret af frivillige.

Foruden faciliteterne inde i selve GAME-huset er der også en række faciliteter udendørs til selvorganiseret brug. Nogle gange rykkes aktiviteterne fra huset også udendørs, så nærområdet også bliver opmærksomme på, at der foregår nogle aktiviteter omkring og inde i bygningen.

Indretning og arkitektur

I forhold til, hvordan man har indrettet GAME-huset i Aalborg, vurderer lederen, at det er vigtigt med den form for udsmykning, der er i huset, så det ikke kun er kolde betonvægge. Her har man brugt lokale kunstnere i Aalborg, og der har været et stort miljø omkring nogle unge, som synes det har været fedt at kunne hjælpe med udsmykningen.

I forhold til at tiltrække flere piger til GAME-huset har lederen af huset en ambition om, at der hver dag skal være en pige i huset, som kan være rollemodel for de piger, der kommer, så pigerne også har nogen at spejle sig i. Derudover er der i forhold til indretning tænkt i hvileområder, hvor man har et ekstra fokus på, at pigerne skal hjælpes ind, og der er en dansesal, som ligger lidt trukket væk fra de øvrige faciliteter/aktiviteter. Hun ser, at pigerne har en tendens til at trække sig der hen første gang, de er i huset, og lige så stille bevæger de sig hen til den store dansesal, som ligger lidt mere centralt.

Helt konkret er der også udviklet et koncept, der kaldes 'streetmekka girls', hvor der er en kvindelig instruktør, og så laver man det, pigerne gerne vil. Når man har erfaret, at der er behov for særlige tiltag henvendt til piger, er det ud fra en erkendelse af, at huset har haft et maskulint udtryk, og det er derfor noget, som man arbejder på at nedbryde ved f.eks. at få en streetartist til at lave udsmykningen i nogle mere feminine farver.

Sociale arrangementer

Der er ingen mulighed for at købe mad inde i GAME-huset, men det er ifølge lederen noget, de arbejder på at få. En gang om ugen har de et samarbejde med DFUNK, som har mad-mekka, hvor alle kan komme ind og hjælpe med at lave mad. Her handler man sammen, laver maden sammen og spiser sammen, og så rydder de op og tager hjem igen. Derudover har man kørt nogle koncepter, hvor man har koblet mad til sporten - 'meet-up eat-up' og 'street soccer and social dining', hvor de unge først spiller bold og efterfølgende spiser sammen. Hun vurderer, at de kan have ca. 45 fodboldspillere til sådanne arrangementer.

Opsummering

GAME streetmekka Aalborg har således skabt et nytænkende, åbent og inkluderende idrætsmiljø, der tiltrækker forskellige unge brugere ud fra tilbuddet om mange forskellige aktiviteter. Centralt for konceptet er, at det er ungestyret. Der er både mulighed for at dyrke aktiviteter selvorganiseret og ved åbne træninger, som man tilmelder sig.

I takt med den løbende erfaring, man gør sig i idrætshuset, nytænker man løbende arkitekturen, indretningen og tilbud om sociale arrangementer i huset, så dette stemmer overens med brugernes ønsker og behov.

I en evaluering af GAME Streetmekka-miljøerne i Esbjerg, Viborg og Aalborg finder man, at disse tre miljøer i høj grad er lykkedes med at gøre gadeidræt og gadekultur mere tilgængelig for børn og unge og skabe lokale samlingssteder, som er den overordnede vision for facilitetskonceptet. Evalueringen viser desuden, at især brugerne af faciliteterne i Aalborg oplever at være en del af et fællesskab i miljøet, og at medarbejderne lytter til dem (Larsen, Engell, Høyer-Kruse & Ibsen, 2021).

8.2.2 Hal 12 ved Musicon i Roskilde

Hal 12 er en event- og skatepark i en gammel fabriksdal, som er tiltænkt at være et samlingssted for børn og unge i Roskilde og omegn, og som ønsker at styrke sammenholdet blandt unge. Hal 12 er udviklet som et alternativt sted til kultur- og fritidsaktiviteter. I tilknytning til selve hallen 'Hal 12' er etableret en forening af samme navn, hvis formål er at stå for den daglige drift af halfaciliteterne og skabe rammerne om et værested for brugerne (www.hal12.dk).

En af vokseninformanterne fra Hal 12 har i sin tid startet konceptet omkring Musicon og Hal 12 i Roskilde ud fra et behov, fordi der manglede faciliteter til skate. Musicon var et gammelt betonområde, som han gik i dialog med kommunen om at gøre til et streetfacilitetsområde, og efter nogle år lykkedes det at få støtte til drift.

Hal 12 er en forening, som man skal være medlem af for at bruge de indendørs faciliteter – alternativt tilkøbe adgang. Der er mulighed for at bruge faciliteterne i Hal 12 selvorganiseret, men der er også hold (eller 'sessions'), som man kan melde sig på, hvor man lærer basale ting i forhold til skateboard eller løbehjul.

Årsagen til, at man begyndte at organisere brugen af faciliteterne med medlemskab og indgang var ud fra et ønske om at have en fornemmelse af, hvem brugerne af faciliteterne er.

Foruden skatefaciliteterne er der også et socialt mødested i hallen, hvor man kan være, når man ikke skater/ruller, som er et populært sted at opholde sig før eller efter, man har skatet.

Events og sociale arrangementer

Udover skatefaciliteterne danner Hall2 også ramme om mange forskellige events såsom konkurrencer i skateboard, koncerter mm. Det er en af de voksne informanternes oplevelse, at det især tiltrækker piger til stedet at kunne være med til at tage ansvar i forhold til at lave sociale og kulturelle arrangementer i og omkring hallen. I forhold til at tiltrække flere unge piger til miljøet prøvede man også på et tidspunkt at sige, at der var særlige åbningstider kun for piger for at gøre stedet mere attraktivt for denne målgruppe. Dette tilbud er senere blevet et mere mangfoldigt tilbud til børn og unge, der ønsker mere lukkede og trygge rammer til at udforske faciliteterne. Dette tilbud har haft stor succes og er pt. stadig et populært tilbud.

På de unges præmisser

Erfaringerne fra dette miljø er, at det fungerer, fordi der er et behov for faciliteterne, og fordi det gøres og udvikles på de unges præmisser. Det er f.eks. unge, der sidder med i foreningen Hall2's bestyrelse. Det understreges, at det er vigtigt med dette ungeansvar, som gør, at de tager mere ansvar selv, hvilket giver ejerskab over faciliteterne. Det betyder eksempelvis i praksis, at hvis de unge får en god idé, er de med til at udføre den i virkeligheden. De søger f.eks. selv midler til materialer til at bygge en rampe, som de også selv bygger.

Hallen er drevet af frivillige unge brugere, som "betales" med medlemskab. De (ældre) unge er ligeledes dem, der står for de forskellige "sessions" i skateskolen, som er et koncept, en af de frivillige har taget initiativ til – ligeledes ud fra et behov, han så blandt de nyere og yngre brugere af skatefaciliteterne:

"Der var bare virkelig mange mennesker, der kom og var sådan... altså spurgte mig 'hvordan gør man det her, og hvordan gør man det her?' og 'kan du ikke hjælpe mig?'. Og jeg var bare sådan 'jo, selvfølgelig!'. Jeg synes, det er det fedeste! [...] Det er ikke sådan, at 'nu skal I gøre det her og det her'. Det er jo nærmere sådan 'nu er jeg her til at guide jer de næste to timer. Hvis I ikke har lyst til at lave noget, så behøver I ikke det, men hvis I gerne vil, står jeg klar til at guide jer'. Det er meget dér, den ligger. For du kan ikke lære nogen at køre på skateboard som sådan. Det er meget at finde sig selv i det."

(Bruger og frivillig i Hall2)

I forlængelse af dette forklarer den unge bruger, at noget af det, som han oplevede som værende meget livsbekræftende ved at være en del af skateskolen som frivillig instruktør var at være med til at lære "ungerne", at det er okay ikke at være god, for:

"... der er ikke nogen, der er god første gang, de står på et skateboard. Og der er så mange, der har travlt med, at 'så skal jeg lære det her trick og det her trick'. Men nej, 'du skal lige lære bare at stå på brættet!'. Men det der med at se, at det så bare slår klik for dem – dét synes jeg virkelig var fedt!"

Således oplever den unge, frivillige bruger af faciliteterne ved Hall2 altså, hvordan det giver mening for ham at være frivillig i foreningen, fordi det giver ham gode oplevelser retur i et miljø, som han bruger meget af sin fritid i.

Når den daglige leder af stedet skal berette om, hvad dette sted kan for de unge brugere, når han f.eks. skal i dialog med kommunen eller søge fondsmidler, fortæller han bl.a., at det er essentielt for dette sted, at det drives og udvikles på de unge brugeres præmisser, og at det ikke må blive til en institution. Han understreger, at de unge nok selv skal finde ud af at bygge de ting, der er behov for, så længe de får rammerne til at gøre det.

”Det fedeste miljø!”

Denne unge bruger forklarer, at han er frivillig, fordi *”det bare er det fedeste miljø, vi har herude!”*, og da han alligevel kom i hallen stort set hver dag og kendte dem, der arbejder der, så vurderede han, at det gav god mening, at han også blev en del af det mere administrative hold omkring Hal 12:

”Du får to sodavand i baren og en nøgle til hallen [for at være frivillig, red.], og det er sgu også mere end rigeligt, synes jeg personligt, fordi jeg er her jo alligevel. Om jeg fik noget eller ej, så ville jeg være her alligevel. Sådan er det også med stort set alle de andre. Vi har jo betalt i mange år for at måtte være her.”

(Bruger og frivillig i Hal 12)

Denne unge informant har været frivillig siden 2019, men er kommet i hallen siden han var 12 år gammel. Han er i dag 22 år. Udover at være frivillig er han også med i bestyrelsen og er frivilligrepræsentant. Efter hans vurdering er noget af det, som gør dette miljø populært blandt brugerne, at fællesskabet er noget andet, end det er i en klassisk idrætsforening, fordi det 100% er på deres præmisser:

”Jeg vil skyde på, at det [fællesskabet, red.] er noget helt andet her [end i en klassisk fodboldforening, red.], fordi det er på vores præmisser 100% herinde. Altså det er os, der bestemmer. Vi bestemmer hvordan det skal være og hvordan vi vil gøre det.”

(Bruger og frivillig i Hal 12)

Til spørgsmålet om, hvad det giver i hverdagen at komme og bruge disse faciliteter, lyder svaret helt lavpraktisk *”adgang til en af landets fedeste skate-haller”* efterfulgt af pointen om, at det lige så meget er hele miljøet omkring det, som man kommer for, fordi der er en stor flok af unge mennesker, som kommer og har det *”mega sjovt sammen!”*, forklarer han. Denne unge bruger af faciliteterne forklarer desuden, at for ham er disse faciliteter én stor legeplads, og han oplever desuden, at:

”Det her, det er jo ligesom bare vores sted, hvor vi kan gå ind og være os. Det er jo nærmest en daginstitution for mange af de unge, der kommer her. Fordi det også ofte er folk, som måske ikke har det så nemt, som kommer sådan nogle steder her. Det er ikke kun folk, der ikke har det nemt, men vi er på en måde ligesom et ”shelter” for folk, der ikke nødvendigvis har det så nemt. Vi har nogle unge, der har nogle problemer der hjemme, og som stort set bare er her. Det er jo en kulturinstitution og et frirum for os, der bruger det.”

Således beskriver denne bruger og frivillige altså rammerne og miljøet omkring Hal 12 som et ”shelter” eller et frirum og en tryk base ikke kun for unge, der har det sjovt med at skate, men i særdeleshed også for nogle børn og unge, som har et behov for nogle trygge rammer at være i, som ikke finder ro og tryghed hjemme.

Opsummering

Hal 12 er et alternativt møde-, kultur- og idrætssted med faciliteter til skateboard og løbehjul, som er opstået ud fra et behov for at have faciliteter til disse aktiviteter. Der er både mulighed for selvorganiseret og mere organiseret træning. Hal 12 er overvejende drevet af unge frivillige brugere af hallen, og det er centralt for stedets succes, at det netop er ungestyret. Faciliteterne omkring Hal 12 fungerer som et frirum for de unge brugere – i særdeleshed for nogen, der ikke finder tryghed hjemme. Det sociale mødested i Hal 12 er populært, og fællesskabet mellem brugerne opleves som værende meget specielt, fordi man mødes på kryds og tværs, og der er plads til alle uanset alder, køn og niveau.

8.2.3 Hafnia-Hallen i Valby

Hafnia-Hallen er en større idrætshal i København med flere forskellige aktivitetsområder - herunder mulighed for selvorganiseret aktivitet. Der er to baner, som man kan bruge gratis, mens de øvrige faciliteter kan bruges af privatpersoner mod betaling. Hvis der ikke er nogen, der har booket banerne, må de unge dog gerne bruge faciliteterne, forklarer lederen af hallen:

”Men vi har de unge, de må, hvis der ikke er nogen, der har booket banen, så må de bruge den. Det er den store fodboldbane, det er den lille minibane, så må de bruge panna-banen og bordtennisbordene og sådan noget. Alt det må de bruge, hvis der ikke er nogen andre, der bruger det.”

(Leder af Hafnia-Hallen)

Men ifølge lederen er Hafnia-Hallen ikke alene en mulighed for at dyrke selvorganiseret idræt. Hafnia-Hallen er efter hans vurdering i høj grad blevet et attraktivt sted for unge at hænge ud. Han ser hallen som konkurrent til shoppingcentret Fisketorvet, hvor de unge hænger ud om eftermiddagen med deres venner. Han forklarer, at de unge bevæger sig fra at være børn til at gøre ligesom voksne, og i den periode af unges liv tror han på, at Hafnia-Hallen har en rolle. Han ser, at de unge bliver hængende i hallen, selvom de ikke nødvendigvis dyrker nogen aktivitet der:

”... de kan jo bruge helt vildt lang tid på at spise en slush ice til 15 kr., og det skal de bare have lov til. Grunden til, at vi godt vil have det der, det er jo ikke fordi, vi redder verden på det, men jeg tror på, at de her unge mennesker begynder at spejle sig i, at der faktisk er nogen, der er aktive her. Vi begynder på den måde at snakke om sundhed og velvære på et andet niveau, hvor vi på et eller andet tidspunkt, jamen så vil de også finde det naturligt at lave et eller andet.”

(Leder af Hafnia-Hallen)

Han forklarer yderligere, at der en søndag i september 2021 var ca. 900 brugere, hvoraf halvdelen var private bookings, mens den anden halvdel har været hænge ud-gæster, som ikke nødvendigvis har været unge alle sammen, men efter hans vurdering har en stor andel af disse brugere været unge:

”Prøv at forestille dig, at der i løbet af en søndag kommer 300 unge og hænger ud og bruger fodboldbanen. Jeg vil tro, at 75% af dem er unge mænd eller drenge og 25% er piger.”

(Leder af Hafnia-Hallen)

Flere piger skal ind i miljøet

Lederen forklarer, at de arbejder på at skabe et miljø til piger i Hafnia-Hallen, fordi størstedelen af brugerne er mænd/drenge, hvilket han understreger er meget naturligt, når der er fodboldbaner overalt. Det er hans erfaring, at pigerne i højere grad end drengene kommer for at have det hyggeligt sammen, men man vil gerne tilbyde flere aktiviteter til pigerne også, og i den forbindelse har man observeret, at beachvolley-banerne virker tiltrækkende for både piger og drenge. Man ser derfor på at lave flere beachvolley- og beachhåndboldbaner for at skabe flere miljøer, der er stærke for de unge, kvindelige brugere. Derudover kigger man også på at lave et område til dans og yoga, hvor de brugere, der er glade for TikTok kan trække hen.

Derudover overvejer han at bede nogle af de piger, der kommer i hallen, om at tage en veninde med, som ikke dyrker sport, fordi han tror på, at det kan bidrage til, at hallen kan blive et sted, man tager hen på venindetur i stedet for f.eks. at tage på Fisketorvet, og det kunne måske i længden føre til, at disse veninder også får øjnene op for at bruge stedet til bevægelsesaktiviteter.

Hænge ud-steder og trygge rammer

Lederen af Hafnia-Hallen understreger, at de ved, at der er mange, der gerne vil hænge ud, og at der er få af dem, der er aktive. De tror på, at ved at hænge ud, så får man flere til at være aktive. Derfor går man meget op i, at det skal være trygt at hænge ud i hallen:

”Vi gør alt, hvad vi kan for, at man godt kan skabe et miljø, hvor de hænger ud, men det er til offentligt skue. Det er vi meget bevidste om. Der må ikke være lommer, hvor man kan gemme sig.”

(Leder af Hafnia-Hallen)

Ifølge lederen skal man have lyst til at være i Hafnia-Hallen, fordi det er åbent, og det er hans erfaring blandt brugerne af hallen, at de godt kan lide de åbne miljøer, fordi det skaber trykthed, at der er lys, og at det er ”gennemsigtigt”. Denne

”gennemsigtighed” skabes bl.a. af vinduer overalt, caféen i midten, én enkelt indgang til hallen, samt at der er voksne til stede – ikke for at overvåge, men voksne, der er på naturlig ”gennemrejse” i hallen, som han formulerer det. Derudover er han bevidst om, at der skal være mange hænge ud-steder med bl.a. pallemøbler, sofaer og lænestole inde i caféen, som de unge flittigt bruger.

Han understreger, at faciliteter ikke kan bære et projekt om at få flere unge brugere på egen hånd:

”Det er miljøet i faciliteten, der er afgørende. Du kan lave det mest moderne og flotte, men hvis det ikke er hyggeligt..”

Således understreges det altså, at faciliteter ikke står alene, men kræver nogen, der sætter nogle sociale rammer omkring faciliteten og aktiviteterne i faciliteten for at skabe det miljø, som kan udfolde sig i faciliteterne.

Opsummering

Hafnia-Hallen er et attraktivt sted for unge at hænge ud - der er mange, der gerne vil hænge ud, og der er få af dem, der er aktive. Tanken er dog, at ved at skabe trygge og hyggelige omgivelser til at hænge ud for de unge, får man flere til at være aktive. Der er særligt en opmærksomhed rettet mod at skabe et attraktivt miljø for piger i hallen. Her tænkes i aktiviteter og områder, som er tiltrækkende for flere unge kvindelige brugere.

8.2.4 Synergien i Svendborg

Synergien er et nyetableret projekt, der ønsker at skabe et ungemiljø, der er anderledes end det, man typisk møder i de mere klassiske former for foreningsidræt. I Synergien ønsker man, at kulturer mødes, og at nye aktivitetsformer udvikles på tværs af unge. Projektet tager udgangspunkt i unges ønske om mere fleksible rammer til bevægelse, og man ønsker at bryde ”kassetænkningen”, som ofte er dominerende i et typisk idrætscenter med faste hold- og træningstider. Synergien tager således udgangspunkt i at være meget inkluderende, hvor du kan lave stort set det, du har lyst til, forklarer projektlederen, for der er ikke sat en retning – det skal de unge selv gøre.

Konceptet er, at brugen af rammerne og faciliteterne ikke skal være låst af et tidsrum, men derimod fungere som ’drop-in’. Projektlederen beskriver tanken om Synergien som Streetmekka bare med mere klassisk foreningsidræt, hvor man slår dørene op og siger ”Du må gerne lege her, der er ikke nogen tidsramme”.

Foruden de mere klassiske idrætsaktiviteter er der også mulighed for styrketræning, som de unge ofte gør brug af kombineret med en anden aktivitet først. Udover adgang til styrkecenter udbydes også holdfitness, og der findes en masse danselokaler, som ofte bliver brugt.

Selvom der er mange muligheder for forskellige aktiviteter, er projektlederen samtidig opmærksom på, at der også skal være en vis kvalitet i aktiviteterne også, og derfor tænker man også i instruktører, der kan finde ud af aktiviteterne, som sætter nogle tidspunkter, hvor de er til stede og kan varetage nogle aktiviteter.

Fleksibiliteten er nøglen

Det er udgangspunktet i Synergien, at man ikke skal sige, hvornår man kommer, og hvornår man går.

Man kan tage sine venner med, og det er ligegyldigt, hvor gamle de er. Basketball- og bordtennisaktiviteter har tiltrukket især de 13-15-årige, selvom Synergien oprindeligt er tiltænkt at være et sted for de 15-25-årige.

Konceptet er ’drop in’, men på sigt er det tanken, at det skal koste et eller andet – at man f.eks. er medlem for 50 kr. om måneden, som skal generere instruktørløn, forklarer husets projektleder.

Events til at øge kendskab og åbne dørene for alle

Der har indtil videre været stor succes i at afholde store events i Synergien såsom introduktion for den lokale erhvervsskole og FGU. Når faciliteterne er ordentligt på plads, er ambitionen at være rodfæstet i alle skolerne i Svendborg, hvor faciliteterne skal danne rammen om åbne arrangementer, som ikke skal koste noget, men hvor formålet er at bringe de unge ind over dørtrinnet til faciliteterne. Således er forhåbningen, at man kan nedbryde de barrierer, der kan være ved at træde ind ad døren i ukendte rammer og ukendte faciliteter:

”... der har vi så tænkt, at det kan vi godt ændre på. Vi kan godt lave nogle aktiviteter, hvor man på en eller anden måde kan passe ind, fordi vi sænker baren så meget og fokuserer på det, der var årsagen til, at man måske startede til idræt for 10 eller 12 år siden - som var, at det var socialt, at du var sammen med nogle andre, du havde det sjovt, og der var ikke fokus på, hvor godt du gjorde det, eller du fik ikke feedback eller blev udtaget til en kamp. Så det er egentlig mere, at man har noget fælles, og det er sjovt.”

(Projektleder i idrætscenteret)

Således ser han Synergien som en understøttende facilitet til at danne rammen om sociale aktiviteter mellem unge.

Ligesom de øvrige miljøer, der er beskrevet i dette kapitel, er ambitionen for Synergien, at aktiviteterne skal være drevet af de behov, som de unge har. Han understreger, at de på ingen måde er bundet af de aktiviteter, man normalt forbinder sådan et sted med, og hvis der f.eks. ytres ønske om at lave en musiklinje eller DJ-linje, så kan de også gøre det – ”og det har vi lavet et ungepanel, der ligesom skal pege os i retningen af”.

Opsummering

Synergien er tænkt som en understøttende facilitet til at danne rammen om sociale aktiviteter mellem unge fra 15-25 år. Konceptet er 'drop in' ud fra unges ønske om mere fleksible rammer til bevægelse, hvor både nye og kendte aktivitetsformer udfoldes på tværs af unge. Derudover skal faciliteterne også danne rammen om åbne arrangementer, f.eks. sammen med skolerne i Svendborg, hvor formålet er at bringe de unge ind over dørtrinnet til faciliteterne i huset og skabe genkendelighed og tryghed blandt de unge.

8.3 Opsummerende om de fire case-miljøer og unges brug af mere selvorganiserede faciliteter

Nogle af de ting, der går igen på tværs af de fire case-miljøer, der tilbyder rammer til mere selvorganiserede former for aktiviteter og faciliteter til unge, som er beskrevet i dette kapitel er følgende:

- Faciliteterne tilbyder muligheden for, at man afprøver nye ting i trygge rammer.
- Miljøerne har unge rollemodeller og/eller frivillige, som er centrale nøglepersoner i disse miljøer.
- Der er fokus på tilgængelighed og fleksibilitet i faciliteterne.
- Der er typisk flere brugere, som er drenge end piger – men man tænker i målrettede strategier henvendt til at invitere flere piger ind i miljøerne.
- Faciliteterne tilbyder rammer, hvor de unge kan udvikle egne og nye fællesskaber sammen.
- Faciliteterne fungerer, fordi de er tiltænkt ud fra konkrete behov for faciliteterne.
- Miljøerne tager udgangspunkt i unges behov. Det fungerer, fordi miljøerne gøres og udvikles på de unges præmisser, og dette giver et ejerskab til de unge over rammerne og faciliteterne.

Hvilke aktiviteter ønsker unge til selvorganiseret idræt og bevægelse?

I de to workshops med unge elever i 9. klasse blev de bedt om at komme med deres bud på aktiviteter, som de kunne finde på at bruge på egen hånd. De unge skrev følgende faciliteter:

Svævebane, bordtennis, legepladser, bordfodbold, skatebaner med ramper, Calisthenics park (street workout), abereb, trampoliner, gynger, danserum, beachvolley, padelbane, weight boarding, udendørs pool, forhindrebaner, high parks/klatreparker i træerne, løbebane og åben trampolinpark.

Derudover beskrives et ønske om *multibaner til eksempelvis basketball, fodbold, tennis og badminton*, som ikke kræver, at man booker banerne.

Af mere sociale faciliteter nævnes *bænke, sofaer, hængekøjer* og generelt steder, *man kan tage hen og hænge ud – ”helst med mad tæt på med fair priser”*.

Multibaner er den aktivitet/facilitet, som flest unge ytrede ønske om.

9.0 FACILITETERNES ARKITEKTUR

Ud fra ønsket om at blive klogere på unges oplevelse af de faciliteter, som de møder i deres idrætsmiljøer inden for deres respektive idrætsgrene, ønsker vi også at belyse unges syn på faciliteternes arkitektur såsom lysindfald, brugen af farver samt indretning.

I spørgeskemaet har vi spurgt ind til, hvorvidt de unge respondenter bliver involveret i beslutninger vedrørende indretning, og her er den mest udbredte oplevelse blandt de unge, at de ikke bliver inddraget i sådanne beslutninger i foreningen – se tabel 20:

Udsagn: <i>Vi (unge) bliver involveret i beslutninger vedrørende indretning</i>	Procent
Meget enig	6,2%
Enig	16,3%
Hverken eller	25,4%
Uenig	22,5%
Meget uenig	12,1%
Ved ikke / ikke relevant	17,6%

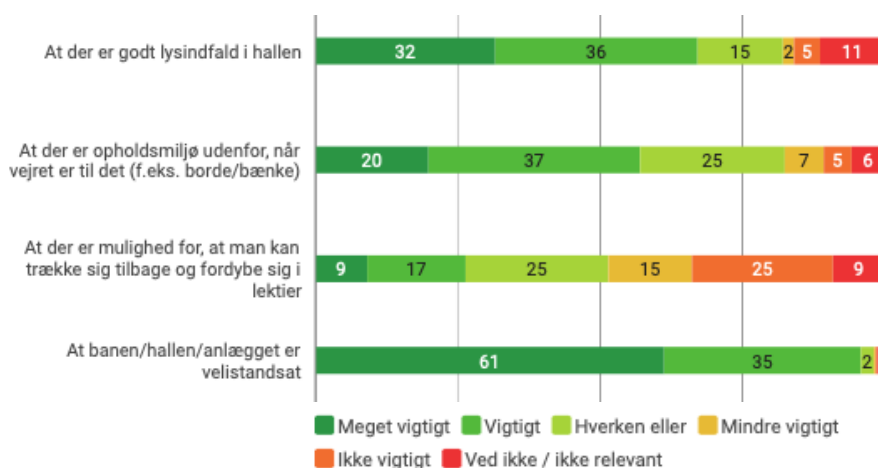
Tabel 20: Angiv hvor enig du er i følgende udsagn. Procent.

Af tabellen fremgår det, at lidt mere end hver femte respondent oplever at blive inddraget vedrørende beslutninger omkring indretning i deres idrætsmiljø. Men har de unge reelt en holdning til idrætsfaciliteters arkitektur?

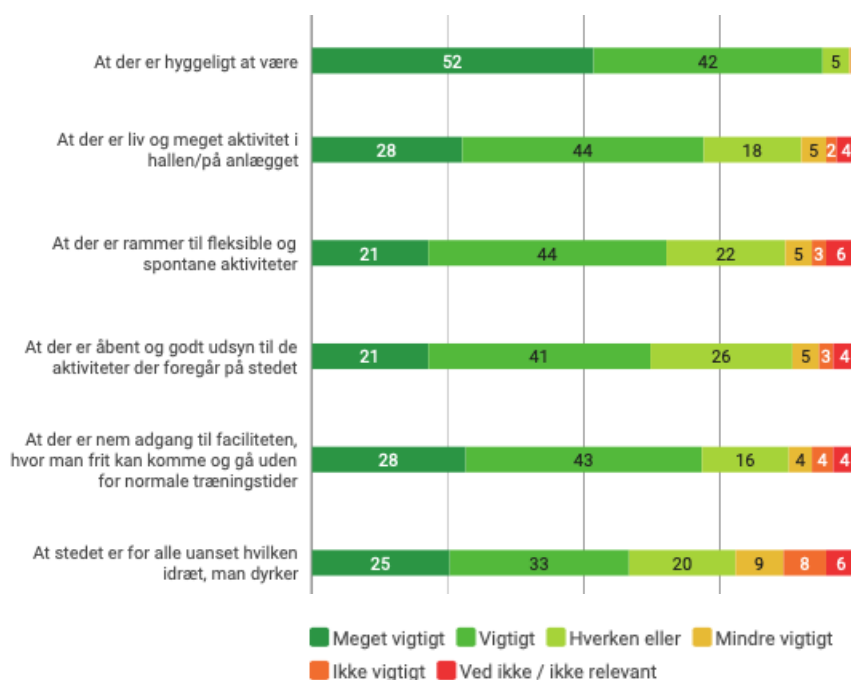
I dette kapitel vil vi afdække, hvorvidt de unge i nærværende undersøgelse har en holdning til den arkitektur, de møder i deres idrætsmiljøer, samt hvad der ifølge dem er vigtigt, når man indretter idrætsmiljøer til unge.

9.1 Har de unge en holdning til arkitekturen i deres idrætsmiljøer?

I kapitel 7.0 præsenterede vi en række udsagn, som de unge respondenter har forholdt sig til ud fra en vurdering af, hvor vigtig en række elementer er for deres lyst til at komme på anlægget, banen, i hallen eller i klubben. Nogle af disse udsagn vedrører arkitekturen – se uddrag i de to figurer 15 og 16:

Figur 15: Angiv hvor vigtig følgende elementer er for din generelle lyst til at komme på anlægget, banen, i hallen eller i klubben. Procent.

Figur 16: Angiv hvor vigtig følgende elementer er for din generelle lyst til at komme på anlægget, banen, i hallen eller i klubben. Procent.

De elementer, som flest unge respondenter peger på som værende 'meget vigtigt' for deres lyst til at komme i deres idrætsmiljø er ifølge ovenstående, at det er velstandsatsat, og at der er hyggeligt at være. Det synes at have mindre betydning, om der er mulighed for at trække sig tilbage og fordybe sig i lektier. En gruppe af informanter forklarer i interviewene, at de ikke anser deres idrætsfacilitet som et sted, de ville lave lektier, fordi de erkender, at de ville komme til at sidde og snakke med de andre og hygge sig med dem i stedet for rent faktisk at få lavet sine lektier. De foretrækker derfor at lave lektier hjemme. Omvendt ser vi i forbindelse med observation af brugen af et idrætscenter, at nogle unge bruger opholdsmiljøerne til at lave skolearbejde.

Der ses næsten ingen kønsmæssig forskel i forhold til ønsket om at kunne trække sig tilbage, men alder ser derimod ud til at have betydning, idet flere af de 15+-årige respondenter angiver, at det er vigtigt med muligheden for at trække sig tilbage sammenlignet med de yngre respondenter (12-14 år).

Ca. 1 ud af 3 respondenter angiver i spørgeskemaet, at det er 'meget vigtigt' for deres lyst til at komme på anlægget, at der er et godt lysindfald i hallen. Når vi spørger de unge i interviewene, om lysindfald er noget, de tænker over, er der generelt enighed om, at det er noget, de bemærker – særligt når man har prøvet at træne i en mørk hal eller i en hal, hvor der er meget sollys, bliver man bevidst om værdien af et godt lysindfald i hallen:

Interviewer: *Tænker I over sådan noget som lys i hallen?*

Dreng 1: *Det plejer aldrig at være noget problem...*

Dreng 2: *Altså belysningen er rigtig god derinde! Der er nogle haller... f.eks. [halnavn], der er det meget sollyset, der skal klare det, så nogle steder er der mega lyst, og andre steder er det sådan... åh...*

Interviewer: *Så det er faktisk noget, I tænker over?*

Dreng 1: *Ja... eller, ja...*

Dreng 2: *Man sætter ikke nok pris på det, når man er her. Når man træner andre steder, så...*

Dreng 1: *Man lægger ikke så meget mærke til det, når man er i hallen her. Det er først, når man kommer ud i de andre haller, hvor det ikke er lige så godt som det andet.*

I andre interviewgrupper pointeres det også, at haller, hvor lyset blinker, er irriterende, og at det er rart med vinduer, så der kommer naturligt lys ind, så man ikke føler sig indelukket i hallen.

De øvrige udsagn vedrørende arkitektur og indretning såsom at der er opholdsmiljøer udendørs, at der er liv og aktivitet i hallen, at der er rammer til fleksible og spontane aktiviteter, at der er åbent og godt udsyn til andre aktiviteter, at der er nem adgang til aktiviteten, samt at stedet er for alle uanset hvilken idræt, man dyrker, synes at være faktorer, der er 'meget vigtigt' for ca. 20-30% af respondenterne.

For at svare på spørgsmålet, om unge har en holdning til idrætsfaciliteters indretning og arkitektur, synes svaret altså at være, at det har de. I følgende afsnit vil vi se nærmere på, hvad der mere konkret synes at tiltrække de unge i forhold til lysindfald, farver og generel indretning samt muligheder for ophold i og omkring idrætsfaciliteter.

9.2 Hvad synes de unge om arkitekturen og indretningen ud fra konkrete billeder?

I både spørgeskema, interviews og workshops med unge informanter har vi bedt dem om at forholde sig til en række billeder. De unge er blevet bedt om at vælge hvilket af følgende 2-3 billeder i et sæt af billeder, der tiltrækker dem mest. I interviews og workshops har vi derudover bedt dem om at forklare, hvad det er, der er mest tiltrækkende ved det billede, de har valgt.

I dette afsnit vil vi præsentere både spørgeskemabesvarelser og de unges perspektiver fra interviews og workshops. Ud fra denne øvelse kan vi ikke sige noget specifikt om, hvad de unges valgt af billeder mere generelt betyder, men kan bruges som en pejling i forhold til, hvad de finder tiltrækkende samt et indblik i, hvorfor de finder nogle billeder mere tiltrækkende end andre.

De unge er blevet bedt om at forholde sig til følgende spørgsmål ved hver billedserie: *Hvilket af følgende billeder tiltaler dig mest?*

9.2.1 Billeder af sociale rammer

Billedserie I

A.

B.

Billedserie I	A.	B.	Ved ikke (alle)
Spørgeskema	32,2%	59,9%	7,8%
Interviews	35,3%	64,7%	
Workshops	38,1%	61,9%	

Tabel 21: Hvilket af følgende billeder tiltaler dig mest?

På tværs af både spørgeskema, interviews og workshops er der en større gruppe af unge, der finder billede B mest tiltalende.

Hvis vi ser på den kønsmæssige fordeling af hvilket billede, respondenterne i spørgeskemaet foretrækker, er der flere piger (44%) end drenge (24%), der finder billede A mest tiltalende, og omvendt flere drenge (66%) end piger (53%), der har valgt billede B.

Valg af billede A

I interviewene forklares valget af billede A med, at det er mere lyst, der er mere plads og virker mere professionelt. De ord, som informanterne i workshops, der har valgt billede A, bruger til at begrunde deres valg er opsummerende: *flot udsigt, stilrent, hyggeligt, mørkt, stille, minimalistisk, samme farver, store vinduer, lys, moderne og komfortabelt.*

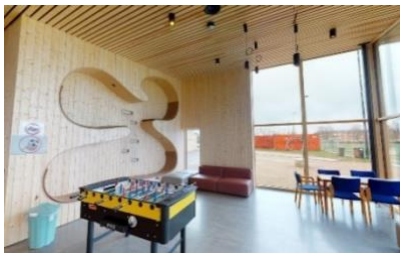
Valg af billede B

Valget af billede B begrundes med farverne, der indbyder mere til hygge, hvorimod billede A, ifølge disse informanter, mere virker som et sted, hvor man "bare sidder og passer sig selv" eller ligner udsigten fra et kontor. Derudover begrundes billede B med pladsen, da det vurderes, at flere kan sidde sammen på én gang, at det ser rarest ud, og der er mere varmt lys. Nogle forklarer valget af billede B ud fra, at der ikke er store vinduer, så der ikke er nogen, der kan gå forbi og kigge på én. En informant forklarer, at billede B mere inviterer til, at man kan sidde med sine venner og snakke.

De ord, der bruges til at beskrive valget af billede B er: *farver, flotte stole, et pænere rum, hyggeligt, sjovt, design, ikke tomt, pænt og mørkt.*

Billedserie 2

A.

B.

C.

Billedserie 2	A.	B.	C.	Ved ikke (alle)
Spørgeskema	53,7%	1,7%	27,7%	6,8%
Interviews	35,3%	0%	64,7%	
Workshops	27,3%	45,5%	27,3%	

Tabel 22: Hvilket af følgende billeder tiltaler dig mest?

Ved denne billedserie er der større uenighed på tværs af spørgeskema, interviews og workshops, idet flest respondenter i spørgeskemaet finder billede A mest tiltalende, mens flertallet af informanter i interviews finder billede C mest tiltalende, og flertallet af informanter i workshops finder billede B mest tiltalende.

Hvis vi ser på den kønsmæssige fordeling af spørgeskemabesvarelserne ud fra de tre billeder, ser vi, at flere piger (59%) end drenge (50%) har valgt billede A som det mest tiltalende. Der er næsten ingen kønsmæssig forskel på valget af henholdsvis billede B og C.

Valg af billede A

I interviewene begrundede informanterne valget af billede A med, at det indbyder mere til afslapning, hvor man kan lægge sig ned samtidig med, at der er plads til at lave noget andet, og at der er højt til loftet og god rummelighed.

Nogle informanter, der har *fravalgt* billede A begrundede det med, at det bliver for moderne. De synes, at "det er hyggeligere, når alt ikke er spritnyt".

I workshopsene beskriver informanterne, der har valgt billede A, at det er: *nyest, flottest, godt design, åbent, hyggeligt, meget lyst og et behageligt rum.*

Valg af billede B

Informanterne, der har valgt billede B begrundede deres valg ud fra: *mulighed for boldspil, leg, stor hal, bevægelse, flot belysning, banen i baggrunden, farverigt, hyggeligt, stort, åbent, gode pladsmuligheder og sjov.*

Begrundelsen for valg af billede C er: *bordtennis, hyggeligt, sjovt, masser af plads, åbent, lyst, nostalgi og pokalskabe.*

Valg af billede C

Valget af billede C begrundes med, at det ser hyggeligt ud, at der er lidt ophæng på væggene, "så det ikke bare bliver helt bart i rummet", at det virker stort, men heller ikke alt for stort. En gruppe af drenge forklarer deres valg med, at de synes, at bordtennis er sjovere, og at der ser ud til at være plads til flere, end der ser ud til på de andre billeder. En gruppe af piger forklarer yderligere, at billede C ser mere hyggeligt ud, og at lyset generelt ikke må være for stærkt.

Billedserie 3

A.

B.

C.

Billedserie 3	A.	B.	C.	Ved ikke (alle)
Spørgeskema	58,6%	14,3%	19,2%	7,8%
Interviews	88,2%	5,9%	5,9%	
Workshops	57,1%	23,8%	19%	

Tabel 23: Hvilket af følgende billeder tiltaler dig mest?

Ved billedserie 3 er der bred enighed på tværs af spørgeskema, interviews og workshops, at billede A er det, der tiltaler flest af de unge i undersøgelsen.

Når vi ser på den kønsmæssige fordeling ser vi, at flere drenge end piger (35,4 procentpoint) har valgt billede A, mens flere piger end drenge (18,8 procentpoint) har valgt billede B. Flere piger end drenge (13,8 procentpoint) har valgt billede C. Det er dog værd at bemærke, at samlet set har flere piger på lige fod med drengene valgt billede A som det mest tiltalende.

Valg af billede A

I interviewene beskriver informanterne billede A med udgangspunkt i muligheden for aktivitet – at der er gang i noget med bolde, og at man er mange sammen om det. Der er plads til at lave noget forskelligt sportsligt samtidig med afslapning – ”at man kan være sammen på flere forskellige måder”. Nogle informanter bemærker også, at det ligner, at det er i byen, hvilket i deres optik gør det lidt mere trygt, fordi der er mennesker omkring faciliteten. I forlængelse af dette forklarer en informant, at der er noget ved billede C, som gør vedkommende lidt utryk eller bange.

Når informanterne generelt begrundet fravalget af billede B og C er det med udgangspunkt i, at det ikke indbyder til aktivitet: ”Altså der er ikke nogen faciliteter, det er bare sådan, at man kan sidde der. Så kunne man jo lige så godt lave en bæk eller sådan noget.”

De ord, der i workshops bruges til at beskrive billede A er: *aktivitet, leg og bevægelse, hygge, spille og snakke, basketball, mere at lave, mange folk, udendørs, pænest, mest hjemlig, muligheder, åbent, frisk luft, lyst, stort sted, simpelt, smukt, praktisk, bolde samt stort hegn.*

Billede B beskrives med ordene: *hængeskøjle, hyggeligt og åbent, pænt og afslappende.*

Billede C beskrives af informanterne med, at: *det ser sejt ud, godt design, åbent, hyggeligt, flot og natur.*

Billedserie 4

A.

B.

C.

Billedserie 4	A.	B.	C.	Ved ikke (alle)
Spørgeskema	26,1%	39,7%	22,5%	11,7%
Interviews	16,7%	75%	8,3%	
Workshops	9,5%	66,7%	23,8%	

Tabel 24: Hvilket af følgende billeder tiltaler dig mest?

I billedserie 4 har flest af de unge respondenter fra både spørgeskemaet, interviews og workshops valgt billede B.

Spørgeskemabesvareelserne viser, at flere drenge (46%) end piger (33%) har valgt billede B, men det omvendte gælder for billede C, som flere piger (31%) end drenge (16%) har valgt. Næsten lige mange drenge og piger har valgt billede A.

Valg af billede B

I interviewene begrundes valget af billede B med, at det ser mere hyggeligt ud, at der er bordfodbold og en lille lounge, hvor man kan sidde og snakke – at der er mulighed for at lave noget og samtidig slappe af og f.eks. spille et spil, uden at der er for mange ting.

En informant, der finder billede A mest tiltalende forklarer, at det indbyder til, at man kan sidde mange sammen og snakke.

Valget af billede B beskrives ud fra følgende: *sjovere, bordfodbold, aktiviteter, behagelige og simple farver, mere at lave, roligt, genbrug, hyggeligt, at der er muligheder (kan sidde, lave kaffe, spille bordfodbold) og åbent.*

Valg af billede C

En informantgruppe begrundes valget af billede C med, at det ser mere "street" ud:

- Dreng 1: *"Altså ret low key. Der er den der madras i midten, hvor man kan ligge og slappe af på, og så ligner det også, at det er en form for hal, og man f.eks. kan spille noget bold på det der lille mål der.*
- Dreng 2: *Ja, jeg tror det er vigtigt, at der er noget diversitet, så der både er plads til at sidde og snakke, ligesom der er ved billede 1, men der er også en eller anden form for aktivitet, hvis man ikke har noget at lave.*
- Dreng 1: *Og så er det rimelig fedt indrettet, synes jeg [...] Fordi der er malet med graffiti, som gør det ret street.*

Billede C forklares ved, at: *man kan ligge ned og det ser behageligt ud, fodboldmål, sjovt, åbent, hyggeligt, flot og graffiti.*

I workshopsene begrundes valget af billede A med, at det er: *enkelt, hyggeligt, åbent og indbyder til snak og afslapning.*

Billedserie 5

A.

B.

C.

Billedserie 5	A.	B.	C.	Ved ikke (alle)
Spørgeskema	28%	20,8%	47,2%	3,9%
Interviews	42,9%	14,3%	42,9%	
Workshops	36,4%	0%	63,6%	

Tabel 25: Hvilket af følgende billeder tiltaler dig mest?

Ved billedserie 5 har flest af de unge i henholdsvis spørgeskema og workshops valgt billede C, mens der er lige mange unge fra interviews, der har valgt billede C og A. Der er således samlet set flest unge, der finder billede C mest tiltalende.

Ved billede B ser vi ingen bemærkelsesværdig forskel i valg af billede blandt piger og drenge, men ved de to øvrige billeder tegner sig en kønsmæssig forskel, idet 19,5 procentpoint flere drenge end piger finder billede A mest tiltalende, og 25,5 procentpoint flere piger end drenge finder billede C mest tiltalende.

Valg af billede A

Informanterne i interviewene forklarer valget af billede A med, at det er mere hyggeligt og behageligt ud, at der er stemning med pokalerne, og at det ligner mere noget fra en hal, end de andre billeder gør.

I workshops begrundes valget af billede A med, at: *det ser hyggeligt ud, ser mere hjemligt ud, is, sodavand og med meget plads.*

Valg af billede B

Begrundelsen for valget af billede B er, at det ser mere hyggeligt ud og ligner et cafeteria.

Fravalget af billede B forklares med, at det ligner for meget et klasselokale med stolene, der *"står for meget på række"*.

Valg af billede C

Billede C er tiltrækkende ifølge informanterne tiltalende, fordi der er god plads, højt til loftet, er moderne, og der er masser af lys, hvilket gruppen af informanter synes er *"fedt"* i et cafeteria, fordi det giver en *"fed stemning"*. De forklarer yderligere, at det mere stilrene *"look"* giver et indtryk af mere ordentlige forhold i køkkenet i forhold til serveringen af mad.

Billede C forklares i workshopsene med, at det er: *flottest, lyst og grønt, god belysning og planter, åbent rum, enkelt, maden ser bedre ud, hyggeligt og er ikke "outdated"*.

Fravalget af billede C begrundes med, at det ser for moderne ud.

9.2.2 Billeder af haller

Billedserie 6

A.

B.

Billedserie 6	A.	B.	Ved ikke (alle)
Spørgeskema	74,3%	18,9%	6,8%
Interviews	0%	100%	
Workshops	66,7%	33,3%	

Tabel 26: Hvilket af følgende billeder tiltaler dig mest?

Billedserie 6 giver anledning til forskellige opfattelser af, hvilket af de to billeder, der er mest tiltalende. Spørger man de unge i henholdsvis spørgeskema og workshops, hælder størstedelen til billede A, mens samtlige af de unge informanter i interviewene finder billede B mest tiltalende.

Når vi ser på, om der er forskel på hvilket billede, pigerne og drengene foretrækker ud fra spørgeskemabesvareelserne ser vi, at 85% af pigerne har valgt billede A sammenlignet med 66% drenge. Omvendt finder flere drenge (25%) end piger (12%) billede B mest tiltalende, selvom der samlet set er flest drenge, der finder billede A mest tiltrækkende.

Valg af billede A

I workshopsene beskrives valget af billede A ud fra følgende: *åbent rum, mere lys og lækrere, fodboldmål, hvidt, clean, god belysning, behagelige farver, pænere, mere lyst (hader at spille håndbold på baner med for mange streger), flottere, vinduer, stort, enkelt og simpelt men ikke grimt.*

Valg af billede B

I interviewene beskriver informanterne valget af billede B med, at det ser hyggeligere ud, at der er mere stemning og farver end billede A, som de synes fremstår mere kedeligt, dystert, og "alt for hvidt". På billede B vurderer de, at der er et mere kontrolleret lys, så man ikke er afhængig af lys udenfor, og at det ligner et legeland, der indbyder til sjov.

En gruppe af drenge, der alle finder billede B mest tiltalende, har følgende overvejelser omkring de to billeder:

- Dreng 1: *Det kommer an på, hvad man skal. Det nederste [billede B, red.] føler jeg er lidt mere cosy og lidt mere chill.*
- Dreng 2: *Hvis man skulle arbejde, ville det nok være den øverste, og hvis man bare skulle hænge ud, så vil det være den nederste.*
- Dreng 3: *Ja, det ser mere hyggeligt ud på det nederste billede. Det udtrykker mere koncentration.*
- Dreng 4: *Jeg kan bedre lide lyset øverst.*
- Dreng 5: *Jeg ved ikke, om det er mig, men det nederste billede minder mig om en bar eller sådan noget.*

Billede B beskrives ved workshopsene med ordene: *farver, grim men god, meget at lave, ikke så kedelig, hyggeligt, minimalistisk, basketkurve, lys, stort sted og god belysning.*

Billedserie 7

A.

B.

Billedserie 7	A.	B.	Ved ikke (alle)
Spørgeskema	89,3%	8,5%	2,3%
Interviews	100%	0%	
Workshops	90,5%	9,5%	

Tabel 27: Hvilket af følgende billeder tiltaler dig mest?

Ved den sidste billedserie er der bred enighed på tværs af informanter i både spørgeskema, interviews og workshop om, at billede A er det mest tiltalende.

Der er ingen bemærkelsesværdig kønsmæssig forskel blandt drenge og piger for hverken billede A eller B. Lidt flere piger (92%) end drenge (87%) har valgt billede A.

Valg af billede A

Valget af billede A begrundes i interviewene med, at der er mere lys, at der er tribuner, at det er mere åbent, at der er vinduer, at det virker naturligt, og at størrelsen af hallen er god. Der lægges især stor vægt på tilstedeværelsen af tribuner på billede A. Informanterne forklarer, at det er vigtigt for dem, at man kan sidde sammen, hvilket giver mere samling i hallen, og at tribuner gør, at hallen kan bruges til flere ting. En informantgruppe præciserer valget af billede A:

- Dreng 1: *Det er fedt, at der kan være tilskuere.*
- Dreng 2: *Og det er stort, højt til loftet, der er meget lys og farverne passer bedre.*
- Dreng 3: *Det nederste virker som sådan en træningssal og den øverste [billede A, red.] virker som en sportsfacilitet, så jeg ville føle, at det var mere professionelt det øverste.*
- Dreng 4: *Det der gulv ser også rigtig godt ud på det øverste billede.*
- Dreng 3: *Ja, det er som om, at der er plads til flere mennesker.*
- Dreng 4: *Det er helt sikkert et plus, at der er vinduer og lys.*
- Dreng 5: *Ja, og en anden farve end kun det der brune noget...*
- Dreng 6: *Og så er det også fedt nok, at der ikke er vinduer hele vejen rundt om, så man føler, at man er i en sal.*

I de to workshops beskrives billede A på følgende måde: *større, mere åbent, mere "feng shui", lyst, vinduer, stort, bedre lys og rumligt, ser bedre ud end den anden, enkelt, tilskuerpladser, kun fokus på én sport, minimalistisk, god belysning, meget plads, ser ikke indelukket ud, muligheder og mere naturligt lys.*

Valg af billede B

Valget af billede B beskrives med ordene: *mindre at ødelægge og hyggeligt med træ.*

Fra valget af billede B begrundes generelt med, at der ikke er så meget plads, at der ikke er et sted, hvor man kan sidde sammen eller lægge sine ting.

9.3 Opsummering af de billeder, som flest af de unge har fundet mest tiltalende

Nedenstående tabeloversigt viser de billeder fra hver billedserie, som flest respondenter i spørgeskemaet har valgt samt de ord, som unge i workshops har brugt til at begrunde deres valg af dette billede:

Billedserie 1	Andel valgt i spørgeskema	Beskrivelse af billede – unge fra workshops
	59,9% Der er flere drenge (66%) end piger (53%), der har valgt dette billede.	Farver, flotte stole, et pænere rum, hyggeligt, sjovt, design, ikke tomt, pænt og mørkt.
Billedserie 2		
	53,7% Der er flere piger (59%) end drenge (50%), der har valgt dette billede.	Nyest, flottest, godt design, åbent, hyggeligt, meget lyst og et behageligt rum.
Billedserie 3		
	58,6% Der er flere drenge end piger (35,4 procentpoint), der har valgt dette billede.	Aktivitet, leg og bevægelse, hygge, spille og snakke, basketball, mere at lave, mange folk, udendørs, pæneste, mest hjemlig, muligheder, åbent, frisk luft, lyst, stort sted, simpelt, smukt, praktisk, bolde samt stort hegn.
Billedserie 4		
	39,7% Der er flere drenge (46%) end piger (33%), der har valgt dette billede.	Sjovere, bordfodbolde, aktiviteter, behagelige og simple farver, mere at lave, roligt, genbrug, hyggeligt, at der er muligheder (kan sidde, lave kaffe, spille bordfodbolde) og åbent.
Billedserie 5		
	47,2% Der er flere piger (25,5 procentpoint) end drenge, der har valgt dette billede.	Flottest, lyst og grønt, god belysning og planter, åbent rum, enkelt, maden ser bedre ud, hyggeligt og er ikke "outdated".
Billedserie 6		
	74,3% Der er flere piger (85%) end drenge (66%), der har valgt dette billede.	Åbent rum, mere lys og lækrere, fodboldmål, hvidt, clean, god belysning, behagelige farver, pænere, mere lyst (hader at spille håndbold på baner med for mange streger), flottere, vinduer, stort, enkelt og simpelt men ikke grimt.
Billedserie 7		
	89,3% Der er ingen bemærkelsesværdig kønsmæssig forskel blandt drenge og piger.	Større, mere åbent, mere "feng shui", lyst, vinduer, stort, bedre lys og rumligt, ser bedre ud end den anden, enkelt, tilskuerpladser, kun fokus på én sport, minimalistisk, god belysning, meget plads, ser ikke indelukket ud, muligheder og mere naturligt lys.

Tabel 28: Samlet overblik over de billeder fra hver billedserie, som flest respondenter fra spørgeskemaet har valgt som det mest tiltalende.

Opsummerende kan vi altså sige, at nogle af de parametre, som går igen i de unges beskrivelser af de billeder, som de finder mest tiltalende er, at der skal være åbent og være meget plads, (simple) farver, godt/naturligt lys, hyggeligt, pænt/flot/godt design, samt mulighed for forskellige aktiviteter.

10.0 DE IDEELLE FACILITETER FOR UNGE – IFØLGE UNGE

I dette sidste kapitel vil vi præsentere de perspektiver, som de unge informanter har givet i interviews og workshops, når vi har bedt dem om at forholde sig til, hvad de ideelle rammer og faciliteter skal kunne for målgruppen af unge på tværs af forskellige idrætsmiljøer. I kapitlet præsenteres både perspektiver i forhold til idrætsfaciliteters arkitektur (rammer og forhold) og sociale rammer. Derudover præsenteres unges mere generelle syn på, hvad der udgør et godt idrætsmiljø for unge samt en analyse af hvilken betydning faciliteter spiller for unges idrætsdeltagelse og oplevelser i idrætten, og hvordan retningen mod unges drømmefaciliteter ser ud.

10.1 Idrætsfaciliteters arkitektur (rammer og forhold)

De unge i de to workshops blev bedt om at forholde sig til, hvad der er vigtigt for, at en idrætsfacilitet er god i forhold til forskellige parametre såsom farver, lysindfald, aktivitetsmuligheder, ruminddeling, indretning mv. De faktorer, som de unge vurderede som værende vigtige for, at idrætsanlægget er indbydende, er opsummeret i tabel 29 nedenfor:

Farver	Indretning	Lys	Generelle forhold
<ul style="list-style-type: none"> - Farvet halgulv - Farverne indenfor skal passe til omgivelserne - Mere neutrale farver - Farverigt (ellers kedeligt) 	<ul style="list-style-type: none"> - Store vinduer/mulighed for at komme udenfor (flot udsigt) - Gardiner - Planter - Hyggeligt/hjemligt - Flot indrettet (ikke ulækkert, men rent) 	<ul style="list-style-type: none"> - Meget lys (mere energi) - Neutral belysning - Godt lys (bliver man glad af, frisk) - Oplyste udendørsfaciliteter 	<ul style="list-style-type: none"> - Omgivelserne skal være vedligeholdt - Stor hal - Vandpost - Gode gulve - Gode toilet- og omklædningsfaciliteter - Skabe - God temperatur - Snackmaskine - Knager - Udstråle, at det er et idrætssted - God udluftning/ventilation - Velisoleret - Multifunktionelt/flere rum - God akustik (opdelt hal ift. aktiviteter) - Spejle

Tabel 29: Workshopinformanternes vurdering af elementer, der er vigtige for, at en idrætsfacilitet er god ift. arkitekturen.

Som det fremgår af tabellen kunne de faktorer, som de unge i workshopsene pegede på, kategoriseres ud fra farver, indretning, lys og mere generelle forhold. Ifølge de unge er det indbydende, hvis der bl.a.: anvendes farver i idrætsanlægget, hvis der er store vinduer, der skaber et godt og naturligt lys indendørs, er hyggeligt og flot indrettet, at omgivelserne er vedligeholdt, og der er gode forhold, samt at der er mulighed for forskellige aktiviteter.

Således er der enighed blandt disse unge om, at farver og lys er vigtigt, men de forholder sig samtidig også til konkrete elementer i forhold til indretningen af idrætsfaciliteten. Der, hvor de unge har flest konkrete inputs er i forhold til de mere generelle forhold i og omkring faciliteten såsom vandposter, temperaturforhold, ventilation, snackmaskine mm.

I interviewene har vi spurgt de unge informanter, hvad der gør, at nogle faciliteter er bedre end andre. Én af de faktorer, som der er bred enighed om, er, at der skal være god plads – at banen eller hallen er stor, da det giver flere muligheder for øvelser undervejs i en træning uden at gå på kompromis med kvaliteten. Derudover påpeges det også, at materialer såsom mål og veste også skal være i orden.

To orienteringsløbere kunne godt tænke sig flere halvtage rundt omkring i skovene til, når der deles kort ud inden træningen starter, så man kan stå i læ for regn. Derudover så de også gerne, at der var flere bænke, som man kan sidde ned og snakke sammen på.

Derudover understreger informanterne vigtigheden af afstanden til deres idrætsfaciliteter, når de vurderer hvilket af de forskellige anlæg, som de træner på, som de bedst kan lide. Her spiller tiden, som de skal bruge på transport en rolle i forhold til helhedsindtrykket af det pågældende idrætsanlæg. Denne oplevelse, at faciliteters placering i forhold til muligheden for at transportere sig selv, spiller ligeledes en rolle for børn og unge ifølge en undersøgelse af Sundhedsstyrelsen (2019) vedrørende omgivelsernes betydning for fysisk aktivitet.

10.2 Idrætsfaciliteters sociale rammer

Foruden en vurdering af, hvad der er vigtigt for, at en idrætsfacilitet er god, er de unge i workshopsene også blevet bedt om at vurdere, hvad der er vigtigt for, at en idrætsfacilitet er et godt sted at være rent socialt således, at det understøtter det sociale fællesskab mellem unge. De unge nævner både konkrete muligheder for aktiviteter, konkrete rum og konkrete faciliteter eller forhold – se tabel 30:

Aktiviteter	Rum	Faciliteter/forhold
<ul style="list-style-type: none"> - Sociale arrangementer - Musikanlæg - Brætspil - Bordtennis - Bordfodbold - Afvikling af klubmesterskaber - Billard / pool 	<ul style="list-style-type: none"> - Lektiecafe - Fitnesslokale (hvor man styrer sin egen tid) - Store omklædningsrum - Naturområder - Café med store, gode portioner af mad, der ikke er for dyrt, drikkevarer, kaffe og kage - Hyggeområder både inde og ude. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rent omklædningsrum med varmt vand i omklædningsrum og gode brusere - Gode højtalere - Bløde møbler - Mange tilskuerpladser - Gode trænere ("der kan løfte holdet op og give sammenhold")

Tabel 30: Workshopinformanternes vurdering af elementer, der er vigtige for, at en idrætsfacilitet er et godt sted at være rent socialt.

Som det fremgår af tabellen peger de unge eksempelvis på, at en idrætsfacilitet kan understøtte det sociale ved generelt at danne rammen om sociale arrangementer, at der er mulighed for spil, at der er musikanlæg, at der er rum til forskellige typer af aktiviteter såsom lektiecafé, fitness og hyggeområder samt café og store omklædningsrum. Derudover peges der på, at ordentlige forhold såsom rene omklædningsrum, gode højtalere, bløde møbler, tilskuerpladser og gode trænere ligeledes bidrager til, at en idrætsfacilitet er indbydende.

I interviewene er de unge informanter ligeledes blevet bedt om at forholde sig til de sociale rammer og faciliteter, som de møder i deres forening. Vi har f.eks. spurgt, hvad der er vigtigt i et klublokale for, at det er et godt sted at være, hvortil de unge svarer, at der for det første skal være plads til dem, og at der skal være mulighed for at sidde og slappe af i nogle bløde møbler. Dernæst vil de foretrække, hvis der er mulighed for at få lidt at spise eller drikke eller lave nogle aktiviteter sammen. De unge informanter, der har adgang til et klublokale, og som bruger det jævnligt, oplever, at det gør noget godt for fællesskabet på holdet, at de har et sted uden for banen eller hallen, hvor de kan samles.

Hvis informanterne skulle gøre brug af en facilitets cafeteria, som derved kunne fungere som en social ramme for de unge i idrætsmiljøet, skulle det være åbent, når der er træninger i hallen, og priserne skulle være lave. Derudover skulle der være et større udvalg end det, som nogle informanter oplever at have:

Interviewer: *Hvad skulle man gøre for, at I ville bruge cafeteria mere?*

Dreng 1: *At de holder åbent næsten hver dag. Priserne lavere.*

Dreng 2: *Og så måske et lidt større udvalg. Jeg tror ikke, vi køber andet end sandwiches, men de er meget sådan... Det eneste folk køber, er kylling/bacon, men de har ikke så mange af dem, og så ligger der bare nogle, man ikke gider have – og så går vi i Netto i stedet for.*

Interviewer: *Er der andre ting, I ville ønske, de havde?*

Dreng 1: *Sodavand er meget dyrt. 25 kr. for sådan en...*

Dreng 2: *Der kan man få en i Netto for 3 kr...*

Disse to informanter ønsker altså mere åbningstid, større udvalg og billigere priser, hvis de skal benytte sig af idrætsfaciliteten cafeteria. De pointerer samtidig, at Netto er en reel konkurrent til cafeteria, så her kunne man tænke i udvalg, som man ikke kan købe billigere i Netto, hvis man ønsker, at cafeteria skal danne ramme om at være et socialt mødested for unge i et idrætsmiljø.

Således har vi altså fået indblik i, hvad de unge vurderer er vigtigt i forhold til at en idrætsfacilitet er indbydende, når vi kigger på arkitekturen og indretning og på facilitetens sociale rammer. I det følgende ser vi nærmere på de unges perspektiver på, hvad det gode ugemiljø omkring en idrætsfacilitet er.

10.3 Det gode ugemiljø – ikke for unge, men med unge

I de to workshops blev de unge bedt om at forholde sig til nogle af de tendenser, der er kommet frem i spørgeskemaundersøgelsen omkring de faktorer, som er vigtige for, at de trives i deres idrætsmiljø. De unge har opsummeret dette til en række pointer omkring, hvad det gode idrætsmiljø for unge rummer (nævnes i tilfældig rækkefølge), samt hvad der motiverer unge til at dyrke foreningsidræt:

- Gode trænere
- Muligheden for at lære noget og udvikle sig
- Det er vigtigt, at det er hyggeligt, fordi det giver én mere lyst til at være der
- At komme i god form mens man laver noget sjovt
- Hvis man ikke har nogen gode holdkammerater, har man det ikke sjovt
- At der er fokus på sporten
- Omklædningsrum, der indbyder til ren hygge, så man ikke skifter der hjemme
- Godt fællesskab (gode venner, så man har lyst til at komme)
- Åbent og tilgængeligt redskabsskur
- Det skal være billigt at bruge faciliteterne

Foruden disse faktorer, som ifølge de unge har betydning for unges trivsel og motivation i sporten generelt set, er der en central pointe, som er gået igen undervejs i rapporten, når vi har kigget på, hvad der synes at karakterisere de miljøer, som har mange unge, og som synes at lykkes med at være en attraktiv idrætsfacilitet: de unges ejerskab og medansvar. Dette vil vi se nærmere på i det følgende, hvor vi har bedt de unge informanter om forholde sig til, hvorvidt de føler, at de bliver involveret og har medansvar i den idrætsfacilitet, de er en del af.

10.3.1 Ikke for unge, men med unge

Blandt de unge informanter er der ingen udbredt oplevelse af, at de bliver inddraget i beslutninger, der tages i foreningen. En gruppe informanter forklarer, at de tror, at de altid har muligheden for at snakke med om tingene i foreningen, hvis man har noget, man gerne vil sige, men det er ikke rigtigt noget, de gør, forklarer de.

I kapitel 8.0 blev en række mere eller mindre selvorganiserede idrætsmiljøer præsenteret. Her blev det beskrevet, hvordan involveringen af unge er central for alle disse fire case-miljøer – at man tænker i inddragelse af og ejerskab til de unge. For nogle miljøer er de unge tilmed tænkt ind i selve afviklingen og den daglige drift af miljøerne, mens andre miljøer primært er udtænkt og indrettet med udgangspunkt i unges behov.

En af de unge brugere i et af de miljøer, der inddrager de unge brugere i hverdagen, forklarer, hvordan han oplever vigtigheden af, at unge er med i udviklingen af faciliteterne:

”Nogle af de ting, der er lavet, de er ikke lavet af nogen, der kører på skateboard. Så det giver ikke nødvendigvis særlig meget mening, den park, der er bygget. Der er mange ting, du ikke rigtigt kan bruge til noget, fordi det er lavet til at se flot ud. Der er mange ting, hvor man er sådan ’hvis du bare havde lavet denne her lille ændring, så havde det været SÅ fedt!’.”

(Dreng, 22 år)

Denne unge bruger oplever, at nogle faciliteter omkring det miljø, han er i, ikke bliver brugt af skatere som ham, fordi der er nogle elementer omkring opbygningen, der i hans optik ikke giver mening for skatere som ham. Han forklarer også, at det er svært at isolere sig ved de udendørs skatefaciliteter og ”gøre sin egen ting”, fordi der er mange børnefamilier, der også bruger stedet. Derfor giver det mening for denne bruger at rykke ind i de indendørs faciliteter, hvor faciliteterne er udviklet af de unge brugere selv, og hvor de kan ”isolere sig” i deres egne små interne miljøer inde i hallen.

Han oplever også, at ofte er det blot små justeringer, der skal til for, at man bruger områder til det, de er tiltænkt, men at det er essentielt, at det er brugernes behov, der går forrest for udviklingen af faciliteterne:

”Tager du ud på Dyrskuepladsen, der er det stort set kun folk, der bruger faciliteterne til løbehjul eller skate, så det er også et mega fedt sted! Efter vi byggede en lang rampe derude for to år siden – det har givet så meget liv til hele arealet derude. Der var en gammel ”bowl” derude – det døde fuldstændig og folk stoppede med at bruge det. Der var bare ikke noget liv derude. Og så byggede vi den rampe derude, og man kan bare se, hvordan det er blomstret. Folk begynder at komme, bare man skifter en plade eller to. Så begynder folk at komme igen. Hvis man har nogle ildsjæle, der gider bruge nogle timer på at bygge noget, der er sjovt at køre på...”

Samme informant fortsætter med et eksempel på, hvordan de er med til at styre indretningen af faciliteten:

”Hvis vi har lyst til at bygge en eller anden rampe i hjørnet, så er det jo bare det, vi gør. Det er meget, hvad vi gør det til. Vi udsmykker det også selv. Det er også os, der har malet på væggene her [...] Så der kommer også mange, der kommer for at udsmykke hallen, selvom de ikke kommer her for at skate. Den væg er f.eks. malet over nytår. Det ville de gerne bruge deres nytår på, to unge mennesker.”

(Dreng, 22 år)

Det, som denne unge bruger oplever som det værdifulde ved det idrætsmiljø, han bruger, er, at stedet er udviklet til unge, med unge – altså på de unges præmisser:

Interviewer: *Er det i virkeligheden mere ungestyret, end det er voksenstyret?*

Ung bruger: *100%, 100%! F.eks. denne her tur, jeg snakkede om... det er jo bare mig, der har søgt nogle penge og sagt, at vi gør det i uge 29... Eller, det er jo ikke 100%, der er jo noget foreningsarbejde som ikke nødvendigvis er styret af os frivillige, men det er jo stadig frivillige kræfter. Der er ikke nogen, der får penge for det udover ham, der styrer det daglige.*

Denne voksne leder, der styrer stedet i det daglige er ham, der ifølge den unge bruger ”holder styr på alle os rollinger”. Det er ham, der sørger for at lave vagtplaner og sørger for, at der er sodavand i baren og kalder ind til forskellige møder. Derudover har den daglige leder overblikket over de store fremtidsplaner for idrætsfaciliteten, og det er ifølge den unge

bruger også der, hvor de unge frivillige og brugere af stedet halter i forhold til ham – at kunne omdanne deres visioner og ideer til noget, der giver mening for, at nogen også smider penge i projektet.

Således oplever denne unge bruger altså, at der gives meget ansvar og ejerskab til brugerne af faciliteterne, og det er også hans oplevelse, at netop dette er årsagen til, at man passer godt på tingene og f.eks. hjælper hinanden med at rydde op, afvikle events og sørge for den gode stemning og de åbne miljøer og fællesskaber. Dette stemmer overens med selvbestemmelsesteorien (se yderligere i bilag 1, litteraturoverblik), der konkluderer, at oplevelsen af ejerskab og medbestemmelse er med til at sikre god trivsel og motivation i den kontekst, man er en del af (Ravn, 2021).

10.3.2 Voksne omkring unge i idrætsmiljøerne oplever også værdien af at give unge ejerskab

Det er ikke kun denne unge bruger af et mere selvorganiseret idrætsmiljø, der oplever effekten af, at de unge brugere af faciliteter er tiltænkt dem og udviklet sammen med dem. Der er bred enighed blandt gruppen af voksne informanter i undersøgelsen om, at hvis vi skal udvikle idrætsmiljøer, faciliteter og aktiviteter, der tiltaler unge, så skal de også inddrages:

”... Jeg vil sige, ofte er det jo de ældre, der laver tingene [som f.eks. sociale arrangementer, red.]. Det er lidt den gamle struktur. Man skal nok også nytænke lidt. I min egen forening er vi ret inkluderende over for de unge. Vi prøver at få aktiveret de unge til at være hjælpetrænere for de mindre årgange og opfordrer dem til at være med, når der er arbejdsdage, og få dem med i bestyrelsen og sådan nogle ting.”

(Formand i idrætsfællesskab)

I et streetmiljø, som er beskrevet i kapitel 8.0 som case, afholder man idé-workshops flere gange om året, hvor man inviterer brugerne ind for at høre, hvad de synes er fedt ved stedet, hvad der kan ændres på, og hvad de kunne tænke sig. Det er én af de måder, hvorpå de sikrer at få lyttet til de unges ønsker for stedet.

Tanken om at have et panel af unge, der er med til at give retning i udviklingen af faciliteter er en strategi, der bruges af flere af de voksne informanter. Her spørger man f.eks. de unge til råds om, hvordan stedet skal indrettes, hvilke aktiviteter, der skal udbydes, hvordan man kan lave medlemskab, hvor meget det må koste, hvis man laver sociale arrangementer, og om der skal være fadøl eller cocktails osv.:

”[Kollega] er 39, jeg er 41. Vi er jo for langt efter, altså... Hvad og hvordan, det er vi nødt til at inddrage de unge i. Og det er det, der har været tanken hele vejen. At sætte de unge først og så egentlig give dem reel magt. Der er mange steder, hvor man laver pseudoudvalg og siger: ”så har man hørt dem”, men så gør man alligevel noget andet, fordi man rationelt tænker, at det er bedst. Hvis de er inde over det og præjer det i den her retning, så er det det.”

(Projektleder i idrætscenter)

Den voksne informant fra føromtalt streetmiljø ser også, at noget af det, som dette sted kan sammenlignes med mere traditionelle idrætsforeninger og -faciliteter er, at de unge er der på deres egne præmisser. Der stilles ikke krav om, at de skal tilmeldes træninger og dørene er åbne til fleksibelt brug.

Selvom det kun er få af de unge informanter, der oplever, at de aktivt bliver involveret i beslutninger relateret til deres idrætsfacilitet, er det tydeligt blandt de voksne informanter samt en af de unge informanter, at det, at give ejerskab og medansvar, og at tænke i de unges behov, har en positiv effekt på den succes, de forskellige idrætsfaciliteter/-anlæg oplever.

En anden central pointe, der er kommet frem undervejs i rapporten er faciliteters potentielle positive effekt på unges idrætsdeltagelse og oplevelser i idrætten, hvilket vi vil belyse yderligere i følgende afsnit.

10.4 Hvilken betydning spiller faciliteter for unges idrætsdeltagelse og oplevelser i idrætten?

Undersøgelsen har ikke fundet noget entydigt billede af hvilken rolle faciliteter spiller i forbindelse med unges idrætsdeltagelse. Når vi f.eks. spørger dem om vigtigheden af fem forskellige faktorer i forhold til, om de har en god oplevelse, når de er til deres sport, giver de udtryk for, at anlæggets og materialernes stand er noget af det, der har mindst betydning. Omvendt svarer de, at det har stor betydning for deres lyst til at komme på anlægget, at dette er velstandsatsat.

For at komme nærmere en forståelse af hvilken betydning idrætsfaciliteter reelt har for de unge, har vi forsøgt at få informanterne i undersøgelsen til at sætte ord på, *hvordan* de oplever, at rammerne og faciliteterne spiller en rolle i deres idrætsdeltagelse.

En af de unge informanter sætter i nedenstående citat ord på den generelle beskrivelse, som de øvrige informanter også giver, når vi spørger ind til betydningen af de faciliteter, de har i deres respektive miljøer:

”Jeg tror ikke, det har så stor betydning for, om man spiller håndbold. Jeg tror mere, det er, når man så er her, så vil man gerne have det bedste ud af det, og hvis tingene så ikke er ordentlige, så er det sådan lidt nederen...”
(Dreng, 16 år)

Således beskriver denne unge informant altså den generelle forståelse, der ligeledes er blandt de øvrige informanter – at faciliteterne ikke spiller en rolle i forhold til, hvorvidt man går til sin sport, men de spiller en rolle i forhold til den *oplevelse*, man har, når man er der. Dette perspektiv vil vi udfolde yderligere nedenfor med udgangspunkt i de beskrivelser, de unge giver i interviews og workshops.

10.4.1 Man tager bare det, man kan få

I en af de to workshops forklarer en gruppe af unge, at de ikke tænker over de faciliteter, der er, der hvor de dyrker deres idræt. De rejser en pointe om, at det er en ”del af pakken”, når man vælger den sport, man går til, for når man starter, så ved man, hvad man får. I sit tilvalg af den sport, som man går til og den forening, man går i, har man altså allerede accepteret, at der er en række vilkår, herunder rammerne og faciliteterne, som er en del af den pakke, man siger ’ja’ til, og ”så tager man bare det, man kan få”, forklarer en af informanterne.

Dette understøtter pointen om, at faciliteterne, ifølge de unge, ikke har betydning for, *hvorvidt* de dyrker deres sport, men har snarere været et element i en række af faktorer, der betragtes som ”en del af pakken”, man får i det valg af sport og forening, som man har gjort tidligere i sit liv.

10.4.2 Erfaring med flere forskellige baner øger bevidstheden om værdien ved gode baner

Flere af de unge i interviewene beskriver deres erfaring med at træne på flere forskellige baner – enten grundet pladsudfordringer i forhold til byens faciliteter eller i forhold til aflysninger af haltider, som gør, at træninger flyttes til andre haller. De skiftende baner kan også skyldes sæson, hvor man er henholdsvis inde og ude.

De informanter, der har erfaring med forskellige typer af baner forskellige steder i byen, har tydeligere præferencer i forhold til hvilke anlæg, de helst vil træne eller spille kamp på. Samtidig er de også bevidste om, at grunden til, at de er så bevidste om hvilke anlæg, de helst vil træne på, er fordi de har (mange) erfaringer med at træne og spille kampe på anlæg af varierende kvalitet:

”Jeg føler, at de steder vi spiller, er for det meste gode. Det kan bare være sværere, hvis vi om vinteren spiller indendørs, fordi det er ofte mindre steder, og så kan det være svært at føle, man udvikler sig. Fordi der kan det være, at øvelserne ikke er lige så gode, som hvis man er udendørs.”

(Pige, 13 år)

”Når vi spiller om sommeren, er oplevelsen bare bedre!”

(Pige, 13 år)

Informanterne giver således udtryk for, at de er meget bevidste om anlæggets betydning for deres oplevelse til træning, fordi de ofte bliver sendt til forskellige anlæg. Hvis de altid trænede på det anlæg, de synes bedst om, er de overbeviste om, at de ikke ville værdsætte det på samme måde, som de gør nu, fordi de har prøvet forhold, som de bryder sig mindre om. Dette bakkes op af flere informanter i forskellige interviews, og understøtter således pointen om, at faciliteter har betydning for den oplevelse, man har, når man dyrker sin sport.

10.4.3 Når faciliteterne "ikke spiller", går det ud over den samlede oplevelse

I forlængelse af ovenstående har en række informanter konkrete oplevelser med, hvordan dårlige forhold f.eks. kan påvirke deres lyst eller motivation til at tage af sted til en træning. En pige forklarer eksempelvis, at hun ofte har svært ved at motivere sig selv til at komme af sted til træning om tirsdagen, fordi de ofte træner i en dårlig hal den dag, og det kan hun mærke går ud over hendes lyst til at tage af sted. Hun understreger dog også, at når hun så er der, så er hun glad for, at hun tog af sted, fordi hun trods de dårlige træningsforhold er sammen med sine venner på holdet og hygger sig med dem. Så selvom faciliteten påvirker hendes lyst til at tage til træning, er der andre faktorer i træningen, som har en positiv indvirkning på den oplevelse, hun går hjem med fra træningen.

En gruppe af drenge har ligeledes erfaringer med, hvordan konkrete facilitetsforhold går ud over den oplevelse, de får, når de skal dyrke deres sport:

Dreng 1: *Der kunne godt være lidt mere varme i omklædningsrummene nede på havnen eller noget, der samler fugten op. Fordi der bliver rigtig fugtigt i et omklædningsrum med våde våddragter, der hænger overalt. Ja, og det kan godt blive rigtig koldt om vinteren, så det er tit, hvor jeg tager en våd våddragt på, hvor jeg godt kan tænke 'ej for helvede, jeg kunne godt lige have brugt det ekstra varme derinde'.*

Dreng 2: *Det er der også ved kajak.*

Dreng 3: *Ja, og så kunne vi også godt bruge over ved mountainbikesporene, der er et enkelt spor. Det er egentlig et meget fedt spor, men der er nogle sikkerhedsforanstaltninger, der burde blive taget, f.eks. er der en grusgrav, som dækker halvdelen af sporet på et af stykkerne. Det hænger heller ikke rigtig sammen med sporet, så du skal ligesom, når du har kørt den ene del, så skal du stå af cyklen og gå hen til den anden del. Det kunne være meget fedt, hvis de lavede et rigtigt spor, så man kunne få lov til bare at køre runder på det.*

Selvom informanterne ikke har svært ved at finde eksempler på situationer, hvor konkrete facilitetsforhold kunne være med til at fremme den gode oplevelse ved deres idrætsdeltagelse, så betyder det ikke, at man fravælger at dyrke sin idræt. En informant forklarer, at man nok ikke ville komme på anlægget, hvis tingene var totalsmadrede hver gang, "så ville man måske tænke, at man ikke gider", men man ville ikke stoppe med at dyrke sin sport – man ville bare finde et andet sted. Således understreges igen pointen om, at faciliteterne ikke har betydning for om, man dyrker din idræt, men at det har betydning i forhold til den samlede oplevelse, man får med sig fra idrætten.

10.4.4 Opsummering: Faciliteterne understøtter den gode oplevelse i idrætten

Som det også fremgår af ovenstående afsnit spiller faciliteterne, ifølge de unge, en rolle på den måde, at de understøtter den gode oplevelse i idrætten. En gruppe informanter fastslår da også, at faciliteterne måske alligevel er "lidt vigtige – især til kamp er det vigtigt, hvordan faciliteterne er", som en ung pige forklarer, hvortil en anden uddyber:

- Interviewer: *Hvilken betydning har faciliteterne for jeres glæde og deltagelse i fodbolden?*
- Pige 1: *Nok, at hvis det er i lidt bedre stand, så er det nok også mere rart at spille der, men det handler jo også meget om holdet, og hvis man har et godt hold, så kan det være lidt lige meget, om man har en dårlig facilitet, men det er selvfølgelig rart at spille et sted, hvor der er et ordentligt underlag og nogle ordentlige mål.*
- Pige 2: *Det er ikke fordi, det har den helt store betydning. Vi ville jo stadig gå til det, hvis der ikke var det [gode faciliteter, red.]. Men det gør det jo altid bedre, hvis...*
- Pige 1: *Ja, hvis der er rarere...*

I et andet interview understreges det budskab, der synes at være gennemgående blandt de øvrige informanter:

- Interviewer: *Er det korrekt forstået, at faciliteterne ikke har noget at sige i forhold til, om du skater eller ej, men det har noget at sige i forhold til oplevelsen, når du er her?*
- Dreng 1: *100%! Hvis det er fede ramper, så har jeg den fedeste dag! Hvis det er nederen ramper, så går jeg jo bare et andet sted hen.*
- Interviewer: *Så det ændrer ikke på, om du skater?*
- Dreng 1: *Nej, overhoved ikke! Der er sgu ikke noget, der kan få mig til at stoppe med at skate.*

De unges budskab er altså, at de vil dyrke deres sport uanset faciliteterne, men faciliteter kan være med til at understøtte en god oplevelse med sin idræt. Men hvilken rolle spiller faciliteter i forskellige idrætsmiljøer ifølge de voksne informanter, der er omkring unge i idrætten? Det vil vi se nærmere på i følgende afsnit.

10.5 Vokseninformanter: Faciliteter er med til at understøtte fællesskaber i idrætten

Det er ikke kun de unge, der synes at være bevidste om hvilken rolle, faciliteter spiller i forhold til den oplevelse, de får i deres respektive idrætsmiljøer. De voksne informanter i undersøgelsen har ligeledes observeret faciliteters betydning i forhold til f.eks. at understøtte det fællesskab, de unge får i idrætten, som denne voksne sætter ord på:

- Interviewer: *Hvad er det, faciliteter kan?*

Formand for idrætsfællesskab:

Jeg tænker, ud fra det kendskab, jeg har til unge gennem min tid i idrætten, at faciliteterne skal være med til at skabe det sociale netværk, som der skal være omkring de unge for, at de kommer igen og igen. Og at de synes, det er rart og behageligt at være der [...] Generelt er det jo nogle faciliteter, der giver nogle trygge rammer. Vi kan se, at hvis de ikke har fællesskabet i foreningen, så skaber de fællesskabet selv et eller andet sted, hvor de kan sidde og hygge sig. Det er ikke ensbetydende med fest og farver, men det er, hvor de kan dyrke deres sociale fællesskab. Det være at sidde og snakke og drikke en kop te eller en sodavand og få lov at være unge på de unges præmisser.

Det er formandens erfaring, at noget af det, der tiltrækker de unge, der er i den forening, han selv er i, er det fællesskab, hvor de bare kan sidde og få lov til at hygge sig og snakke sammen, uden at der kommer nogen og styrer rammerne. Hana erfaring er, at dette typisk vil afspejle sig i hyggeområder, der således kan være med til at understøtte det sociale

mellem de unge i foreningen. Samtidig understreger han også, at faciliteterne ikke kan stå alene for at skabe et godt fællesskab i foreningen:

”... de har jo også et stærkt socialt bånd sammen, som klubben har gjort, at det sammenhold, de har, binder dem sammen. Men der prøver vi også at skabe de sociale rammer for dem. Og det tror jeg er meget vigtigt, specielt når vi snakker 6., 7., 8., 9. klasse – altså lige den der 14-15-årsalderen og øpfter, som jo typisk dropper ud af idrætslivet – at hvis man ikke sørger for, at de har den sociale del i idrætslivet, så er det, de dropper ud.”
(Formand for idrætsfællesskab)

Han forklarer yderligere, at man måske også kunne lade sig inspirere af nogle af de rammer, som de unge eksempelvis møder i fitnesscentrene, som giver plads til det mere fleksible brug:

”Når du tager idræt generelt... hele det rum, man har omkring sport og organiseret foreningsliv, det er jo meget baseret på, at vi skal vinde og træne meget i stedet for bare at lade de unge være unge og dyrke deres idræt på deres vilkår. Det, jeg tror, man ser i fitnesscentre, hvor de unge får lov til bare at være sig selv og træne, som de gerne vil... Der er noget kultur, man kan tænke ind. Og det kan man jo godt i faciliteterne også være med til at facilitere - at der netop bliver det der rum, hvor man bare mødes og sidder og hygger og snakker og så gå ind og træne på mere breddeorienterede vilkår.”
(Formand for idrætsfællesskab)

Ifølge formanden er det således vigtigt, når man snakker faciliteter, at der er rammer til, at de unge kan få lov til at være sociale sammen, fordi det ifølge ham er med til at understøtte det stærke fællesskab, som måske i sidste ende er det, der får de unge til at holde fast i deres idrætsdeltagelse. Han understreger, at sociale rammer både skal forstås som den kultur og det miljø, man er med til at skabe som forening og på et hold, men at faciliteterne skal være med til at gøre det muligt, at man mødes og være sammen i foreningens fysiske rammer, så faciliteten afspejler unges ønske om, at der også er plads til at hygge sig. Pointen om, at idrætsfaciliteten er med til at danne ramme om og understøtte det sociale møde mellem de unge bakkedes ligeledes op af de øvrige voksne informanter i undersøgelsen.

10.6 Retningen mod unges drømmefaciliteter

Både i interviews og i workshops med unge har vi bedt dem om at beskrive, hvordan deres drømmeidrætsfacilitet ser ud, og hvad den skal kunne. I workshopsene er informanterne blevet bedt om at tegne deres drømmefacilitet og beskrive, hvad den indeholder, mens vi i interviewene med de unge har talt med dem om deres tanker omkring de ideelle idrætsfaciliteter for unge i deres målgruppe. I dette afsnit præsenteres, hvad de forskellige grupper af unge har peget på, at deres drømmefacilitet rummer.

Med udgangspunkt i de elementer, som de unge præsenterede ud fra deres tegninger i workshopsene, præsenterer vi først overordnet det, som grupperne havde fokus på i deres drømmefacilitet for dernæst at præsentrere to af de tegninger, de unge lavede. Efterfølgende præsenteres uddrag af de samtaler omkring drømmefaciliteten, som vi havde med de unge informanter i gruppeinterviewene. Til sidst præsenteres nogle af de voksne informanters syn på ideelle idrætsfaciliteter til unge.

10.6.1 Elementer i unges drømmefacilitet (Workshop)

På tværs af alle grupper (8 grupper i alt) i de to workshops blev der tegnet en tegning af en drømmefacilitet, der tog udgangspunkt i multifunktionalitet med flere baner og mange muligheder for aktiviteter. Nogle grupper havde valgt at præcisere hvilke aktiviteter, der skulle være i faciliteten, hvor flest grupper tegnede en badmintonbane (6 grupper). 4 grupper ønskede henholdsvis en basketballbane, tennis, danserum/yoga, fitnessrum og gymnastikhal/trampoliner. Der var også 4 grupper, der ønskede en multihal med mulighed for flere forskellige aktiviteter. 3 grupper ønskede henholdsvis padeltennisbaner og håndboldhal. Enkeltgrupper tegnede henholdsvis volleyballbane, fodboldbane, klatring samt svømmestadion.

Af mere social karakter tegnede 6 ud af 8 grupper et centralt område i forhold til aktiviteterne, der skulle fungere som et mødested – typisk i form af en café. To grupper tegnede også tilhørende klubhus, festsal og bordtennisborde, mens to grupper tegnede henholdsvis spillerum og lektiecafé.

Ved drømmefacilitetens udeområder havde 4 grupper tegnet en pool, mens 3 grupper tegnede henholdsvis en løbebane/atletikfaciliteter og fodboldbane. 2 grupper tegnede en strand, mens enkeltgrupper tegnede følgende: bordtennis, stor legeplads, bueskydningsbane, café, trampoliner, minigolf, beachvolley, park/grønne områder, isbar, basketballbane og helikopterlandeplads.

I forhold til det arkitektoniske havde enkelte grupper præciseret, at der skulle være lyst, mange vinduer og en ”pæn bygning med gode redskaber og gode faciliteter”.

To af gruppernes tegninger, der indkredser flere af de elementer, som er nævnt ovenfor, findes i bilag 3. På disse to eksempler af gruppernes tegninger ser vi på tegning A: en indgang med lang fordelingsgang til forskellige haller/aktiviteter: basketballbane, danserum, gymnastiksal, badminton, tennis og fodbold samt en café. Derudover er der tegnet et spillerum, udendørs fodboldbane samt et udendørs caféområde.

På tegning B er der illustreret et indendørs anlæg med haller/områder til tennis, badminton, håndbold og en hal til fleksibelt brug samt et cafeteria. Udendørs findes en løbebane, en kæmpe legeplads, en padeltennisbane, beachvolleybane, et område til henholdsvis udendørs bordtennis og bueskydning samt to fodboldbaner.

10.6.2 Hvad skal de ideelle faciliteter kunne? (Interview)

Ud fra ønsket om at belyse unges syn på en drømmefacilitet, præsenteres nedenfor de overordnede pointer, som hver informantgruppe peger på til spørgsmålet om, hvad de ideelle faciliteter er for dem:

2 drenge (14-15 år)

Denne gruppe af informanter peger på en god hal og omklædningsrum samt cafeteria, der er åbent længe, hvor der er ”gang i den”, og hvor det er en fra foreningen, som arbejder der, som man kan snakke med. Det skal ikke være én, der ”bare passer sit arbejde”. Der skal være hyggeligt, og ideelt set er der et cafeteria i klubhuset, som skal befinde sig i selve idrætscenteret. Derudover skal der være adgang til en hal uden aflysninger af træninger med god plads bag målene til at sidde sammen.

Det ville være fedt med glasvinduer ind til hallen, men uden at det er forstyrrende og fjerner fokus fra ens træning i forhold til det, der foregår uden for hallen – f.eks. ud til en park, så der også kommer noget dagslys ind i hallen.

2 drenge (15-16 år)

I denne gruppe peges der på vigtigheden af, at man kan slappe af inden og efter kamp. Der skal være et cafeteria med nogle sofaer, og så ville det ikke gøre noget med et bordtennisbord eller bordfodbold. De to drenge drøfter potentialet i et idrætscenter med flere forskellige aktiviteter samlet, så man kommer ind i centeret og fornemmer, at der er liv omkring én, hvilket de tror vil fremme deres lyst til at være der og selv komme i gang med at have det sjovt til træning.

4 piger (13 år)

Denne gruppe af piger ønsker moderat brug af farver: ikke for mange, så det ”springer på én”, men der skal heller ikke være helt hvidt. Derudover skal der være stort, og der skal være et klubhus, hvor man kan lave flere forskellige ting. Det skal være et sted, hvor der er samling af mange mennesker, uden at det bliver overfyldt, men at der foregår forskellige aktiviteter der – og så man selv har mulighed for at lave forskellige aktiviteter.

Dreng (22 år)

”Det skal være verdens fedeste skatepark – eller i hvert fald Danmarks...”. Der skal være plads til at slappe af og plads til at se på, men uden at stå i vejen. Det kunne eksempelvis være i loftet som gangbroer, så man kan kigge ud over. Og ellers skulle der være ”Danmarks fedeste skateareal” med en masse forskellige skateelementer. Mødestedet må gerne have karakter af en ungdomsklub, hvor man kan spille spil, kigge i magasiner, drikke en sodavand og sidde i nogle sofaer.

Ideelt set skulle mødestedet have udsyn til skatehallen, så man er en del af "sessionen" - f.eks. med store vinduer, der ikke kan gå i stykker, hvis et skateboard eller løbehjul skulle ramme ind i det.

3 piger (13-14 år)

Ifølge denne gruppe er det bare vigtigt, at man kan dyrke sin sport, og at der er liv i og omkring faciliteten. Derudover skal der være lys, så man ikke spiller i mørke.

6 drenge (15-16 år)

I denne gruppe peger de på indholdet og konkrete materialer, der ville være ideelle at have i sin idrætsfacilitet såsom specifikke vægtløftningsstænger og forskellige vægtskiver, vægtplader og kardio-maskiner såsom moderne spinningcykler og løbebånd samt et opdelt fitnesscenter til forskellige formål: til henholdsvis powerlifting og udstræk. I forhold til mere specifikke aktivitetsmuligheder peges der på forskellige typer af fodboldbaner (også gerne en indendørs kunstgræsbane) med tilhørende omklædningsrum, samt et overdækket stadion.

Drengene understreger, at det er afgørende at vide, hvem man laver drømmefaciliteten til, så man tilpasser f.eks. fitnesslokalet til den sportsgren, faciliteten er bygget til. Faciliteten skal afspejle den kultur og de behov, der er i sportsgrenen. Der skal derfor være opdelte aktiviteter, højt til loftet og god belysning.

1 pige og 1 dreng (15 år)

Denne gruppe har svært ved at pege på, hvad den ideelle drømmefacilitet er, da deres sport ikke stiller de store krav til faciliteter (orienteringsløb). De nævner dog muligheden for at sidde på bænke sammen ude i skovene, halvtage til omklædning og uddeling af kort inden træningen starter. Derudover peges der på flere udendørs idrætslegepladser, som f.eks. kunne være der, hvor man mødes ude i skoven eller der, hvor klubben holder til.

Opsummerende i forhold til de pointer, de unge workshop- og interviewinformanter peger på som deres bud på en drømmefacilitet, er, at faciliteten skal være rummelig og have god plads. Det skal være et sted, hvor der dyrkes flere forskellige idrætsgrene, og hvor der er mulighed for at dyrke forskellige aktiviteter, hvor der er liv og mange unge samlet. Derudover skal der være store vinduer, som kan give et godt lys i hallen, og der skal være områder til hygge og afslapning samt et cafeteria.

Dette stemmer overens med de anbefalinger, der gives i en undersøgelse af unges ønsker i forbindelse med udvidelsen af Svendborg Gymnastikforenings idrætsanlæg, hvor hygge, muligheden for socialt samvær og muligheden for forskellige aktiviteter er i fokus (Jensen, 2018).

10.6.3 Voksne informanters syn på drømmefaciliteten til unge

Nogle af de voksne informanter understreger, at det først og fremmest skal være fleksibelt, hvilket kan forstås på flere måder: både i forhold til mulighederne for aktiviteter og tidspunkt for fremmøde, men også i forhold til at tilpasse rum inde i faciliteten efter behov.

Derudover peges der på, at man skal tænke faciliteter som mangfoldige magneter – områder, hvor man samler flere idrætsgrene og derved samler flere brugere, hvilket stemmer overens med de unges syn på en drømmefacilitet. Og så skal der være et (socialt) område, der binder det hele sammen. Det understreges også, at forholdene skal være i orden – at det skal være lækkert at komme der: det skal være lyst og velkomment, for erfaringen er ifølge denne informant, at de faciliteter, der ligger i mørke og skjulte områder, dem holder de unge sig væk fra. Derudover pointeres det, at man skal tænke i steder, hvor der er plads til leg, for det er ifølge en af de voksne informanter det, der også er med til at tiltrække de unge:

"Jeg tror, man skal tænke i de gode, gamle stenalderprincipper, for hvad betød noget dengang? Det var, at man var sammen! Man kan godt nogle gange glemme - hvad er det basale? Det er at have det sjovt. Det er legen. Og det tror jeg er vigtigt, når vi tænker faciliteter. Det er legen. Det er fællesskabet. Det er det, der er det vigtige, og det er det, der binder det hele sammen."

(Formand i idrætsfællesskab)

Således peger denne afsluttende pointe i retning af den gennemgående pointe, der har været undervejs i rapporten, at det er essentielt for de unge, at sporten er et sted, hvor det er hyggeligt at være, og hvor man dyrker det sociale fællesskab på lige fod med den sportslige udvikling. Dette fællesskab både kan og bør idrætsfaciliteter således være med til at understøtte for at sikre (flere af) de gode oplevelser, som de unge får gennem deres idrætsdeltagelse.

11.0 UNDERSØGELSENS OVERORDNEDE RESULTATER

Formålet med nærværende undersøgelse var at blive klogere på hvilken betydning faciliteter har for unges idrætsdeltagelse og oplevelser i idrætten – herunder unges syn på og ønsker til idrætsfaciliteter og mødesteder. Ønsket med undersøgelsen har været at få indblik i, hvordan faciliteter og rammer i idrætten kan understøtte, at børn og unge fortsætter med at dyrke foreningsidræt.

Undersøgelsens overordnede konklusion

Med udgangspunkt i undersøgelsens formål om at belyse betydningen af faciliteter for unges idrætsdeltagelse og oplevelse i idrætten, kan vi overordnet konkludere, at faciliteter ikke har betydning for, om unge dyrker deres respektive idræt. Dog finder vi, at faciliteter er med til at *understøtte en god oplevelse*, når man er til sin idræt. Det vil sige, at hvis faciliteterne ikke "spiller", går det ud over den samlede oplevelse af at være i sit idrætsmiljø, og omvendt er gode rammer og faciliteter med til at understøtte, at man har en god oplevelse af at være i sit idrætsmiljø.

De unge i undersøgelsen pointerer, at de betragter deres idrætsmiljø som en samlet "pakke" eller "produkt", hvor man "tager det, man kan få", og når man har valgt en idræt og en forening til, har man samtidig accepteret præmissen om, hvordan faciliteter og rammer er i dette miljø. Således forholder de unge sig ikke konkret til, om de er tilfredse med forholdene, fordi det er en del af "pakken". Det vigtigste ifølge de unge er, at der er "en bane, en bold og to mål" samt nogle søde holdkammerater og dygtige trænere.

Nedenfor skitseres fem øvrige centrale pointer fra undersøgelsen, som alle understøtter rapportens overordnede konklusion:

Central pointe #1 – Hygge og mødet med vennerne er vigtigt

De unge i undersøgelsen peger på, at holdkammerater er den vigtigste faktor for dem, når de er til deres sport, og de møder typisk ind før tid til træning for at hygge sig med hinanden. 'Hygge' er nøgleordet for de unges samvær og tanker om indretning af ideelle idrætsfaciliteter med opholdssteder og sociale rammer.

Central pointe #2 – Idrætsanlæg fungerer som mødested for unge

Idrætsanlæg danner rammen om mødet mellem unge og understøtter således det fællesskab, der opleves i idrætten. Her skelnes mellem formelle sociale rammer såsom cafeteria/café, klublokale/klubhus og omklædningsrum, og uformelle sociale rammer som eksempelvis tribuner eller "bag målet".

Central pointe #3 – Brugen af sociale rammer hænger positivt sammen med trivsel i sporten og fællesskab på holdet

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at de unge, der benytter idrætsfaciliteters formelle sociale rammer (omklædningsrum, cafeteria og klublokale) oplever at trives bedre i sporten og oplever større fællesskabsfølelse end de unge, der ikke benytter disse faciliteter. Her ses altså en positiv sammenhæng mellem de unge respondenter, der har svaret, at de

oplever 'meget god' trivsel i deres sport, og som bruger de tre nævnte formelle sociale rammer. Tilsvarende ses en positiv sammenhæng med de unge respondenter, der har svaret, at de er 'meget enige' i, at de oplever et godt fællesskab på deres hold, og hvorvidt man bruger omklædningsrum, cafeteria eller klublokale.

Central pointe #4 – Der skal være "liv" og mulighed for aktiviteter omkring sociale mødesteder

De unge ønsker "liv" (at der er liv i og omkring idrætsanlægget) og muligheder for aktiviteter såsom bordfodbold og bordtennis i forbindelse med facilitetens sociale mødesteder.

Central pointe #5 – De unge inddrages ikke i processer omkring indretning og arkitektur, men har holdninger til det

De unge accepterer typisk de vilkår, der er i og omkring deres idrætsmiljø/-anlæg, men de giver samtidig også udtryk for, at de har holdninger til, hvordan faciliteter i og omkring idrætsanlæg kunne fungere mere optimalt for dem.

Hvis vi sammenholder disse centrale pointer med viden fra selvbestemmelsesteorien (se mere i bilag I, litteraturoverblik) om, hvordan man kan understøtte et trivselsfremmende og motiverende miljø (at udøverne oplever autonomi, kompetence og samhørighed), kan vi konstatere, at det behov, der fylder mest blandt de unge, når de peger på, hvad der er essentielt for dem i et godt idrætsmiljø, er behovet for *samhørighed* – at være en del af et fællesskab. Derudover peger de voksne informanter i undersøgelsen også på den positive effekt af at give de unge ejerskab og medbestemmelse (behovet for *autonomi*) i et idrætsmiljø. Således viser nærværende undersøgelse, i overensstemmelse med selvbestemmelsesteorien, at deltagernes oplevelse af samhørighed og autonomi i idrætten har betydning for deres oplevelse af det at være en del af deres respektive idrætsmiljø.

BILAG I LITTERATUROVERBLIK

I dette bilag præsenterer vi noget af den viden, der findes om dels børn og unges brug af idrætsfaciliteter, og dels om unges idrætsdeltagelse mere generelt. Der findes en lang række analyser og undersøgelser af både idrætsfaciliteter og unges idrætsdeltagelse, og denne gennemgang er langt fra fyldestgørende, men indrammer den overordnede viden inden for området, som især er relevant som baggrund for nærværende undersøgelse vedrørende betydningen af idrætsfaciliteter for unges idrætsdeltagelse.

Hvilke faciliteter bruger børn og unge?

I en stor spørgeskemaundersøgelse om *Danskernes brug af faciliteter og steder til idræt* (Rask, 2021) finder man, at de traditionelle idrætshaller og -sale er de mest benyttede facilitetstyper, der danner ramme om børn og unges idrætsdeltagelse. Undersøgelsen finder, at 71% af de adspurgte børn og unge i alderen 7-15 år, dyrker deres idræt i enten en idrætshal eller -sal.

Undersøgelsen finder desuden, at en forholdsvis stor gruppe af unge dyrker aktiviteter uden for etablerede idrætsfaciliteter som eksempelvis i naturen, på gader, i haven eller andre former for udendørs arealer, der ikke nødvendigvis er etableret med fokus på idræt eller fysisk aktivitet (se figur A i bilag 2; Rask 2021). Hvis man kigger på de seneste års udvikling i børn og unges brug af (idræts)faciliteter, viser tallene fra ovennævnte undersøgelse, at der fra 2007-2020 er sket en stor fremgang i børn og unges (7-15 år) brug af udendørs områder til sport og motion. Eksempelvis er brugen af naturen og veje/gader/fortove steget med henholdsvis 18 og 12 procentpoint fra 2007-2020 (Rask, 2021). Denne udvikling understøttes af et litteraturstudie fra Sundhedsstyrelsen, der finder, at flere børn og unge dyrker idræt og fysisk aktivitet i områder, der ikke er etableret med idræt eller fysisk aktivitet som det primære formål som eksempelvis på gader eller parkeringspladser (Sundhedsstyrelsen, 2019).

Derudover ses en udvikling i børn og unges brug af især fitnessfaciliteter, hvor der er sket en markant stigning, idet brugen af fitnessfaciliteter fra 2007-2020 er steget fra 6% til 19% blandt de 7-15-årige. Fitnessfaciliteter er særligt populære blandt unge i alderen 13-15 år, hvor 38% benytter sig af et fitnesscenter eller motionsrum (Rask, 2021).

Selvom der ses en stigende interesse for både fitnessfaciliteter og mere uformelle idrætsfaciliteter såsom parkeringspladsen og gaden, tyder det ikke på, at denne udvikling sker på bekostning af eller som erstatning for de mere gængse og traditionelle idrætsfaciliteter. Disse faciliteter og steder at dyrke sin idræt, skal snarere ses som et supplement. Ifølge en undersøgelse om danske teenagers idrætsvaner fra 2018 er de mest populære aktiviteter fodbold, svømning, løb, styrketræning, gymnastik, håndbold dans og badminton, hvor man primært benytter sig af mere traditionelle idrætsfaciliteter (Rask, 2018).

Sammenhæng mellem forekomst af (idræts)faciliteter og fysisk aktivitet/idrætsdeltagelse

Flere studier har undersøgt sammenhængen mellem forekomsten af idrætsfaciliteter og fysisk aktivitetsniveau/idrætsdeltagelse blandt borgere. På tværs af studier synes der ikke at være enighed om sammenhængen mellem forekomst af idrætsfaciliteter og fysisk aktivitet/idrætsdeltagelse. En undersøgelse fra Syddansk Universitet har eksempelvis fundet en positiv sammenhæng mellem udbuddet af idrætsfaciliteter og antallet af medlemmer i idrætsforeningerne, idet den viser, at jo flere idrætsanlæg, der er i en kommune pr. indbygger, jo flere foreningsaktive medlemmer har kommunen (Elmose-Østerlund & Iversen, 2019).

Ifølge det kommunale facilitetsindeks fra Idrættens Analyseinstitut har kommunens størrelse (i forhold til indbyggertal) betydning for antallet af idrætsfaciliteter pr. indbygger, idet små kommuner generelt har flere idrætsfaciliteter pr. indbygger end de større kommuner (Idans facilitetsdatabase).

Mere specifikt for målgruppen af unge i nærværende undersøgelse, har man i et litteraturstudie fra Sundhedsstyrelsen (2019) fundet en positiv sammenhæng mellem unges aktivitetsniveau i fritiden og antallet af sportsfaciliteter i nærområdet.

Andre studier viser dog lidt anderledes perspektiver på sammenhængen mellem antallet af faciliteter og fysisk aktivitetsniveau/idrætsdeltagelse. I undersøgelsen, *Danskernes brug af faciliteter og steder til idræt*, finder man ingen signifikante forskelle mellem unges brug af idrætsfaciliteter på tværs af geografiske forskelle (Rask, 2021).

I undersøgelsen *Kommunale forskelle på danskernes bevægelsesvaner – årsager og forklaringer* (Ibsen et al., 2021) finder man, at der er store forskelle mellem kommunerne i forhold til, hvor fysisk aktive borgerne er. Undersøgelsen viser, at antallet af idrætsfaciliteter og naturområder i kommunen ser ud til at have en forholdsvis lille betydning for hvor mange borgere, der er fysisk aktive i deres fritid. Her påpeger man dog også, at der generelt er mange faciliteter rundt omkring i landet, hvorfor der ofte er relativt let adgang til dem. I undersøgelsen vurderes det derfor ikke at være så afgørende, om der er lidt flere eller færre faciliteter i kommunerne, når man måler på borgernes fysiske aktivitetsniveau. Det vurderes derimod, at borgernes socioøkonomiske forhold i højere grad har indflydelse på det fysiske aktivitetsniveau, end hvilke muligheder for bevægelse, der er i borgernes nærmiljø (Ibsen et al., 2021).

Det er således ikke et entydigt billede af, hvorvidt der er en sammenhæng mellem adgangen til eller forekomsten af idrætsfaciliteter og fysisk aktivitetsniveau/idrætsdeltagelse.

Hvad har betydning for, om man benytter en (idræts)facilitet?

Der kan være mange forskellige faktorer som spiller ind, når det gælder til- og fravalg af en idrætsfacilitet. Tangen (2004) argumenterer for, at en idrætsfacilitet i alle dens udformninger og støbninger udstråler specifikke forventninger til brugen af den. Om et individ vælger at sige "ja" eller "nej" til disse forventninger og gøre brug af faciliteten afgøres af, hvorvidt disse forventninger ræsonnerer med brugernes tidligere erfaringer fra andre idrætsfaciliteter. Ifølge Tangen indsamler vi erfaringer i vores møder med idrætsfaciliteter, som omdannes til kropsliggjort viden. Tangen argumenterer for, at indlejret kropsliggjort viden fra tidligere møder med andre faciliteter ubevidst afgør, om man er villig til at imødekomme en idrætsfacilitets underlagte forventninger og hermed, hvorvidt man til- eller fravælger en idrætsfacilitet (Tangen, 2004).

Mere konkret finder man i et litteraturstudie omhandlende *Omgivelsernes betydning for fysisk aktivitet* (Sundhedsstyrelsen, 2019), at god tilgængelighed er afgørende for borgernes lyst til at være fysisk aktive, og at faktorer såsom at der er rent, trygt og sikkert, og hyggeligt har betydning for, hvorvidt man vælger at benytte en idrætsfacilitet.

Specifikt for børn og unge spiller tilgængelighed og sammenhæng (mellem skolen, legeplads, sportsanlæg og grønne områder), sikkerhed, arealer og faciliteters stand og muligheder en rolle (Sundhedsstyrelsen, 2019). Samtidig påvirker faciliteternes placering i forhold til muligheden for at transportere sig selv ved f.eks. gang eller på cykel også, hvorvidt man vælger at benytte en facilitet eller et område til fysisk aktivitet.

I forbindelse med udvidelsen af SG-Huset i Svendborg (Jensen, 2018) har Center for Ungdomsstudier undersøgt unges ønsker til facilitetens rum og muligheder. Undersøgelsen viser, at følgende faktorer (uddrag af i alt 10 anbefalinger) er vigtige for de unge med henblik på udvidelse og gentænkning af et idrætsanlæg: Der skal være A. hyggekrege og cafestemning, B. studievenlige priser og billig kaffe, C. mulighed for, at man kan trække sig tilbage og fordybe sig i lektier, D. events og arrangementer, E. fleksible tilbud som alternativ til faste hold, og F. rum for og inspiration til selvorganiseret bevægelse. Således ytrer unge i denne undersøgelse altså et ønske om, at en udvidelse af det nuværende idrætsanlæg både skal rumme muligheden for hygge og socialt samvær samt muligheden for at dyrke forskellige aktiviteter.

I en evaluering af tre forskellige gymnastikhaller peges der på, at for at sikre gode betingelser for det sociale liv, kan man som forening sørge for gode og centralt placerede opholdsarealer som f.eks. caféområder og klublokaler. Det fremgår ydermere, at brugerne benytter og sætter pris på opholdsarealer, som er præget af liv, og som har udsyn til de aktiviteter, der foregår på stedet (Niras, 2015).

I forlængelse af denne pointe om, at en idrætsfacilitet kan og bør understøtte det sociale liv i foreningen, finder man i en undersøgelse af *Klubhusets betydning for idrætsforeningerne og deres medlemmer* (Petersen & Ibsen, 2015), at klubhus/klublokaler har stor betydning for det sociale liv i foreningen. Undersøgelsen konkluderer blandt andet, at der er en klar sammenhæng mellem adgang til et klubhus/klublokale og det sociale liv i foreningen, hvor man ser, at de foreninger, der ikke har adgang til et klubhus/klublokale har markant færre sociale aktiviteter og arrangementer. Ligeledes finder man, at deltagelsen i det uformelle sociale samvær blandt medlemmerne efter træning er betragteligt større i de foreninger, der har adgang til et klubhus/-lokale (Petersen & Ibsen, 2015).

Unge idrætsdeltagelse

Størstedelen af danske børn har på et eller andet tidspunkt været aktive i en idrætsforening, men i folkeskolens ældste klasser, og særligt i overgangen til ungdomsuddannelser efter 9. klasse, ses et markant fravalg af foreningsaktiviteter og motion generelt. Når vi ser på andelen af unge, der normalt dyrker sport eller motion, uden at det nødvendigvis er i foreningsregi, svarer 76% af de adspurgte unge fra 13-15 år, at de normalt dyrker sport eller motion. For de 16-19-årige falder denne andel til 61% (Rask, 2018).

I forhold til fravalget af foreningsidrætten viser tal fra Idrættens Analyseinstitut (Rask, 2018), at der allerede fra 10-12-årsalderen sker et stort fald i andelen af unge, der dyrker mindst én aktivitet i foreningsregi. En undersøgelse viser, at ca. 90% af de 10-12-årige børn er medlem af minimum én idrætsforening, mens andelen falder til lidt mere end 50% blandt 16-19-årige og lidt under 40% blandt 20-24-årige (Rask, 2018).

Undersøgelser vedrørende unges fravalg af foreningsidræt finder, at mange unge ser præstationer i skoleregi som afgørende vigtige for deres fremtidsmuligheder, mens deltagelse i fester og andre sociale arrangementer bliver opfattet som nødvendige, hvis man ønsker at være en del af de fællesskaber, der især findes på ungdomsuddannelserne. Ud fra en erkendelse af, at man ikke kan alt, oplever flere unge, at de bliver nødt til at vælge sporten og foreningsidrætten fra. I disse tilfælde bundes fravalget af sport således ikke i en utilfredshed med aktiviteten eller i en manglende lyst til at udfolde sig sportsligt. Fravalget handler derimod om, at tiden er knap (Jensen & Østergaard 2018; Willer & Østergaard, 2017).

Et trivselsfremmende (idræts)miljø med fokus på at understøtte fællesskaber

Selvbestemmelsesteorien (Self-Determination Theory, SDT) fokuserer på at undersøge hvilke betingelser, strategier og praksisser, der bidrager til menneskers trivsel og motivation. Forskerne bag teorien, Ryan & Deci, har identificeret tre psykologiske behov, som skal "næres"/opfyldes eller være til stede for, at vi trives og er motiverede for at indgå i forskellige sammenhænge eller praksisser. Teorien konkluderer, at mennesker har et behov for *autonomi* (at have selvbestemmelse i sit eget liv og tage ejerskab over det), *kompetence* (at have oplevelsen af kompetence til at handle) samt et behov for *samhørighed* (at have tilknytning og tilhørsforhold med andre) (Ravn, 2021).

SDT bidrager således med viden om, hvordan vi kan fremme trivsel og motivation i forskellige praksisser - herunder idrætsmiljøer, hvor trænere og ledere kan bidrage til, at udøverne oplever trivsel og motivation ved at have fokus på at "nære" de tre behov. Med SDT konkluderer Ryan og Deci, at *skal man motivere andre, handler det om at give dem omgivelser og vilkår, der bedst muligt støtter dem i at få deres behov opfyldt – så vil deres intrinsiske motivation for de relevante aktiviteter også øges* (Ravn, 2021).

I en undersøgelse af foreningsudviklingen i Holbæk Kommune finder man, at den voksende tilslutning af unge i 13-18 årsalderen i kommunens idrætsforeninger først og fremmest skyldes, at foreningerne er lykkedes med at skabe meningsfulde fællesskaber for de unge. Disse fællesskaber er udviklet af engagerede og autentiske unge *sammen med* de unge, og er desuden understøttet af gode faciliteter, en god økonomi og en god opbakning fra bestyrelse. Det understreges, at den sociale side af unges idræts- og foreningsdeltagelse er afgørende – og dette gælder på tværs af forskellige foreninger. Undersøgelsen påpeger desuden, at trænerne har en stor betydning for dannelsen af fællesskaber ved at engagere sig i de unge og det fællesskab, der skabes (Engell & Ibsen, 2020).

Ifølge Bruselius-Jensen & Sørensen (2017) lægger unge vægt på samværet og fællesskabet, når de fortæller om deres fritidsliv. I undersøgelsen vedrørende unges ønsker til udvidelsen og gentænkningen af det lokale idrætsanlæg fremhæves pointen om, at man bør tænke i at skabe gode rum for socialt samvær i foreningslivet (Jensen, 2018).

Når det er essentielt for foreningslivet at tænke i sociale rammer og gode fællesskaber, er det ikke mindst vigtigt med udgangspunkt i, at unge oplever uddannelsesinstitutionerne som arenaer, hvor fællesskaberne er præget af usikkerhed og hårdt arbejde (Bruselius-Jensen & Sørensen, 2017; Willer & Østergaard, 2017). Her har det organiserede fritidsliv altså en oplagt mulighed for at være et frirum fra den øvrige hverdag med bekymringer om fremtiden, karakterræs, præstationspres mm. (Haugegaard & Østergaard, 2020).

BILAG 2

SUPPLERENDE TABEL OG FIGUR

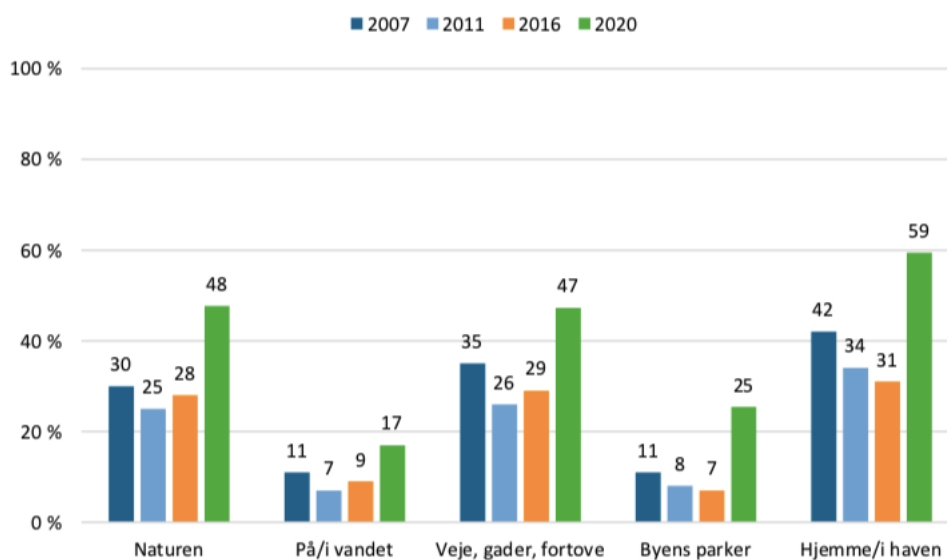
Tabel A

	At der er søde holdkammerater	At trænerne er dygtige og ambitiøse på mine/vores vegne	At træningen er god og den bidrager til, at jeg udvikler mig	At banen/hallen/anlægget og materialerne er i god stand	At jeg prøver nye ting
I meget høj grad	67,4%	65,1%	69,7%	53,1%	38,4%
I høj grad	28,7%	30,0%	27,4%	38,1%	40,4%
I nogen grad	2,9%	3,3%	2,0%	7,5%	17,9%
I lav grad	0,3%	0,7%	0,3%	0,3%	1,0%
I meget lav grad	0,3%	0,0%	0,3%	0,7%	0,3%
Ved ikke	0,3%	1,0%	0,3%	0,3%	2,0%

Tabel A: Angiv hvor vigtig følgende elementer er for dig, når du er til sport.

Figur A

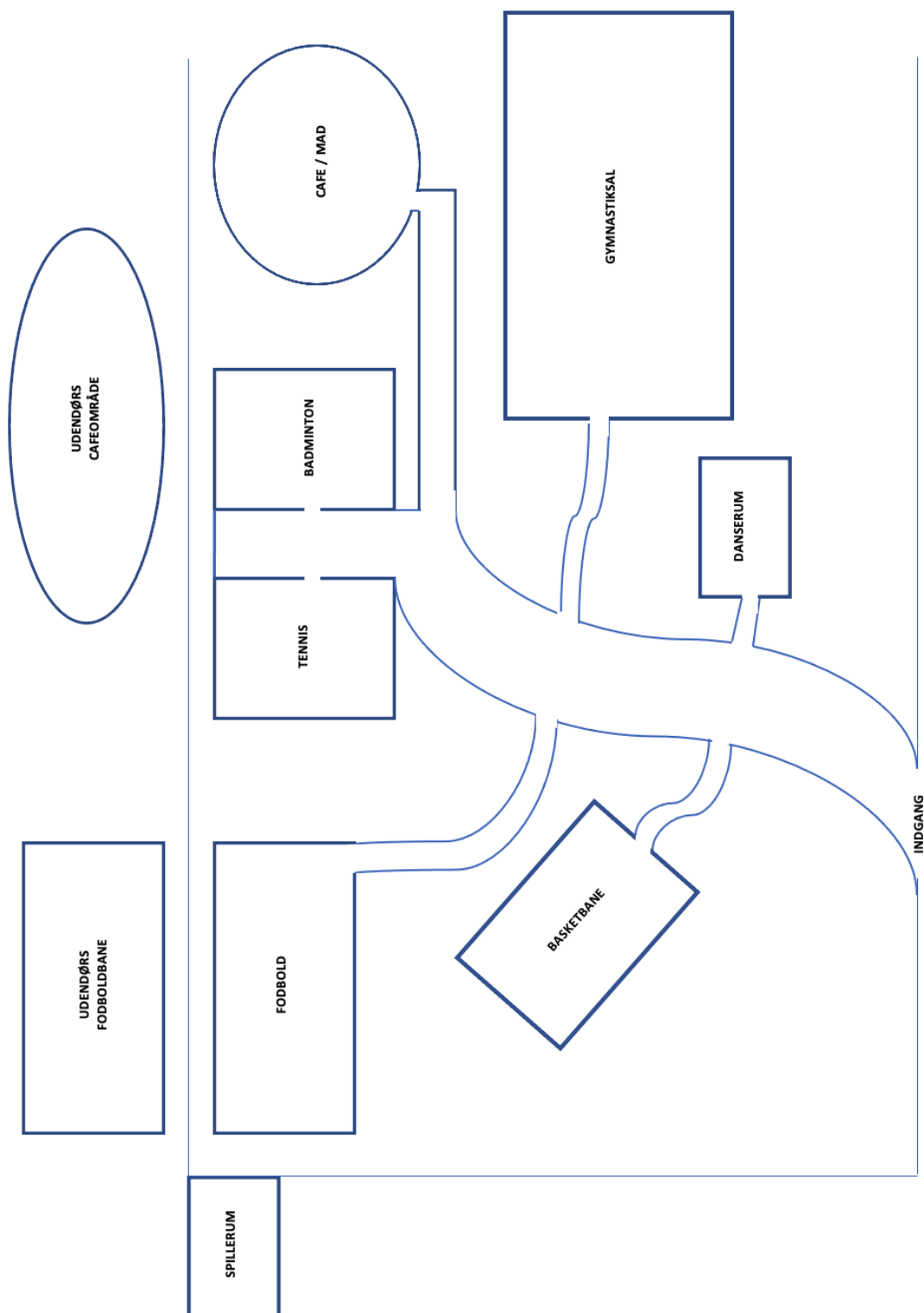
Figuren er fra undersøgelsen 'Danskernes brug af faciliteter og steder til idræt' fra Idrættens analyseinstitut 2021. Figuren viser hvor stor fremgang der er i brugen af udendørs områder til sport og motion.

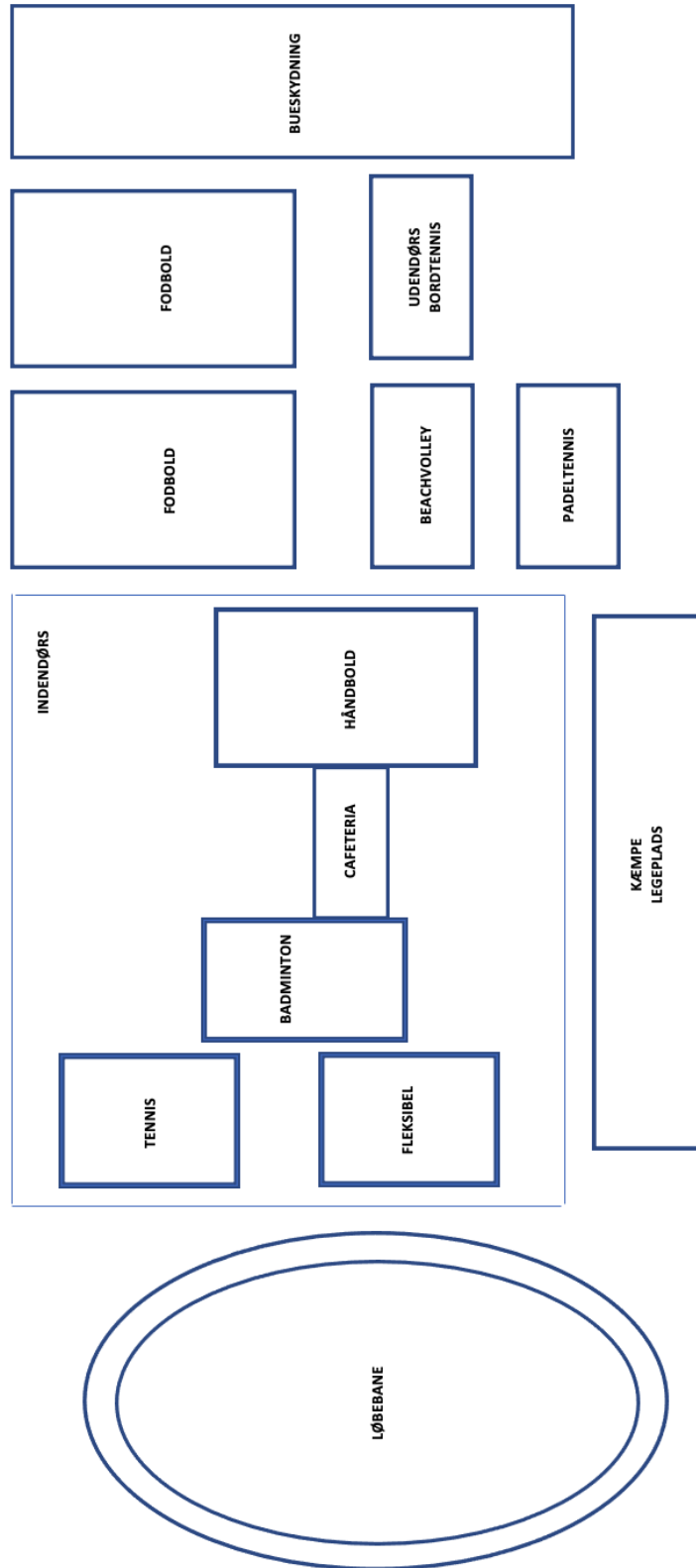
Figuren viser svarfordelingen blandt børn og unge (7-15 år) til spørgsmålet 'Hvor har du dyrket din(e) aktivitet(er)?' i de gennemgående udendørsområder fordelt på de fire undersøgelsesår (2007: n = 1.987, 2011: n = 2.021, 2016: n = 3.221, 2020: n = 4.379).

BILAG 3
 SKITSERING AF UNGES DRØMMEFACILITET (TEGNING FRA WORKSHOP)

Tegning A

Tegning B

LITTERATURLISTE

Bruselius-Jensen, M. & Sørensen, N. U. (2017): *Unge fællesskaber. Mellem selvfølgelighed og vedligeholdelse*. Aalborg Universitetsforlag. Aalborg

Elmose-Østerlund, K. & Iversen, E. B. (2019): *Do public subsidies and facility coverage matter for voluntary sports clubs?* Sport Management Review.

Engell, Z. & Ibsen, B. (2020): *Foreningsudvikling i Holbæk kommune – Succesfulde idrætsforeninger – voksende tilslutning af unge*. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet

Gaard, A., Bugge, N. & Østergaard, S. (2021): *Der sker noget hele tiden, det gør der bare*. Center for Ungdomsstudier. Frederiksberg

Haugegaard, S. & Østergaard, S. (2020): *Jagten på frirum*. Center for Ungdomsstudier. Frederiksberg

Ibsen, B., Elmose-Østerlund, K. & Høyer-Kruse, J. (2021): *Kommunale forskelle på danskernes bevægelsesvaner – årsager og forklaringer*. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet

Jensen, M. B. (2018): *Idrætsliv og ungdomskultur – 10 anbefalinger til Svendborg Gymnastikforening i forbindelse med udvidelsen af SG-huset*. Center for Ungdomsstudier. Frederiksberg

Jensen, S.Y.M. & Østergaard, S. (2018): *Gode idrætsmiljøer for piger*. Danmarks Idrætsforbund. Brøndby

Larsen, S. H., Engell, Z., Høyer-Kruse, J. & Ibsen, B. (2021): *Evaluering af GAME Streetmekka – Esbjerg, Viborg og Aalborg*. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet

Niras (2015). *Evaluering af gymnastikhaller*. Findes på Lokale og Anlægsfondens hjemmeside: <https://www.loa-fonden.dk/media/1414/evaluering-af-gymnastikhaller-2015.pdf>

Petersen, L. S. & Ibsen, B. (2015): *Klubhusets betydning for idrætsforeningerne og deres medlemmer*. Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet

Rask, S. (2018): *Teenagers Idrætsvaner*. Idrættens Analyseinstitut. København

Rask, S. (2021): *Danskernes brug af faciliteter og steder til idræt*. Idrættens analyseinstitut. Aarhus

Ravn, I. (2021): *Selvbestemmelsesteorien – Motivation, psykologiske behov og sociale kontekster*. Hans Reitzels Forlag. København

Sundhedsstyrelsen (2019): *Omgivelsernes betydning for fysisk aktivitet: Litteraturstudie af sammenhængen mellem byens indretning og fysisk aktivitet*. Sundhedsstyrelsen. København

Sundhedsstyrelsen (2022): *Danskernes Sundhed - Den Nationale Sundhedsprofil 2021*. Sundhedsstyrelsen. København

Tangen, Jan Ove (2004): *Embedded Expectations, Embodied Knowledge and the Movements that Connect: A System Theoretical Attempt to Explain the Use and Non-Use of Sport Facilities*. International review for the sociology of sport.

Willer, T. & Østergaard, S (2017): *Det er vigtigt at være en succes ... men det er bare ikke altid, at det lykkes! Et studie blandt danske gymnasieelever med fokus på, hvordan de håndterer Fester, Forældre, Fritid, Fremtid og Friends*. Ungdomsanalyse.nu. Frederiksberg

Internetsider

Facilitetsdatabasen, Idrættens Analyseinstitut (2021): <https://www.idan.dk/nyheder/nyt-facilitetsindeks-smaa-kommuner-har-stadig-flest-faciliteter-pr-indbygger/>